

BOGĂȚIILE NATURALE ALE BANATULUI

FOARTE puțini sunt acei cari știu că între alte bogății naturale ce fac faima Banatului, această minunată provincie industrială a țării, se numără și vestitele blocuri și plăci de marmoră extrase din cariera dela Rușchița, o mică localitate de munte din județul Severin, așezată la poalele, ba chiar între luminișurile munților Ruscăi, Boului, Poienii și Curmăturii Padișului, cu o altitudine de circa 1000 metri deasupra nivelului mării. Aci, în văgăunile umblate numai de fiarele sălbatice și de pădurarii din codrii de fag, frasin, carpen și stejar, un pietrar anume Ladislav, a dat cea dintâi lovitură de ciocan și a făcut să se înceapă, la 1852, exploatarea carierei de marmoră, trecută la 1883 în proprietatea unei societăți anonime condusă astăzi de d. Iohann Bibel urmașul unei vechi și nobile familii și unul dintre cei mai activi industriași bănățeni care timp de peste cinci decenii a muncit intens, prilejuind existența unui număr de 200 lucrători români din această regiune și livrând marmoră pentru cele mai frumoase palate și edificii din Ungaria, Austria, Elveția și Germania.

Din istoricul acestei cariere găsim că la 1885 a importat din Londra ferăstrăe de tăiat piatră, la 1906 a introdus ferăstrăele de sârmă iar în 1920 mașinile de canalizat sistem american cu aer comprimat. Cariera are uzină electrică proprie iar forța motrică de 371 H. P. Lucrările pe teren se fac sub supravegherea conductorului tehnician și specialist Ernest Novac, iar în-

drumările sunt date de inginerul proprietar I. Bibel, care deși în etate de aproape 80 de ani urcă zilnic munții cu ușurință, și de către inginerul dirigent Zerbst Frid. Capacitatea producției pe anul trecut a fost de 1086 metri cubi și exportul de 1618 tone. Marmora dela Rușchița a servit anul acesta și la lucrările dela palatul regal din București. Extragerea din bazinul principal se face cu sistemul galeriilor și tunelurilor în amfiteatru și balcon, ceea ce dă o priveliște feerică și foarte interesantă care a atras acum doi ani atențiunea și admirația unor vizitatori americani ce nu numai că au fotografiat dar au și cinematografiat regiunea și lucrările de exploatare. Clișeele alăturate fac dovada frumuseții și bogățiilor naturale ale Banatului către cari ar trebui să îndreptăm, în viitor, pe toți iudrăgostiții de peisagii și pe turiștii ce nu-și cunosc încă propria lor țară și localitățile atât de pitorești și interesante ale ei.

I. B.

Dislocarea blocurilor la cariera de marmoră Rușchița (Banat).

Instalațiile carierei de marmoră din Rușchița—Banat.

Vedere generală a carierei de marmoră din Rușchița—Banat.

Dislocarea blocurilor la cariera de marmoră.

*Dacă vedem
dinți așa frumoși
și sănătoși ne
gândim la -
Chlorodont !*

Tuburi de 19.- și 30.- Lei.

**VICHY
ETAT**

IZVOARELE
STATULUI FRANCEZ

**VICHY-
CELESTINS**

RINICHI-BĂȘICA-
GUTA-DIABET-
ARTRITISM

**VICHY
GRANDE-GRILLE**

BOLILE FICATULUI
ȘI ALE APARATULUI
BILIAR

VICHY-HOPITAL

AFECTIUNILE
STOMACULUI
ȘI ALE INTESTINULUI

VICHY

CÉLESTINS

CORP SUBȚIRE ȘI MLĂDIOS

Dela o anumită vârstă, majoritatea bărbaților și femeilor au o vâdă tendință de îngrășare, cu repercusiuni foarte serioase asupra întregului organism. Funcționarea normală a cordului și ficatului este împiedicată, ceea ce are consecințe nefaste asupra aparatului circulator, asupra tubului digestiv și căilor respiratorii.

La aceasta se adaugă și inconvenientele de ordin estetic — lucru la care sunt sensibile în special femeile, dar căruia nici bărbații nu-i sunt indiferenți.

Ce e de făcut?

Cura de slăbire prin medicamente este cel mai adeseori vătămătoare și în orice caz dezagreabilă. Cura prin agenți fizici externi, masaj, băi, etc., acționează numai superficial și de aceea rezultatul ei, atunci când se produce, e de scurtă durată

Cu totul altfel se petrec lucrurile cu Ceaiul Dr. Richter. Acesta acționează pe cale naturală și direct asupra cauzei. Nu e un preparat chimic, ci un simplu mănunchiu de plante, alese după îndelungate studii și experiențe. Ele au darul de a stimula schimburile nutritive dintre rgane, de a accelera combustionile interne, desconggestionând astfel țesuturile de grăsimile de prisos. Sub acțiunea lor, corpul își recapătă repede linia sveltă, circulația normală a sângelui se restabilește și toate funcțiunile fiziologice sunt libere.

Ceaiul Dr. Richter e absolut inofensiv și mai are o însușire: e foarte plăcut la gust. Tot atât de plăcut ca și ceaiul rusesc, pe care dealtfel îl poate înlocui atât dimineața la micul dejun cât și la gustarea de după amiază.

O nuntă LA Alhambra

A cincea stagiune a d-lor Vlădoianu și Constantinescu a fost inaugurată săptămâna trecută într'un cadru de mare sărbătoare. In teatrul de pe Sărindar totul a fost schimbat. Sala, trupa, genul, stilul de montare, — totul.

Noutatea a fost aceea care a adus triumful spectacolului de la Alhambra. Iată, — pentru prima oară la noi, — o revistă cu subiect, cu fir conducător. Eroii, — doi tineri cari se iubesc și cari se căsătoresc fără voia părinților pentru a le aduce apoi fericirea. Dragostea lor, ne plimbă prin 32 de minunate tablouri, cari alternează în chip strălucit humorul de cea mai bună calitate, cu sentimentalismul parfumat și romantic.

Chiar dela prolog, ne surprinde și ne cucerește noutatea. Tineri entuziaști cari cer să li se deschidă porțile și să fie lăsați să joace teatru. In acest prolog facem cunoștința noilor elemente ale Alhambrei, elemente care-au constituit senzația serii și care-au contribuit în largă măsură la triumful noului spectacol al Alhambrei.

Tempo-ul îndrăcit al prologului va fi păstrat de-a lungul întregului spectacol, care deși foarte lung, este urmărit cu aceeași plăcere de la început până la sfârșit.

Iată strălucitul cuplet „E paralel”, impresionantul tablou „Jou-Jou”, Magazinul de cravate,

Sketchul plin de humor al mătușii milionare, „La fereastra unde doarme o pisică”, „Cabaretul submarin”, „Plecarea în voiaj”, „Am spart oglinda”, „San Remo” etc.

Dealungul acestor tablouri răsună melodiile de strălucită inspirație ale compozitorului **Ion Vasilescu**, precum și ariile minunate ale compozitorilor **B. Dawies** și **Petre Romea**.

Menționăm în mod cu totul special finalurile actului

și II. Primul final, — nunta, „o nuntă ca 'n povești”, cu o mireasă încântătoare, cu un ginere splendid, cu domnișoare de onoare de o frumusețe răpitoare. Este cel mai frumos, mai elegant și mai stilat final pe care l-am văzut pe o scenă românească de revistă.

La valoarea finalurilor ca și în general a tuturor tablourilor au contribuit enorm sugestivele decoruri ale d-lui **Alexandrescu Caramanlău**. Și firește un mare aport al succesului a fost distribuția, care ne-a adus o serie întreagă de neașteptate surprize.

Silly Vasiliu, mai frumoasă mai antrenantă ca niciodată ne-a arătat din nou că este o strălucită cântăreață (cu tangoul „Nu pleca”) și o excelentă cupletistă („Tâmpita”).

In această pagină:
RÂNDUL DE SUS: N. Vlădoianu, Silly Vasiliu, Ion Vasilescu, Lulu Nicolau, N. Constantinescu.
RÂNDUL AL DOILEA: Florica Demion și Virginica Popescu.
RÂNDUL AL TREILEA: Ady Ferry și Margareta Marian.
RÂNDUL AL PATRULEA: Nutzi Pantazi și Annie Călinescu.
RÂNDUL DE JOS: Lilly Mihăilescu, Marga și Didona Rădulescu, Itza Pusky.
MIJLOC: Finalul actului I și tabloul spaniol, — două din scenele cele mai mult aplaudate în revista „O nuntă la Alhambra”.

Lulu Nicolau a fost o mireasă încântătoare și a spus cu multă naturaleză cupletul „Eu spun tot.” Virginia Popescu apariție minunată pe scenă a spus frumos cupletul plecării în voiaj din actul I. Florica Demion a găsit un nou prilej să ne evidențieze excelențele ei calități de comedie în sketchul mătușii milionare.

Ady Ferry are o voce catifelată și a nuanțat frumos ariile cari i-au fost încredințate.

Margareta Marian și-a făcut un strălucit debut dând dovada unui temperament îndrăcit de subretă și a unor însușiri coreografice excepționale. Noua achiziție a Alhambrei are o apariție fascinantă pe scenă. Marga și Didona Rădulescu — și ele noi achiziții — alcătuiesc un duo fermecător, gingaș, care lipsea teatrului nostru de revistă.

Annie Călinescu — o frumusețe clasică și un glas minunat — Nutzi Pantazi — exuberantă și excelentă dansatoare acrobatică — Kathy Karr — fermecătoare apariție blondă — Lily Mihăilescu — siluetă încântătoare — Itza Pușky — talentată subretă — întregesc strălucitul ansamblu feminin al Alhambrei.

În fruntea armatei masculine a teatrului de pe Sărindar îl regăsim pe admirabilul C. Toneanu care cucerește spectatorii cu fiecare nouă apariție.

G. Groner obține și în acest spectacol succesul mare care l-a ridicat la rangul de fruntaș al cupletului românesc.

C. Lungeanu interpretează admirabil pe mire și cântă minunat insinuantele melodii ale lui Ion Vasilescu.

Tity Botez cu glasul lui cald, pătrunzător a nuanțat excelent câteva inspirate melodii.

O frumoasă reintrare pe o scenă serioasă de revistă și-a făcut d. C. Antoniu. Admirabil a fost d. R. Rang în cele câteva apariții. Este un actor cu mari însușiri de comedie.

D. M. Balaban s'a dovedit a fi deasemeni un element strălucit pentru noul gen pe care l-a abordat.

O excelentă surpriză ne-a procurat Al. Giovanni, element foarte înzestrat, care fiind utilizat cum trebuie, a recoltat un succes franc.

C. Dodu și I. Nădejde doi tineri cu promițătoare însușiri.

Admirabilă a fost ideea directorilor Alhambrei de a recurge din nou la serviciile excelentului maestru de balet S. Siomin. Acesta a aranjat o serie de minunate evoluții coreografice care au culminat cu strălucitul balet spaniol. Este cert că nici un maestru de balet (pentru revistă) de la noi, nu are o imaginație și o fantezie atât de bogată ca S. Siomin.

Alături de el, remarcăm pe strălucitul dansator Oleg Danowsky și pe excelenții Teddy & Gimmy. Am lăsat înadins la urmă pe comandantul impresionantului batalion al Alhambrei, pe omul căruia i se datorează în cea mai mare măsură succesul triumfal al noului spectacol; pe Nicușor Constantinescu. Dacă revista s'a jucat dela început până la sfârșit în acel tempo îndrăcit, dacă debutanții s'au achitat atât de strălucit de misiunea lor, dacă tablourile „Jou”, „O nuntă ca 'n povești”, „Păcat fetiță dragă” au fost atât de impresionante, aceasta se datorește mâinii de fier a d-lui N. Constantinescu entuziastul conducător artistic al spectacolelor de la Alhambra. Și ca încheiere, să menționăm, că noi aceștia de la „Realitatea Ilustrată” am avut o mare satisfacție. Ady Ferry, Margareta Marian, Marga și Didona Rădulescu, care-au obținut un succes atât de strălucit la debut, au fost lansate de revista noastră.

Nunta ca 'n povești dela Alhambra, este pornită pe o lungă serie de spectacole.

ION GOLEA

dacă nu o spălați în condițiuni bune!

Apa obișnuită, prin compoziția ei, lasă în cele mai multe cazuri mult de dorit, la spălat. De îndată ce i s'a adăugat însă „SODIL”, apa devine leșioasă ca apa de ploaie, mărind eficacitatea săpunului, spălând bine rufe, fără să le atace și făcându-le ușor de călcat.

„SODIL”, garantat fără clor, nu trebuie să lipsească din nici-o gospodărie. Se întrebuințează ATÂT LA RUFEE ALBE CÂT ȘI COLORATE PRECUM ȘI PENTRU ÎESĂTURI DE LÂNĂ.

SODIL
garantat FĂRĂ clor!

4785—Thompson

Dacă vă abonați la „REALITATEA ILUSTRATA” faceți o economie de 120 lei anual și primiți la prețul normal toate numerele speciale

„AVRAM IANCU” la Teatrul Național

UN REGE LEAR AL MUNTILOR

PENTRU prima oară, Avram Iancu calcă pe scenă. Domnul Lucian Blaga n'a vrut să scrie o piesă istorică. Înconjurată dela început de o atmosferă de mit, personalitatea mortului dela Țebea nu poate fi prezentată ca a unui demagog, vânzător de vorbe goale. Pentru că acest Lear al munților a fost un om de acțiune. A știut să se ție de cuvânt. Într-o ședință, rămasă istorică, atunci când alții se tocneau și pertractau, Iancu a tăiat discuția: „Domnilor, vorbiți înainte, eu plec în munți și fac revoluție!” Și avocatul dela Câmpeni n'a fost mincinos. După ce a luptat venind în ajutorul armatelor austriace, împăratul Franz Iosef în loc de recunoașterea naționalității Românilor, a oferit Iancului o decorație: „Nu ne-am luptat pentru jucării, — vrem drepturi, Majestate” — a răspuns acesta și n'a primit decorația.

La un moment dat, împăratul s'a gândit să facă o vizită în Țara Moților, pentru a cunoaște și el mai de aproape pe Români. Ca o protestare contra faptului că împăratul nu și-a ținut vorba, Iancu în ziua când s'a anunțat vizita lui Franz Iosef, a plecat de-acasă. Ajuns în fața casei dela Vidra, împăratul n'a dat decât de tatăl tânărului avocat, care i-a oferit un pahar de vin, Iancu și-a motivat lipsa: „Toate sânti în zadar, un nebun și cu un mincinos nu se pot înțelege.” Adus în fața guvernatorului Ardealului, principele Schwartzberg, acesta, zămbitor și ca și cum nu știa ce se petrece în jurul lui, l-a întrebat candid: „Also, was wollen die Rumänen?” Iancu, simulând că d'abia în acel minut se gândește cam ce vor Români, a răspuns tot atât de candid: „Serenissime, o Academie de Drept la Sibiu și-o bae de aburi la Vidra.”

Realitatea era că Iancu înnebunise, înnebunise de desnădejde... Reprezentația piesei „Avram Iancu” onorează Teatrul Național. Piesa, cea mai teatrală și deci cea mai valoroasă a d-lui Blaga, a avut un cadru adecuat, mulțumită regiei inteligente a d-lui Ion Sahighian. D. George Calboreanu a avut momente impresionante în rolul lui Avram Iancu. D. Ion Sârbul, în popa Păcală, d. A. Pop Marțian în rolul lui Dragoș, românul trădător, d. D. Grigoriu, în rolul tatălui lui Iancu, d-ra Elvira Godeanu în cărciumăria Erji, iubita lui Iancu, d-nii C. Stănescu, A. Athanasescu și N. Brancimir, au format unul din cele mai omogene ansambluri.

IOAN MASSOFF

Ch POMPEI LĂNGĂ BUCUREȘTI

S'au descoperit în apropiere de București, niște apeducte bătrâne, cari pot fi dovada unui oraș străvechi dispărut.

INTR'UN recent număr al „Adevărului”, cunoscutul scriitor, d. Victor Eftimiu, revine asupra uneia din afirmațiile d-sale, că ar fi existat cândva, pe meleagurile noastre, un mare oraș, numit Perun.

N'au rămas bolți de necropolă, arcuri de poartă, sau blocuri de granit, vechi de o mie sau două de ani, de oarece această câmpie valahă n'a rodit și „nu va rodi piatră niciodată”.

Fantezie poetică, minciună sau realitate istorică — **Perunul** trebuie cercetat sub unele din aceste aspecte de către istoricii noștri — spune d. Victor Eftimiu, care își susține cu căldură teza, deși nu are dovezi palpabile.

Iată deci o nouă chestie, un fel de „Atlantidă” — un oraș misterios, ale cărui vestigii ar trebui să le căutăm — după părerea poetului Eftimiu — în preajma Bucureștilor, după cum corăbierii caută, spre apus de Europa, urmele continentului fantomă.

PLUGARII ARHEOLOGI

Fără ca d. Eftimiu să bănuiască, se fac totuși de mult timp niște săpături în jurul Capitalei, cari au dat rezultate, vrednice de luat în seamă.

Autorul acestor rânduri este în legătură cu un plugar din comuna Marele Voevod Mihai, care a descoperit niște urme de apeducte vechi, instalații cari ar dovedi că în apropierea lor a existat, pe vremea când au fost construite, un oraș mare. Căci este acolo o întreagă și sistematică instalație.

Plugarul N. Dumitrescu a venit la redacția revistei noastre aducându-ne un bloc de ciment (?); opaite mici de lut cu care lucrătorii își lumineau drumul, probabil, prin gangurile subterane pe unde intrau; apoi niște instrumente și arme vechi...

Acest ciudat arheolog amator și-a aliat, în cercetările sale, pe plugarul Iordan Iliescu, din dosul Morii Ciurel și pe Vasile Bălășescu, din satul Crângași. Pe rând, s'au asociat, la aceste cercetări, oarecum secrete, ca la vre-o sută de locuitori din comunele Giulești, Chiajna, Roșu, Dragomirești și Crângași.

Aceștia, ocupându-se cu plugăria, cu paza vitelor, dădeau la iveală, — uneori fără voe — cărămizi și bolovani de ciment, făcând parte din apeducte. Altă dată săpau anume, până la adâncimi de 7-8 metri și chiar mai mult; rareori, ferul plugului se înfigea în marginea apeductului, aproape de suprafață.

Poate că unii săteni vor fi crezut că se poate găsi, prin acele meleaguri tainice, vre-o comoară și de aceea au ținut lucrurile secret mulți ani de zile.

EXPLICĂRILE CONDUCĂTORULUI CERCETĂRIILOR
Plugarul N. Dumitrescu, cel dintâi, care a descoperit aceste apeducte, este convins că a dat peste o instalație daco-romană, pentru aprovizionare cu apă a unui oraș mare. Care oraș? Rămâne ca oamenii de știință să stabilească.

— Am fost prin Franța — spune interesantul nostru informator — am lucrat prin anumite regiuni ale vechii Galii, și am mai văzut acolo asemenea vechi apeducte, construite din cărămizi, închegate cu un material uitat de omenire și care seamănă a fi un fel de ciment.

„Le-am explicat tuturor sătenilor, că e vorba de canale de adus apă, de pe vremea Romanilor sau chiar a Dacilor și ei mi-au dat ajutorul, la săpăturile grele, făcute timp de ani de zile”...

— De ce ați ținut secretul atât de mult timp? — am întrebat.

— Nu eram mulțumiți de ceea ce făcusem. Ni se părea prea puțin. Voiam să scoatem la iveală totul și să dovedim cu Bucureștiul are o istorie adevărată, o obârșie nobilă și mult mai veche decât ne arată povestea lui Bucur Ciobanul...

„În unele părți am dat de apeducte suprapuse, cel de jos fiind mult mai vechi, complet lipit de umplutura pământului, unde nu se mai cunoaște nici o tăietură în mal. E o dovadă că au trecut multe veacuri de atunci...”

„Sunt convins că aceste apeducte au o mare vechime.”

FURTUL UNOR PIESE

Câtva timp, după ce am avut convorbirea de mai sus cu șeful echipei de țărani arheologi, a venit la mine Iordan Iliescu, ajutorul său, și mi-a comunicat că o parte din piesele desgropate de țărani și depuse pe câmp, au fost furate și expuse apoi la Expoziția din Parcul Carol, în pavilionul U. C. B., cu însemnarea: „Apeducte din preajma Bucureștilor, în vechime de trei sute de ani”.

Putem adăuga că a fost sesizat și parchetul cu privire la acest „furt”.

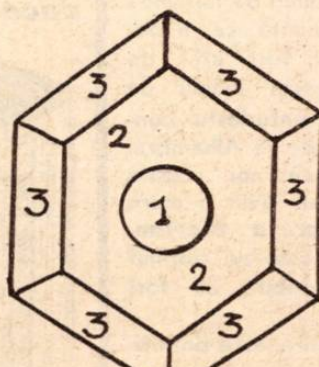
Se știe, că primele apeducte, pentru aducerea apei la București, le-au făcut Domnii fanarioți, prin secolul al XVIII lea, deci acum vre-o două sute de ani.

Deci ce fel de apeducte sunt cele descoperite de sătenii mai sus citați? De ce li se atribuie o vechime de trei sute de ani?

Del Chiaro a fost pe vremea lui Nicolae Mavrocordat, instructor al Beizadelelor, adevăratul ai fiilor Domnului, pe la începutul secolului al XVIII-lea. În lucrarea sa cu privire la „Valahia modernă” publicată în limba italiană, la 1718, spune că apele Dâmboviței „Sono leggiere e salubri” și că nu este la București, altă apă de băut. Abia Alexandru Ipsilanti, la 1789, a făcut primele două cișmele, una prin strada Decebal, pe atunci loc al Curții Domnești, și alta lângă Mănăstirea Sărindar.

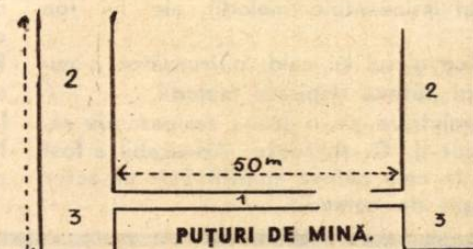
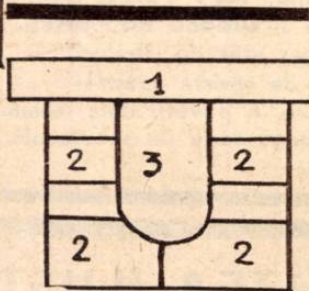
Apele au fost aduse de la Crețulești și Giulești și cu scurgerea lor a fost însărcinat Dumitru-Suilgi-Bașa.

Mihai-Vodă-Suțu, prin cartea sa de la 3 Noiembrie 1784 a ordonat continuarea lucrărilor începute sub Ipsilanti. Iar Nicolae-Vodă Mavrocordat a dat fondurile pentru întreținerea cișmelelor, adăugând 15 scutelnici și formând astfel primul serviciu al apelor denumit „Casa Cișmelelor”.

APEDUCT POLIGONAL
Olanul interior (1)
Mortar de var (2)
Cărămizi (3)

APEDUCT ÎN FORMĂ DE JGHIAB
Se văd cărămizile 2 și capatul (1) în interior, ulucul este căptușit cu ciment roșu (3)

Legătură între puțuri. (1) Puțurile adânci de 6 metri. (2) Locul pentru depozitarea noroiului și corpurilor grele. (3)

Apeductul No. 4 descoperit în 1930

Exploatarea veche; persoane experte examinează apeductul.

A descoperi isvoare, cu apă bună de băut, era mare lucru pe acea vreme. Pentru acest motiv s'au inaugurat cu mare pompă cele găsite de băieții Domnitorului Moruzi, în pădurea Mănăstirii Cotroceni. Locul a fost numit „Cișmeaua Beizadelelor”.

Rămâne acum ca arheologii specialiști să precizeze: e vorba de apeducte vechi de 2000 de ani, cum susține primul lor descoperitor? Sau sunt apeducte de acum 100-150 ani, nici într'un caz de 300.

INDUSTRIA CIMENTULUI

În orice caz, industria de ciment a luat naștere, în vechiul regat, abea în anul 1890.

În natură se găsesc anumite roci, al căror conținut de carbonat de calciu, siliciu, aluminiu și fereste în proporția necesară unui ciment de construcție. Totuși asemenea roce, cari dau cimentul natural, sunt destul de rare în România. Industria mondială este caracterizată prin producerea cimentului artificial, după tipul celui lucrat în renumitele fabrici de la Portland.

Romanii au cunoscut și ei un metod de închegare a bolovanilor de piatră și cărămizilor lucrate de dânzii. La apeductele descoperite lângă București, ce s'a întrebuințat? Ciment? Sau alt amestec?

Am dat unui laborator de chimie să analizeze unul dintre bolovanii, ce mi-a adus săteanul Neculae Dumitrescu. Chestia este, desigur, foarte interesantă, ea urmând să fie clarificată de specialiști.

CUM SUNT APEDUCTELE ?

Până atunci, este interesant să reproducem descrierea descoperitorului, cu privire la forma apeductelor.

Unele sunt în formă de uluc, (igghiab) cu capac, construite din cărămizi, închegate cu un fel de ciment vântat (vezi figura 1). În interior, ulucul este acoperit cu o pastă de ciment roșu; măsura a fost, desigur, luată, spre a împiedeca scurgerea apei afară.

Pe deasupra se pune o cărămidă lată, în formă de capac. Altă metodă este construirea apeductelor hexagonale. În secțiune se vede un hexagon, având pe fiecare latură câte o cărămidă (Vezi fig. 2). Înăuntru este mortar de var, care a fost turnat fierbinte — spune informatorul nostru. Un tub lung, un olan ars, cam de 80 cm. lungime, de formă puțin conică, e introdus la mijloc. Olanele se mbucă foarte frumos, unele pe celelalte, nelăsând să se scurgă apa.

A treia metodă a fost construirea în formă de puțuri de mină. Se găsesc puțuri, la o distanță cam de 50 metri, adânci de 6 metri. Între puțuri se făcea, aproape de fundul lor, cam la un metru înălțime, un canal de legătură (Fig. 3). De altfel această metodă este imitată de constructorii de astăzi, puțurile fiind un fel de camere de inspecție și loc de depozitare a murdăriei din apă.

Însă aceste vechi canale de legătură, ne spune d. Dumitrescu, sunt prost lucrate, din cărămizi strâmbe, și așezate fără îngrijire. Al patrulea tip, foarte interesant, a fost găsit de plugarul Ancuța împreună cu d. N. Dumitrescu.

Pare a fi un însemnat progres față de cele precedente. Descoperitorii și-au dat osteneala să sape până la o adâncime de zece metri, din cari 5 metri în stratul de petriș. Aci au dat peste un fel de țevi de fer de 10-12 cm., mâncate de rugină, cari la început se pare că au avut grosimea pereților de aproape un centimetru. Au aparența de a fi un fel de table groase, îndoite cap în cap. Cei vechi nu cunoșteau însă metoda de a lipi țevile. Acestea erau puse apoi într-o conductă, un fel de înveliș de ciment (?) strat gros de vre-o 20 cm., astfel ca să nu se risipească apa.

DESCOPERITORUL

Plugarul N. Dumitrescu e un tip foarte interesant: înalt, cu figura inteligentă, cuviincios la vorbă, cu fața pârliță de soare și mâinile bătorite, este ciudat să-l auzi vorbind de vremea lui Apolodor din Damasc, celebrul arhitect care a construit, la Roma, Forul lui Traian și podul de piatră de peste Dunăre, între Cladova și Turnu-Severin, între anii 60-125 după Cristos. El mi-a mai vorbit despre cisternele de 3 pe 3 metri, de bazinele unde se înmagazina apa spre a fi dirijată apoi în diferite ramificații dându-mi detalii foarte importante asupra celor 11 rețele de apeducte, cu ramificații și cotloane de scurgere, descoperite de dânsul.

— O asemenea instalație complicată și costisitoare — observă el — nu se putea face, în vechime, decât în preajma unui mare oraș, care a însemnat odată ceva. Că aceste apeducte sunt de pe vremea lui Apolodor, sau chiar înainte de dânsul, sunt perfect convinși, de oarece am văzut lucrări asemănătoare la Roma și în Franța, croite după aceeași metodă și cu același material de construcție.

ALEX. F. MIHAIL

REALITATEA SPORTIVA

Duminica aceasta a fost program complet la Divizia Națională A. S'au jucat 6 matchuri. Și mai toate, au furnizat ocazii copioase de atacuri cardiace suporterilor și chiar simplilor spectatori mai pătimași și cu inima slabă, au produs dureri de cap și melancolice revederi de cunoștințe tuturor celor cu patima pronosticurilor.

Rezultatele pe dos au debutat în Capitală.

Pe arena Venus.

Unde, în primul din cele două matchuri cuplate — cursă sigură, după cât se pare, pentru 12.000 de cetățeni, mare parte nevinovați — Crișana a dispus de C. F. R. foarte confortabil: 3 - 0.

Toate trei punctele au fost marcate de... mai e nevoie să precizăm? Pe singurul înaintaș din echipa Crișanei care știe să joace football. Pe fenomenalul Baratky — ne menținem calificativul de jucător de 18 carate, lăsând transferului deficitar de deize cu străinătatea grija de a-i le face tot mai prețioase — care a făcut o nouă demonstrație de manieră, metodă și punere în practică.

În schimb, restul înaintării orădene se prezintă direct lamentabil. Subiectul e atât de penibil, încât renunțăm la exploatarea lui. Mai ales că, dacă angajați pe terenul lamentabilului, ar trebui să acordăm coloane întregi C. F. R.-ului...

* * *

Tot pe arena Venus a avut loc a doua surpriză, de astădată în sens invers: forma excelentă a Amefei, până acum câteva săptămâni amenințată să dispară din prima divizie.

Arădenii au practicat un football tehnic, rapid, cu lovituri la poartă, atât de eficace și complet, încât numai o neșansă marcată în fața porței adverse și larga contribuție a arbitrilor Theil i-au privat de o

O fază pasionantă în matchul Crișana - C. F. R. Portarul ceferist nu poate reține marcarea unui goal.

victorie pe care au avut-o până la 20 de minute înainte de sfârșit, când conduceau cu 2-1. A urmat însă o violentă reacțiune a Unirii Tricolor — fructificată de bălbăielile isterice ale „extraordinarului” Bugariu, ultima „descoperire”, a celor care alcătuiesc echipa națională (știți, două matchuri, 11 (unsprezece) goaluri primite!) — și scorul s'a stabilit la 4-2 pentru bucureșteni.

* * *

Unirea Tricolor a fost singura echipă a Capitalei care „n'a ars gazul degeaba”.

Căci, urmând exemplul C. F. R.-ului, Juventus i-a servit Universității drept victimă de reabilitare — 3 - 0 — și Venus și-a văzut speranțele legitime naufragiate la Oradea, unde C. A. O. — scăpat, în fine, de Covaci și Chiroiu — a demonstrat toate avantajele conjuncturii, învingând cu 1 - 0, prin punctul marcat în repriza II-a de Bodola.

Însfârșit, la Timișoara, Ripensia a găsit și ea o victimă pe care să încerce să-și reclădească o reputație aproape definitiv distrusă la București și a dispus de Chinezul cu 6-1. Cât despre Gloria, a confirmat ascendența footballului orădean, pe spinarea României din Cluj: 5-4.

În fruntea clasamentului se găsește C. A. O. În coada lui, — puterea obișnuinței! — Amefa.

* * *

În celelalte sporturi, activitate variată.

S'a disputat campionatul național ciclist de fond, titlul revenind lui Constantin Tudose. S'a deschis sezonul de rugby, Stadionul Român terminând la egalitate cu C. F. R. și Sp. Studențesc aplicând o severă corecțiune Arsenalului se dispută jocurile balcanice de Istambul fără vreo rezonanță specială pentru România. Însfârșit, Ludovic Gall a ajuns la Paris...

Ceeace, orice s'ar mai întâmpla, e un „record”!...

G. ȚARI.

IN OCCIDENT, PROFESORII DE LIMBI STRAINE AU FOST ÎNLOCUIȚI PRIN LINGUAPHONE

METODA MODERNA, PRACTICĂ, RAPIDĂ.

Prospecte gratuit la cerere: LINGUAPHONE, Romulus 85, e t a j.

spre complectare, ca pielea Dv. să nu fie iritată după bărbierit. Masați deci obrazul înainte și după bărbierit cu puțină Cremă Nivea.

CREMA NIVEA

VECHEA BLĂNĂRIE Wilhelm Steinhart
Calea Moșilor 188, Telefon 2.56.15
Ultimele noutăți ale sezonului
Atelier propriu

Operațiuni de corectură și plastică (fără cicatrice)
a nasului și urechilor, a feței, gâtului și pieptului.
Indepărtarea operativă a ridurilor
Dr. RUDOLF HOFFMANN
fost asistent la clinica univ. din Berlin
București, B-dul Domniei 30 bis.
Tel. 4.19.50. — Informații gratuite.

Citiți:
„MAGAZINUL”
revista publicului select

DOMNUL DELA FOLIES BERGERES

Risipa și eforturile pe cari le fac Americanii pentru realizările lor sunt din ce în ce mai mari. Pe panta luxului, a fanteziei a imaginației strălucite, producătorii yankei au realizat un film magnific care după ce a făcut ocolul triumfal al tuturor marilor capitale din lume a fost adus la București pentru a stârni entuziasmul spectatorilor noștri. Este vorba de „Domnul dela Folies Bergeres”, grandioasa înscenare a casei United Artists, o uluitoare revărsare de lux și de bogăție pe motivele unui scenariu captivant.

Printre însușirile semnalate în primul rând de presa mondială după premiera acestei magnifice realizări a fost aceea că „Domnul dela Folies Bergeres” aduce pe ecran

O scenă de balet în filmul de mare fast „Domnul de la Folies Bergeres”.

Maurice Chevalier și Ann Sothern în „Domnul de la Folies Bergeres”.
(Foto United Artists).

cele mai frumoase femei din lume.

În fruntea lor găsim apogeul frumuseții blonde și brune personificat de fascinatele apariții ale lui Merle Oberon și Ana Sothorn. Prima, tip de mexicană brună, a doua făptură gingașă cu părul platinat, asemeni spicului de grâu.

Comandantul acestui impresionant batalion de captivante frumuseți este Maurice Chevalier, mai surâzător, mai antrenant, mai vioi, mai bine dispus ca niciodată.

Maurice Chevalier cântă în „Domnul dela Folies Bergeres” câteva cuplete strălucite. Dintre acestea este fără îndoială că „Aurevoir l'amour” și „C'était écrit” vor cunoaște imediat după premieră o vogă strălucită. Linia lor melodică pe deoparte, farmecul textului pe de alta, așează aceste arii mult peste realizările obișnuite ale genului.

O scenă din filmul interpretată de Maurice Chevalier.

CALENDAR

1559 † Mircea Ciobanul, domnul Munteniei.
1848 Se încheie cămăcănia din Muntenia, începută la 9 August 1848.
1855 * fostul ministru C. C. Arion († 1923).
1860 s'a inaugurat universitatea din Iași.
1881 * poetul Panait Cerna († 1913) (alăturat chipul).

25

1595 Mihai Viteazu se întâlnește la Stoenesti cu Sigismund Bathory căruia îi cere ajutor în contra Turcilor (alăturat chipul).
1848 Se începe în Muntenia cămăcănia lui Const. Cantacuzino, care durează până în luna Iunie 1849.
1896 se inaugurează canalul dela Porțile de Fer.
1926 † amiralul V. Urseanu (* 1845).

26

1627 * Bossuet, cel mai mare orator al sec. XVII-lea, la Dijon.
1828 * publicistul Papiu Ilarian († 1878) (alăturat chipul).
1865 * inginerul Const. Alimănișteanu († 1911).
1870 * principesa Maria, fiica Regelui Carol I.
1909 s'a inaugurat portul Constanța.
1914 † regele Carol I (* 1839).
1921 † compozitorul german Engelbert Humperdinck la Neu-Strelitz (* 1854).

27

1866 * la Bacău pictorul N. Vermont.
1876 † C. Negri, mare patriot (* 1812) (alăturat chipul).
1902 † romancierul francez Emile Zola, la Paris (* 1840).
1909 † epigrafistul Grigore Tocilescu (* 1850).
1915 † profesorul universitar N. Culianu (* 1834).

28

1661 † domnitorul Moldovei Ștefan al X-lea, fiul lui Vasile Lupu.
1758 * amiralul englez Nelson la Burnham-Thorpe († 1805).
1894 * Elisabeta, ex-regina Greciei (alăturat chipul).
1916 Luptele dela Sibiu.
1919 † cântăreața Adelina Patti la Londra (* 1843).

29

1841 * naționalistul ardelean dr. Ioan Rațiu († 1900).
1916 † marele om politic Nicolae Filipescu (* 1861).
1916 † generalul Praporgescu în luptele din Carpați (* 1865) (alăturat chipul).
1932 † generalul Const. Coandă (* 1857).

30

1479 † Petru, fiul lui Ștefan cel Mare și al doamnei Evdochia. (alăturat chipul).
1865 * profesorul universitar Dimitrie Evolveanu.
1899 † publicistul Anton Bacalbașa (* 1864).
1904 † artistul și autorul dramatic Ștefan Voilescu (* 1836).
1914 S'a încheiat convenția secretă româno-rusă.

1

A FOST ODATĂ UN REGE ȘI O REGINĂ...

(Urmarea articolului din pagina 8-a)

acum moștenitorul tronului. Iar la câțva timp după moartea regelui Albert, în ziua de 6 Iunie 1934, căpătără un alt fiu, prințul Albert.

Totul îndreptăția credința că va mai trece încă un șir de ani până când prințul avea să fie chemat să urmeze la tron părintelui său, viteazul rege Albert, prințul Leopold și prințesa Astrid se aflau la Saint-Moritz, în Februarie 1934, unde veniseră pentru sporturile de iarnă când, în noaptea de 17 Februarie, la Marche-les-Dames, lângă Namur, s'a întâmplat nenorocirea care a costat viața regelui Albert.

Tinerii soți se întoarseră în grabă în patria îndoliată. După ceremonia funebă, noul rege depuse jurământul de credință. A fost o ceremonie a cărei imagine va rămâne neștearsă în mintea acelor cari au fost martori oculari precum și acelor cari au văzut-o reproducă în fotografii: în vreme ce noul Rege al Belgienilor, în picioare, pronunța discursul, Regina, în toaletă de mare doliu, plină de gravitate și noblete, sta pe un scaun înalt, având lângă sine pe cei doi copii.

După scurgerea acelor zile de tristețe, viața își reluase cursul firesc și fericit în palatul regal din Bruxelles. Fericirea, atât de rar hărăzită suveranilor, aureola tânăra pereche adăugând un fel de minunat prestigiu popularității sale ce se întemeia mai cu seamă pe însușirile alese de cari au știut să dea dovadă atât unul cât și cellalt.

Acum, fericirea aceasta e spulberată... În fața tragediei petrecută atât de haină, cu toți ne gândim la durerea unui popor, dar ne mai gândim și la un cămin distrus, la un soț tânăr cu inima zdrobită, la trei copilași lipsiți de mângâierile mamei lor și toate acestea fac ca tragedia să fie peste măsură de sfâșietoare...

REGINA

IN ziua când se căsătorise, Prințesa nu vorbea limba franceză și nici flamanda; cu toate acestea învăță destul de repede aceste două limbi. Fusese crescută în credința religiei lutherane și nu fără mirare lumea află într-o dimineață că în capela din Laeken ea recunoscuse în mod solemn religia catolică. Mărunță de statură și în aparență plăpândă, era destul de voinică și îndrăgia toate sporturile. Regele Albert și regina Elisabeta dăruiră tinerei căsnicii un castel mic, pitit în întregime în verdeața dela marginea unei păduri. Petreceau vacanța în Suedia, la Ostenda sau Villers-sur-Lens, lângă Namur, unde viitorul suveran pescuia păstrăvi cu o pricepere rară. El care niciodată n'ar fi tras un foc de armă într'un pui de potârniche, ajunsese maestru neîntrecut în prăsirea peștilor. Adeseori îmbrăcat în costum de sport și cu o șapcă albastră pe cap, se urca într-o mașină de curse. Prințesa lua loc alături. La castel se înapoiau totdeauna pe'nserat cu o viteză nebună...

Uneori, pe drumul Ardennilor, trecătorii îl vedeau pe prințul moștenitor într-o bluză subțire, lungit dedesubtul automobilului său ca să repare vreo stricăciune. În Februarie 1934, soții plecară la Adelbade, în Oberlandul din Berna cu copiii. În ajunul plecării, regele Albert îi sărută pe toți. Acolo, la Adelbade, moartea veni să bată la ușa lor: „A sosit vremea!” Prințul se afla în pat și se scula tresărind. Era Rege...

Amintirile acestea sunt prea noi în memoria mea, astfel că pot să le înprospătez destul de bine. Prințesa deveni regină prin voința poporului și, din clipa aceea, norocul începu să-i suradă din nou. Născu un al treilea copil. Prezidă pentru întâia oară, singură, aniversarea soțului ei, în bazilica Sainte-Gudule. (Eticheta nu îngăduie ca Regele să asiste la Te-Deum-ul celebrat în onoarea sa). Dânsa apără îmbrăcată în negru, purtând în urechi cercei mari. Atunci îmi veni în minte că ar putea să fie o Țarină. La ea acasă, rămânea femeia cumpănită din primele zile, supusă, ciudat de supusă celor mai mici preferințe ale soțului. Am văzut-o într'altă zi, la 20 Iulie, în Zonte, acea cântătoare stațiune balneară unde avea o vilă cochetă, cutreerând magazinele cu o prietenă. O văzusem la 1 Iulie, la un bal al ambasadei britanice, cu ducele și ducesa de York. La Gembloux, în ziua de 1 August și apoi a doua zi, într-o școală de agricultură. La Expoziție — era 2 August — ca să împartă premiile la o școală de gospodărie...

S'a sfârșit: n'o văm mai revedea niciodată. Era prea frumos ca să dureze, — cum zic fataliștii.

Deunăzi, am intrat într-o biserică. Câteva femei nevoiașе din str. Haute, veniseră acolo cu copiii. În zdrențele lor murdare au șovăit o clipă apoi, cu glas tare au pus micile făpturi să se roage pentru regină.

Astăzi, regele a rămas singur; micile vlăstare regale își plâng deasemenea jalea singurătății; iar poporul belgian se simte peste măsură de singur, în aceste vremuri de restriște. În fața morții, o țară se regăsește pe sine însăși, simțindu-se cât mai profund legată de monarhie. Măine, toate glasurile vor striga iarăși cu desnădejde: „Trăiască Regele”, dar în pieptul fiecăruia va tresălta câte un suspin...

C. Y. V.

A slăbit cu 20 de kgr.

Acum are talia de manechin

Metodele drastice nui-au folosit—Kruschen a făcut minuni

„Toate prietenele imi spuneau că mă îngraș mereu”, ne scrie o doamnă, „așa că m'am hotărât să fac ceva pentru a slăbi. Am încercat câteva remedii drastice, toate fără nici un rezultat. Mă mențineam la același greutate. Bărbatul meu imi spunea mereu că e vârsta și că nimic nu-mi va mai ajuta.

„Intr'o zi am citit un anunț în care se arăta cum o doamnă a slăbit cu 13 kgr. într'o lună. Atunci m'am hotărât să urmez același tratament — Sels Kruschen. Am cumpărat un flacon chiar în același zi. Lucrul s'a petrecut acum trei luni și cântăream pe atunci 80 de kgr. Acum am revenit la greutatea mea dinainte — 60 kgr. — și am recăpătat, o talie de manechin. Deosebit de aceasta, mă simt mult mai bine, mult mai energică și pot să-mi văd de treburile casei fără a obosi îndată, ca înainte. Toate acestea le datorez dozei zilnice de Sels Kruschen pe cari le recomand tuturor prietenelor corpolente.” — (D-na J. M.)

Kruschen conține în doze proporționale acele șase săruri minerale cari se găsesc în apele renumitelor stațiuni balneare din Europa, la care s'a recurs dealungul veacurilor pentru vindecarea obezității.

Kruschen activează sistemul circulator, ajută nervii, glandele și organele corpului să funcționeze normal, dându-vă o viață nouă. Veți căpăta putere, energie, veți simți mai tineri, veți arăta mai bine, veți lucra mai cu drag.

Sels Kruschen se vând în mai mult de 120 țări și se pot obține acum și în România la toate farmaciile și drogheriile cu prețul de 95 lei flaconul.

Iritațiunea gastrică

Datorește adeseori începutul său unui exces de aciditate stomacală. Cum cazurile serioase necesită un regim de mai multe luni de tratament riguros, ar fi prudent ca dela cea dintâi durere să nu se negligeze nimic pentru a pune capăt suferințelor dv., arsurile, crampele de stomac și vărsăturile sunt indiciile cari nu lasă nici o îndoială și puteți obține o ușurare vădită, luând o jumătate linguriță de Magnesia Bisurata în puțină apă după masă sau atunci când durerea începe să se simtă. Acest anti-acid atât de cunoscut neutralizează aciditatea și înlătură astfel orice inflamație a mucoaselor gastrice. Magnesia Bisurata se găsește de vânzare la toate farmaciile și drogheriile la prețul de lei 75, sau în format mare economic lei 110.

E neplăcut când cusăturile
cedează și se albesc. Evitați
aceste inconveniente, între-
buințând mătasea de cusut
și de butoniere

Gütermann

Atenție la marca de fabrică

DOAMNELORI

Vopsitul părului, în cele mai frumoase culori naturale precum și ondulațiuni permanente, execută ireproșabil Coaforul François, Strada Edgard Quinet, 7. Telefon 3-01-23

Muzică, dans, fast în strălucita comedie „Roberta“

O CAPODOPERA DE GRAȚIE, FANTEZIE ȘI UMOR

Muzică, dans, toalete fastuoase, montări luxoase, toate aceste elemente de succes ale filmelor americane, sunt reunite iar, în primul mare film muzical pe care îl prezintă ecranele bucureștene în noua stațiune: „Roberta“.

Filmul nu seamănă, totuși, deloc, cu producțiile de acest gen realizate până acum.

Nu e o simplă comedioară cu două tablouri de revistă la sfârșit, ci, realmente, un mare film muzical și dansant, dela prima până la ultima scenă.

Pe canavaua unei acțiuni ingenioase și extrem de amuzante, plină de situații comice, se brodează minunatele scene de dans, în care triumfă din nou formidabila pereche din „Carioca“, Ginger Rogers—Fred Astaire.

În fruntea distribuției, strălucește magnifica Irene Dunne, care, după cum se știe, nu este numai o excelentă actriță ci și o admirabilă cântăreață; americanii au poreclit-o, de altfel, „fata cu glasul de aur“.

„Roberta“ este o operetă de Jerome Kern, cel mai mare compozitor contemporan al Broadwayului, și a fost transpusă pe ecran după ce mai întâi a absolvit o serie de 1000 spectacole pe scenă.

Filmul conține opt melodii extraordinare, destinate unui sigur succes. În strălucire, melodiile din „Roberta“ cunosc o popularitate cu totul neobișnuită.

Studiul geometric al dansului fenomenalului Fred Astaire.

Două minunate atitudini ale suberbei vedete Irene Dunne care cântă și dansează în „Roberta“

Perechea Fred Astaire - Ginger Rogers ansează un nou dans în „Roberta“.

Fred Astaire și Ginger Rogers își vor uimi din nou admiratorii, prin virtuozitatea lor coreografică incomparabilă. Fără îndoială, nu există astăzi, în teatru sau în cinematograful, o pereche de dansatori care să poată egala arta perfectă a acestora.

Astaire, elastic și ușor ca o pană, Ginger, grațioasă și plină de feminitate, încarnează, indiscutabil, ritmul însuși.

În „Roberta“, ei creează dansuri noi, mai senzaționale decât cele din „Carioca“ și din „Divorțul vesel“.

Bineînțeles, filmul este înscenat cu un fast și o eleganță desăvârșită, culminând printr-o grandioasă paradă de toalete, creații ultramoderne ale celui mai mare desenator de modele al Americii, Bernard Newmann. Zece girls superbe poartă aceste rochii și mantouri senzaționale.

Pe scurt, „Roberta“ se anunță ca o operă de variate și multiple atracții, destinată unui sigur succes.

(Fotografii R. K. O.-Radio)

REALITATEA
ILUSTRATA

Război SAU Pace?

Trupele abisiniene (jos) aşteaptă eroice războiul deşi pregătirea lor militară este aproape nulă. Din urmă le va menţine însă formidabila flotă a englezilor adunată toată în Mediterană.
(Citiţi reportagiile din corpul revistei).

Abisiniq

PRINTUL SAHLA SELASSIE, CEL MAI TÂNĂR FIU AL IMPĂRATULUI, JUCÂNDU-SE ÎN GRĂDINA PALATULUI

În dreapta, doamna Hertel. Douăsprezece servitori, eunuci și servitoare înconjoară pe prinț și sunt răspunzători pentru viața lui. Extras din notițele lui Rikli: „Manu”. În vârstă de patru ani, adică „băieșul” se așează pe genunchii mei, cântând pe nemțește: „Kannst du pfeifen, Johanna”. Apoi sare jos, intrând în grădină, se urcă în micul automobil cu baterie electrică, conducându-l prin marea alee de eucalipti.

ACESTA ESTE ADDIS-ABEBA, (FLOAREA NOUĂ), CAPITALA ABISINIEI.

Din pricina lipsei de apă, bătrânul împărat Menelik a mutat reședința imperială de pe muntele Entoto, zece kilometri mai jos, la poalele muntelui, 2400 — 2900 metri deasupra nivelului mării. Pentru asigurarea terasamentului și prăminirea aerului, s'a plantat o pădure de eucalipti pe un diametru de circa 10 kilometri. Orașul are o suprafață egală aproape cu aceea a Parisului, dar nu are decât circa 100.000 locuitori, formând astfel un oraș-grădină, care nu este un teren prea propice pentru atacuri aeriene. În planul întâi, în luminiș, biserica creștină-coptă.

MICUL SALONAȘ FRANCEZ AL IMPĂRATULUI

UN VALET CERE O LEGATURĂ TELEFONICĂ PENTRU IMPĂRAT

În palatul imperial, camerele sunt legate între ele prin aparate telefonice moderne. Dealtminteri toate orașele mari din provincie sunt legate telefonic de capitală!

CONFESORUL IMPĂRĂTESEI

Este în același timp și îngrijitorul mauseului Menelik. Preotul, un eunuc, este totdeauna în compania împărătesei și o însoțește în călătorii.

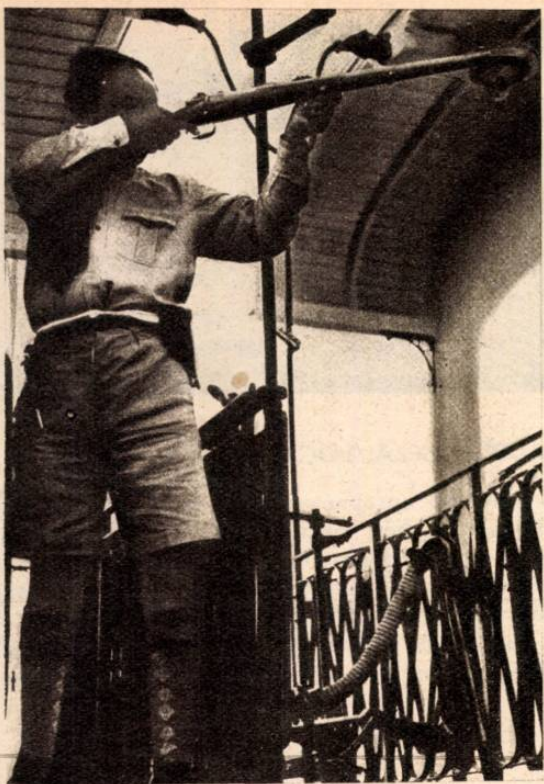

IMPĂRATUL ȘI IMPĂRĂTEASA DUPĂ UN BANCHET DIPLOMATIC.

În stânga împărătesei, doamna Hertel, prima doamnă de onoare. În spatele împăratului domnul Schüsser, reprezentantul biroului german de informații, șezând, ministrul Kirchholtes, trimisul Germaniei și fost atașat de legăție la București. Împăratului îi place viața de societate și organizează deseori, la curte, banchete după modelul european. Bucătăria palatului este condusă de un șef-bucătar elvețian. Desigur că la aceste serbări, fracul este obligatoriu.

VÂNĂTOARE DEPE PLATFORMA UNUI TREN

Ato Belatschon, un director de cale ferată, împuşcă, cu precizie, o gazelă. Abisinienii sunt mari amatori de vânătoare, mândria lor constă în a poseda o puşcă modernă. În legătură cu pregătirile de război, împăratul a ordonat supuşilor să poarte haine kaki.

INVITAȚII LA O VÂNĂTOARE SE ÎNTORC SPRE TRENUL IMPERIAL

În stânga, cu casca colonială, micul prinț Mokonnen. Dacă ia și împăratul parte la vânătoare, atunci prima împuşcătură îi este rezervată. El este un ochitor de seamă, și a câștigat multe premii, luându-se la întrecere cu eropeni și înalți demnitari.

LA STAȚIUNEA DE RADIO DIN HARRAR

În principalele orașe abisiniene sunt prevăzute cu stațiuni moderne de radio. Aci se pregătesc ordinele de mobilizare. Abisinianul se obișnuiește foarte curând cu uzul oricărui aparat tehnic, oricât ar fi el de complicat.

O SCENĂ TIPICĂ DE STRADĂ LA ADDIS ABEBA

„Schumi” (demnitari) trec cu servitorii lor prin piața „Arat Kilo” (patru kilometri) spre vechiul Menelik-Gibi, spre a se prezenta în audiență la împărat. Un bărbat fără purtător de armă nu este bine văzut. Purtătorii de arme, cu îmbrăcămintea albă nu sunt soldați, ci servitori, ale căror puști sunt în majoritatea cazurilor, ruginite. În dreapta o coloană ridicată cu ocazia încoronării împăratului Haile Selassie I.

Ciorapul

La Perte
D'ARECA

distinge
Doamna
elegantă

ADDIS ABEBA, LOCALITATE DE BĂI

În vale, în imediată apropiere a gării, se găsesc izvoarele termale, bogate în fier, pucioasă și radium. Ele sunt foarte eficiente pentru boale de piele și reumatism. Hotelul european, condus de un german, este prevăzut cu instalație de băi, o sală de concert și un bar. În stânga se află baia împăratului, în dreapta hotelului, baia oficială a indigenilor, unde vin mai ales leproșii să-și aline suferințele.

STĂPÂNIREA COMUNICĂ

Bătăi surde de tobă cheamă populația în piața principală, spre a face comunicări oficiale. În stânga și dreapta steagul Abisiniei. Orașele mai importante sunt în legătură telefonică cu capitala.

DANSURILE PREOȚILOR ÎN DUMINICA FLORIILOR

După obiceiurile vechi, preoții, cari pot fi recunoscuți după legăturile albe de pe cap și bastoanele înalte, primesc și azi prin dansuri ritmice și domoale, sărbătorile religioase.

PREOȚII SE INCLINĂ ÎN FAȚA ÎMPĂRATULUI

Dansurile preoților au loc în biserică sau de sărbători foarte mari, în curtea bisericii. Dansurile sunt acompaniate de tobe și surle.

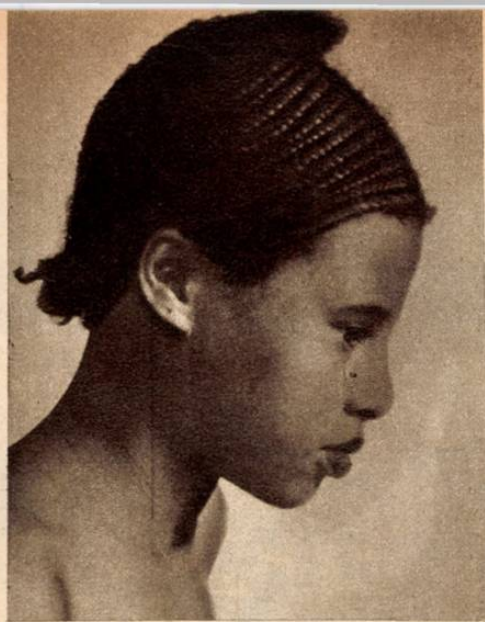

ABUNA KIRYLOS, PAPĂ AL BISERICII COPTO-CREȘTINĂ ÎN ABISINIA, CITIND SFÂNTA SCRIPTURĂ

După o veche tradiție, Abuna este de 340 ani încoace, egiptean, totuși urmașul său de acum va fi un abisinian. Abuna al Abisiniei n'are nici un fel de legătură cu Papa dela Roma.

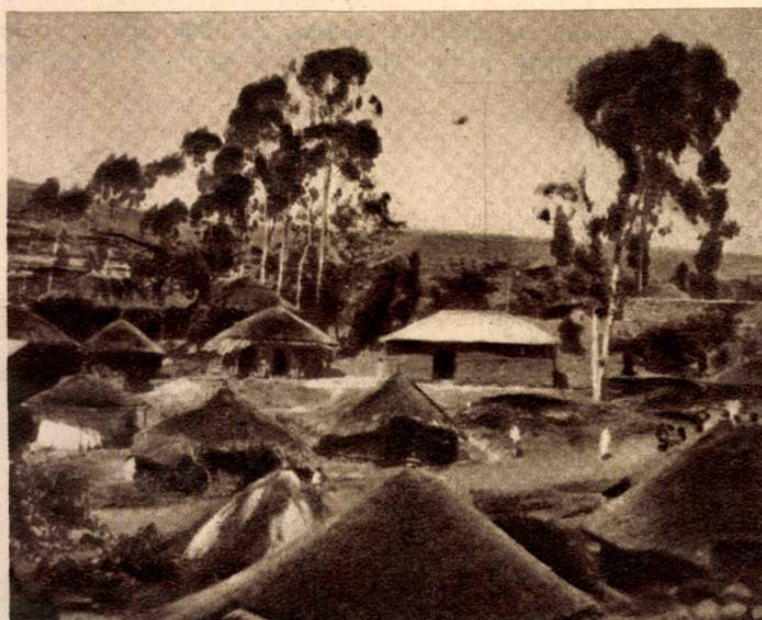

O FATĂ „GALLA” DIN ADDIS

O treime din populația Etiopiei sunt Galla, adică Hamiți cu un amestec de sânge negru. Toți Galla sunt păstori.

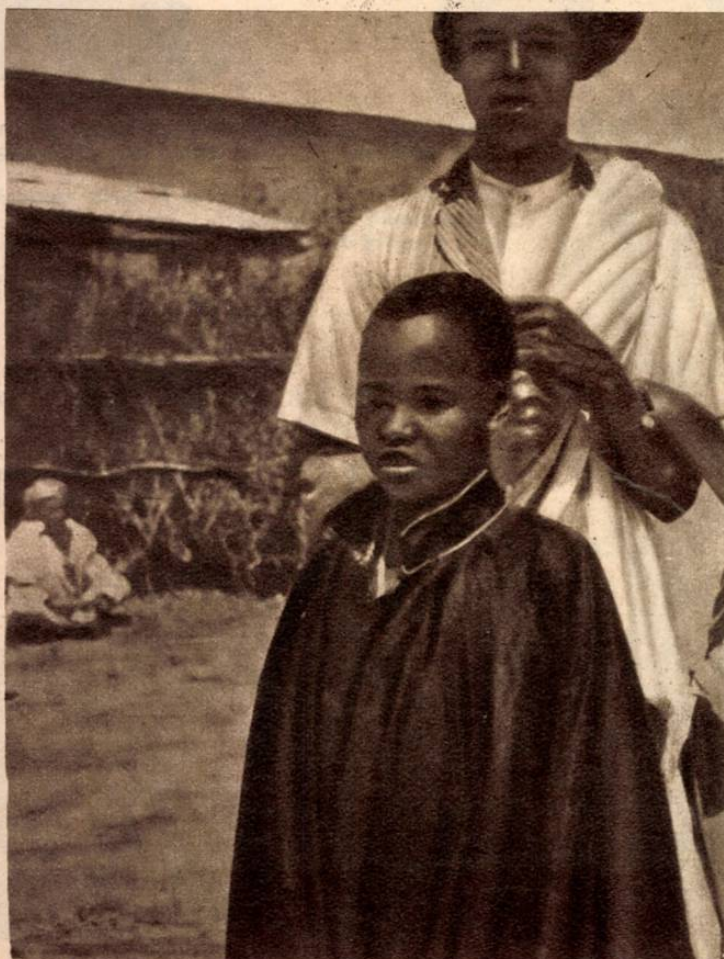
SAT DE INDIGENI LA HARRAR

În fund eucalipti, a căror patrie este în Australia, și care au fost introduși în Abisinia, abia de cîre împăratul Menelik. Locuințele indigenilor Galla și ale somalilor sunt construite din pământ și acoperite cu paie.

UN PRIMAR DE TREISPREZECE ANI

Acest tânăr abisinian, care după concepțiile europene este încă un copil, a fost numit primar al orașului Dagahabur, care numără 5000 locuitori. La alegerea lui a contribuit faptul că este cel mai inteligent locuitor al orașului și că vorbește șase limbi. El a reprezentat orașul său în fața împăratului Haile Selassie, care l-a primit cu onorurile obicinuite primarilor.

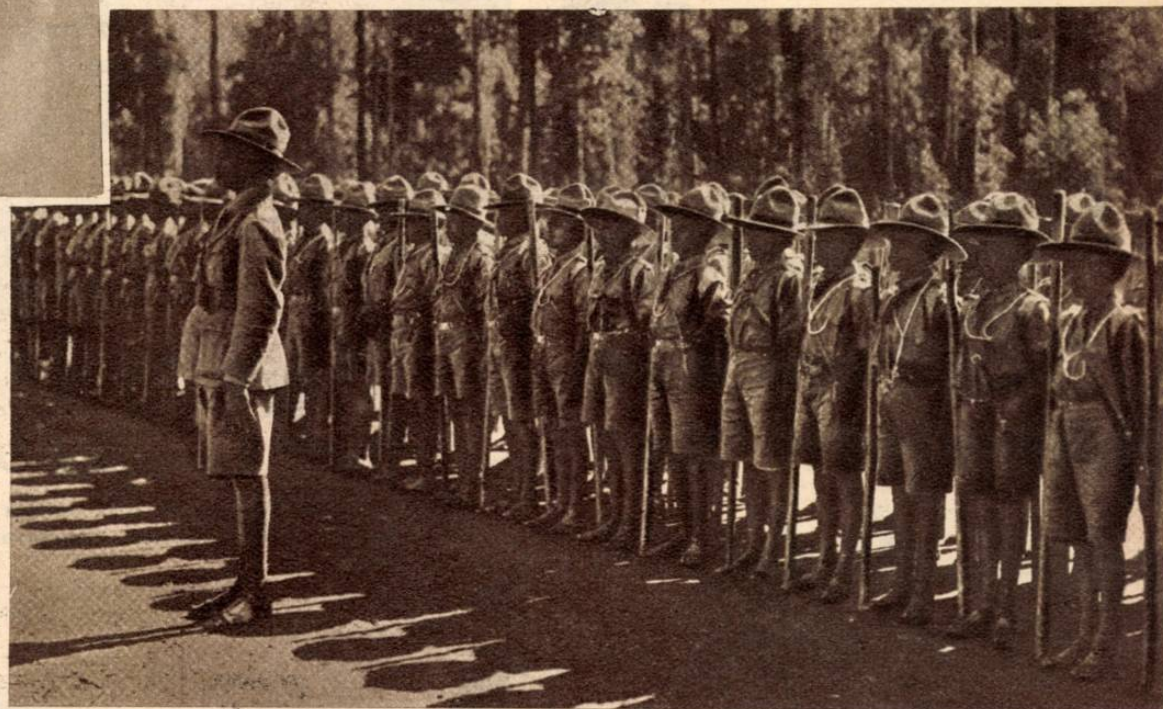

IMPLETITOARE DE COȘURI DIN HARRAR

Harrar din răsăritul țării a fost încă în secolul al XIX-lea o provincie egipteană. Prin amestecul de rase, a apărut rasa Harrar, care se aseamănă perfect cu populația din sudul Sudanului.

SUNT ȘI CERCETAȘI ÎN ABISINIA!

Urmând dorința împăratului, atât la Addis-Abeba cât și în celelalte orașe de provincie există vaste organizații de cercetași. Cercetașii locuiesc în internate. Ei primesc o educație militară și se conduc după regulamentele cercetașilor elvețieni.

acute și cronice de:

Reumatism

Gută * Sciatică

Nevralgii * Gripă

Dureri de cap

Vindecă garantat!

**La Farmacii și Droguerii.
Produs elvețian.**

Victimelor unei rele digestiuni

Dacă aveți dureri de stomac la câteva ore după mese sau noaptea, este mai mult de cât probabil că suferiți de hiperclorhidrie sau, în termeni simpli, de un exces de aciditate gastrică. Neutralizați efectul dăunător al acestui exces de aciditate, durerile Dv. se vor calma și digestiunea va deveni normală. Cel mai bun anti-acid este Magnesia Bisurata care de mulți ani a dat o mare ușurare în cazurile de acreli, arsuri de stomac, gaze, indigestii și dispepsie. Luând Magnesia Bisurata în puțină apă după mese sau atunci când se simte nevoie vă veți da seama prin Dv. însuși despre efectul lui binefăcător. De vânzare în toate farmaciile și drogueriile. Prețul pentru public: flaconul mic, Lei 75, sau în format mare economic Lei 110.

REZERVOR PORTABIL DE APĂ, DIN CIMENT

Aprovizionarea cu apă a trupelor italiene se face foarte greu. Fiecare dintre aceste rezervoare este păzit de o sentinelă, pentru ca prețiosul lichid să nu fie otrăvit sau furat.

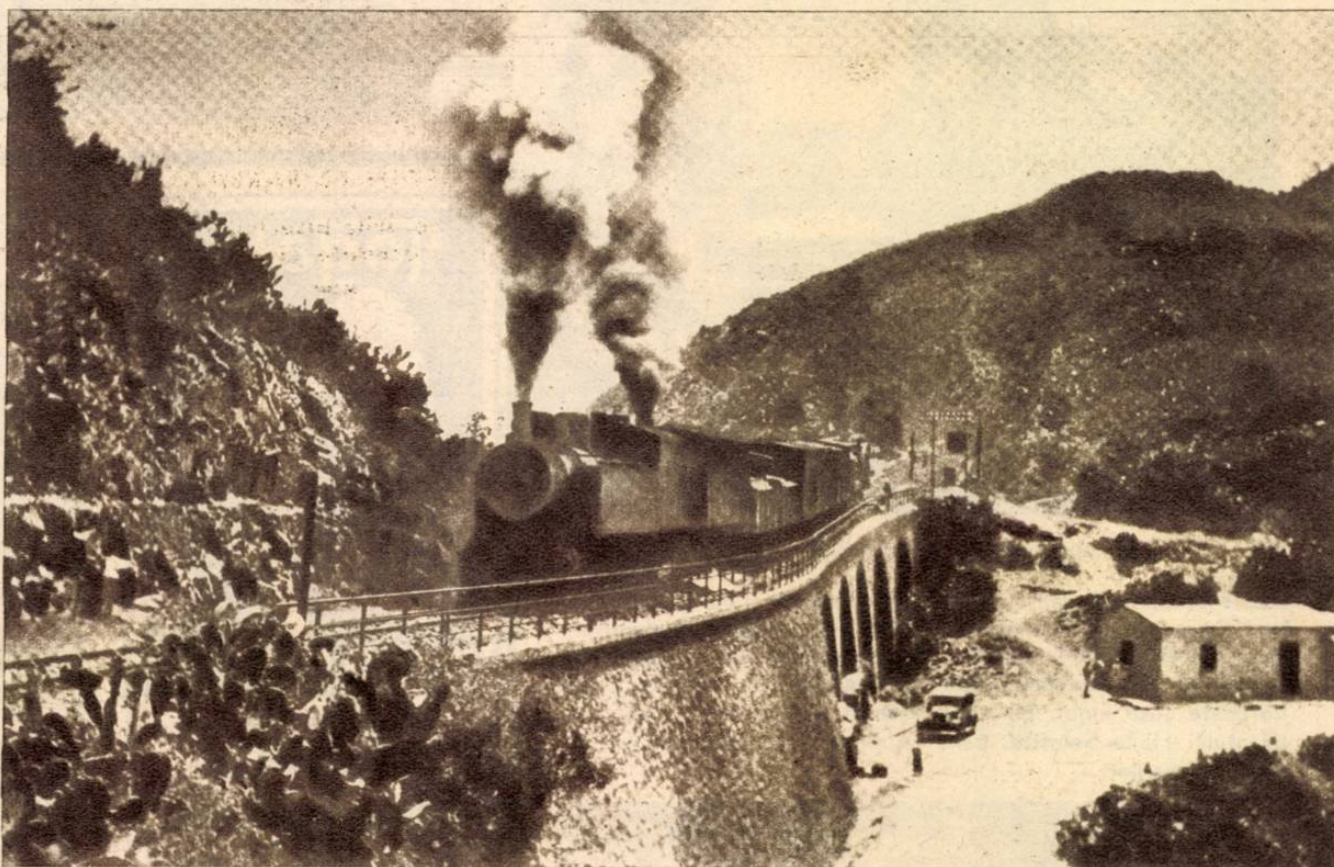
LAGĂR MILITAR PE MUNTII ERITREEI

Aceste barăci și corturi, servesc deocamdată ca adăpost trupelor italiene.

LA STAȚIA DE CALE FERATĂ ÎNTRE MASSAUA ȘI ASMARA

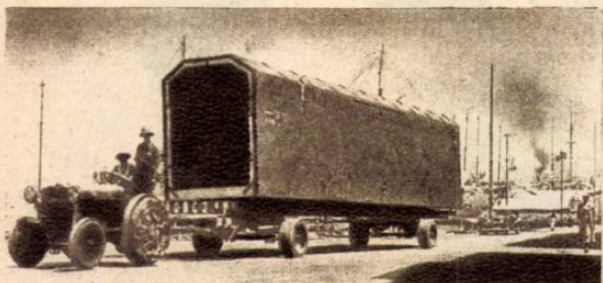
Ultima stațiune de cale ferată, Asmara în munții Eritreei, se află la o înălțime de 1500 metri. În timp ce la șes domnește o căldură insuportabilă, clima din aceste înălțimi abia poate fi suportată de europeni.

ASKARII DIN ERITREEA LA EXERCIȚII

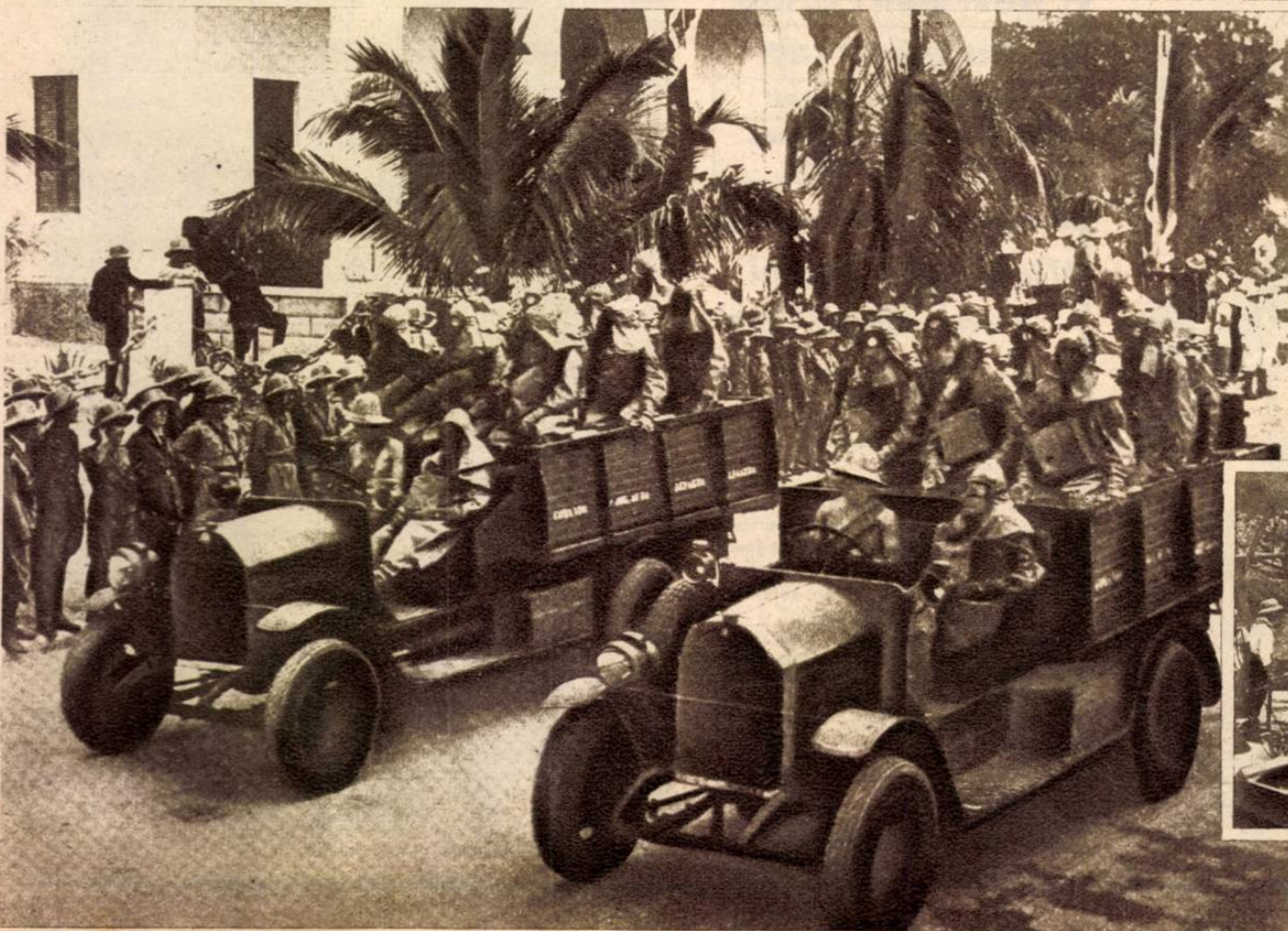
Puterea militară a Italiei se bazează, în colonii, pe

trupe negre, care după credința Italiei pot fi întrebuințate și în lupte mai serioase.

AVIOANE DESCĂRCATE ÎN PORTUL MASSAUA

În cazul unui război cu Abisinia, Italia pune mare bază pe influența avioanelor și tancurilor sale. Până la granița coloniilor, hangarele de avion sunt transportate pe roți.

EXERCIȚII DE APĂRARE CONTRA GAZELOR LA MOGADISCHU, PORTUL SOMALIEI ITALIENE

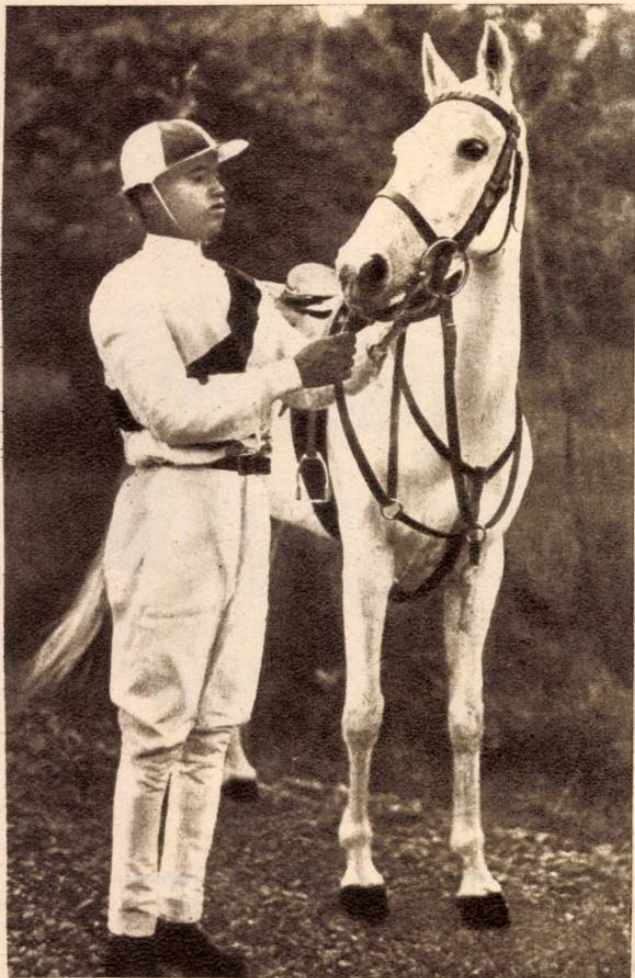
Exercițiile cu măști de gaze în acea căldură insuportabilă, din apropierea ecuatorului, prezintă greutăți deosebite pentru trupele italiene.

COLONII DE LUCRĂTORI DAU ZOR LA NIVELAREA ȘOSELELOR

Șoselele nu pot fi construite cu material indigen. Stratul de ciment este adus cu vapoarele.

**CĂȘTIGĂTORUL CURSELOR IMPERIALE
DIN ANUL ACESTA**

La alergările din anul acesta, câștigătorul cursei principale a fost „Minimus” călărit de un jockey abisinian. „Minimus” a costat 2.000 lei.

DIACON IN COSTUM DE SĂRBĂTOARE

Până și băieții din corurile bisericilor, poartă ținute scumpe, brodate cu aur și argint.

SPECTATORII UNUI FILM SONOR, IN ABISINIA

La Addis-Abeba se găsesc trei cinematografe sonore. În fotografia noastră (extrema stângă) cu ochelari putem vedea pe criticul unui ziar amarharic; alături de acesta guvernatorul de Wollega, care a venit la reprezentație cu treizeci de servitori ai săi, și a căror bilete de intrare le-a plătit el toate.

SERVITORII LEGAȚIEI

Atât garda cât și servitorii sunt abisinieni. Cordonul și fâșia fixată pe turban au trei culori: negru-alb-roșu. Pentru numeroșii copii ai personalului abisinian, s'a ridicat o școală în curtea legației.

**ECHIPA DE FOOT-BALL
DIN DIRE-DAUA BATE PE
SOMALII FRANCEZI LA
DJIBUTI**

Foot-baliștii abisinieni joacă în picioarele goale. Dealtfel, tinerii abisinieni primesc o educație foarte sportivă și în principalele orașe se găsesc organizații cercetășești.

**PRINȚESA TSAHAI IN
VIZITĂ LA MINISTRUL
KIRCHHOLTES, CARE PÂNĂ
ACUM 2 ANI A FOST
CONSILIER DE LEGAȚIE IN
ROMANIA**

În dreapta trimisului, doamna Hertel, prima doamnă de onoare. Prințesa Tshai (Soarele), în vârstă de 17 ani a fost crescută în Elveția, vorbește curgător germană, franceză și engleză. Și astăzi încă, prințesa primește zilnic lecții de limbă străină, și de trei ori pe săptămână lecții de piano. În fiecare săptămână ia parte la un ceai al doamnelor din înalta societate, unde și dăna lucrează hăinuțe pentru copiii săraci.

**HARRAR, ORAȘUL CEL
MAI IMPORTANT DIN
SUD-ESTUL ȚĂRII**

Harrar este unul din puținele orașe, care prezintă un teren propice pentru bombardamente aeriene. Acel oraș, care azi numără circa 50.000 locuitori, a fost crescut împăratul Haile Selassie.

CANALUL DE SUEZ

Nodul vital al imperiului britanic. — Cui aparține de fapt canalul? — Povestea realizării lui. „Italienii sunt în mâna englezilor. E suficient ca Londra să hotărască închiderea canalului de Suez, pentru ca armatele Ducelui să fie pur și simplu paralizate în marșul lor spre Abisinia!”

Această argumentare, pe care o întâlnești acum, nu numai la cafenea — unde se pun la cale treburile Europei, — ci și la foarte mulți oameni serioși, cari discută cu cumpănire politică internațională, cuprinde — sub o formă oarecum exagerată — o parte de adevăr.

Canalul de Suez a devenit un subiect de o acută actualitate.

Credem că e util să amintim cu acest prilej o serie de amănunte în legătură cu nașterea și însemnătatea acestui nod vital, situat la intersecția Europei, Africii și Asiei. Peripețiile realizării canalului de Suez alcătuiesc unul din documentele cele mai instructive ale epocii noastre și oferă amatorului de senzațional surprize cu adevărat savuroase.

E o poveste care dă de gândit în special aceluia care știe să interpreteze evenimentele și să adâncească dedesubturile istoriei.

Insemnătatea canalului Suez constă în formidabila prescurtare a drumului pe mare între Europa și Asia. Pe vremuri, un vapor, pentru a străbate calea între cele două continente, era nevoie să piardă vreo 30 de zile, ca să facă ocolul Africii. Astăzi, prin canalul de Suez, vapoarele ajung în câteva ceasuri din Marea Mediterană, în Marea Roșie.

Să nu vă mire faptul că ziarele ne anunță zi cu zi numărul precis al soldaților italieni, transportați în Africa orientală, prin canalul de Suez. Cifrele sunt riguros exacte și nu se bazează pe o evaluare aproximativă. În registrele administrației canalului e înregistrat fiecare pasager, care trece pe acolo. Și aceasta pentru un motiv binecuvântat: orice călător e obligat să plătească, pentru traversarea Suezului, o taxă de 10 franci aur și pentru fiecare tonă de încărcătură pe vapor, câte 6 franci. Canalul de Suez este, în primul rând, o întreprindere comercială, o societate ai căror acționari vor, firește, să realizeze beneficii. Dealtfel, „Compagnie Universelle du Canal Maritime de Suez” nu este câtuș de puțin — așa

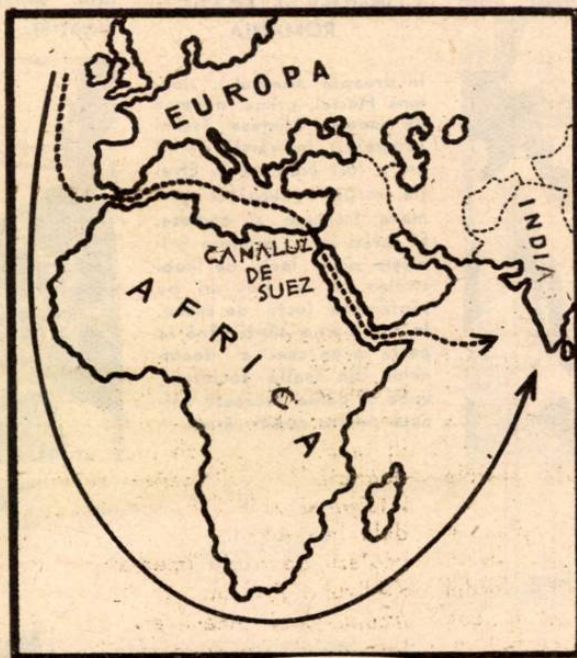
cum am fi ispițiți s'o credem — o afacere pur englezească. Dimpotrivă după cum o arată însuși „firma socială” în administrația ei domnește influența franceză. Sediul direcțiunii este la Paris. E drept că cele 32 de locuri de directori sunt repartizate în mod egal între Franța și Anglia, dar majoritatea acțiunilor sunt în mâinile francezilor, pe când statul englez nu posedă decât 46% din totalul lor.

Și e puțin probabil ca acest raport să se modifice, întrucât francezii sunt foarte mulțumiți de acțiunile lor, care dau un dividend de vreo 70%.

Grație traficului din ce în ce mai mare în Canal, cele 5000—6000 de vapoare, care-și iau drumul pe aci, aduc un venit anual de 8—10 milioane de lire sterline.

Interesant este faptul că baza juridică a acestei întreprinderi uriașe, este clădită pe... nisip, ca și canalul însuși. Există o contestație împotriva actualului regim de exploatare a canalului, contestație care a condus la un interminabil proces. Pentru a pricepe însă sensul ei e nevoie să amintim fazele realizării canalului.

Ideia unei legături între marea Mediterană și

Privire asupra canalului de Suez cu palatul societății.

marea Roșie, în regiunea unde Africa și Asia sunt apropiate printr'un ținut uscat, îngust, numai de vreo 150 de km., datează încă din vechime.

Faraonii Egiptului au făcut o încercare în acest sens, cu 14 veacuri înainte de era noastră, folosind însă artera Nilului. Canalul faraonilor, prevăzut cu stăvilare, era încă în ființă în anul 31 înainte de Christos. Și astfel, Cleopatra, după lupta navală dela Actium, a putut să se refugieze cu flota ei, în Marea Roșie.

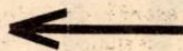
În timpul dominației romane asupra Egiptului, și sub primii califi canalul acesta a fost întreținut. Abia în veacul al 8-lea s'a înnisipat și în cele din urmă, s'a astupat.

Napoleon, în cursul campaniei din Egipt în 1799, relua planul de a străpunge Istmul de Suez. Poate că îi plutea în imaginație ideea de a repeta pe apă expediția lui Alexandru cel Mare, spre India.

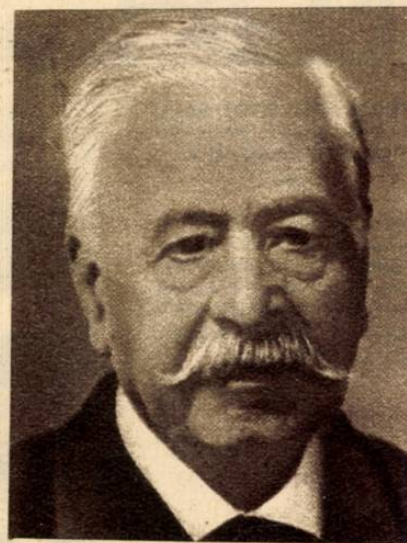
După calculele inginerilor lui Napoleon diferența de nivel între cele două mări era de zece metri—o eroare după cum s'a dovedit mai târziu și aceasta l'a făcut să renunțe la îndrăznețul proiect.

Gândul unei prescurtări a drumului pe mare spre Asia orientală a preocupat chiar fantezia lui Goethe. În 1827 poetul german a spus că „ar dori să trăiască momentul realizării canalului între Rin și Dunăre, a canalului de Panama și a celui de Suez”, Economistul german Friedrich List a preconizat chiar o uniune a porturilor europene în vederea îndeplinirii acestui ideal.

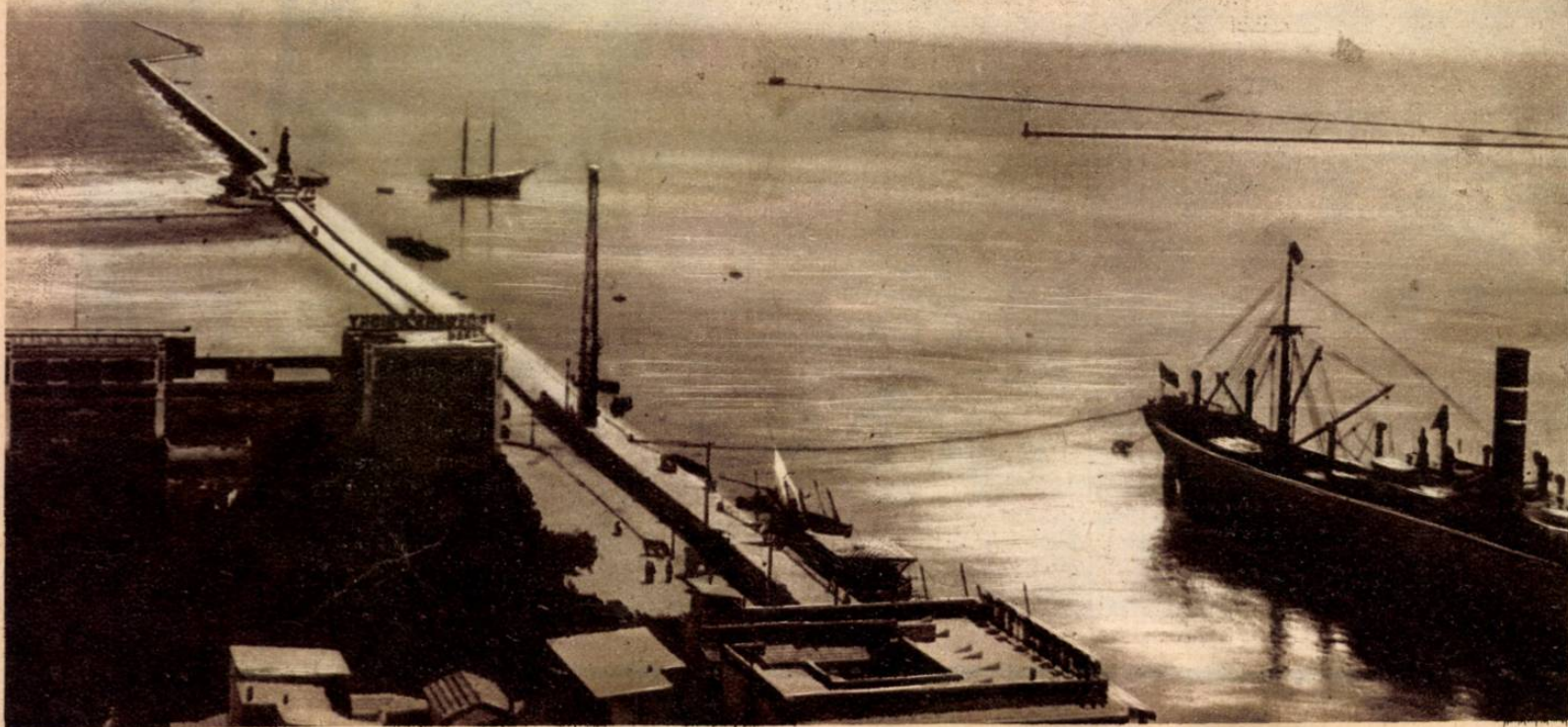
Primul proiect, serios, din punct de vedere tehnic, a fost elaborat de inginerul Negrelli, de origină italiană, ocupat la căile ferate austriace. Proiectul lui Negrelli însă a fost înlăturat de viconte francez de Lesseps, care a împrumutat însă datele lui esențiale și l'a realizat.

Vechiul drum, înainte de existența canalului.

Înfăptuitorul canalului de Suez.

Intrarea în canalul de Suez.

Cine a fost Lesseps? Nu un technician specialist, așa cum am fi ispițiți s'o credem, ci un diplomat. Era consulul Franței în Egipt. În această calitate, a reușit să întreprindă legături foarte strânse cu vice-regele Egiptului, înlocuitorul Sultanului, relațiuni pe care le-a exploatat apoi cu mult succes. În plus, — lucru nu mai puțin important — era vărul împărătesei franceze Eugenia, soția lui Napoleon al III-lea. Grație acestor relațiuni, a reușit în anul 1856 să obțină pe numele său dela vice-regele Egiptului o concesiune pe 99 ani, pe care a transmis-o apoi societății ce-a întemeiat-o.

Numai sub presiunea lui Napoleon al III-lea, la care Lesseps făcu apel pentru arbitraj, vice-regele și Sultanul aprobară forma 'societății'. Succesorii lui Negrelli au introdus însă o contestație, în 1903, susținând că transmisiunea concesiunii acordate lui Lesseps, asupra unei societăți, nu e legală.

Poincaré, marele bărbat de stat francez, — pe atunci avocatul familiei Negrelli, — a afirmat că societatea canalului de Suez ar avea o „existență practică”, nu însă și una „juridică”. Această afirmare se bazează pe faptul că vice-regele Egiptului nu era îndreptățit să acorde concesiunea, iar Sultanul s'ar fi găsit astfel în fața unui fapt îndeplinit, pe care l-a recunoscut numai sub presiune diplomatică.

Până acum n'a intervenit o hotărâre în această interesantă desbatere. Chestiunea va deveni acută abia în anul... 1957, când expiră concesiunea. Interesant e faptul că la constituirea societății au subscris acțiuni toate statele europene, afară de... Anglia, actuala stăpână a Canalului.

Dela început, această țară s'a manifestat ca o adversară înverșunată a planului construirii canalului de Suez, deoarece se temea ca nu cumva controlul străin asupra Suezului să provoace o întrerupere a legăturii cu India. Ministrul lordul Palmerston, în camera Comunelor, a numit planul „o aventură nebunească” și „cea mai formidabilă șarlatanie care a fost vreodată propusă naivității anglo-saxonilor”. Stephenson, fiul inventatorului locomotivei, susținea că proiectul este nerealizabil, din punct de vedere tehnic. Anglia a pus atunci în mișcare la Constantinopole, toate resorturile, pentru a provoca o opoziție a Sultanului. În toamna anului 1859 apărură chiar o fregată turcească în fața Alexandriei, cu ordinul de a interzice imediat lucrările începute. Din fericire, intervenția n'a avut nici un rezultat. Abia după războiul Crimeii, Anglia a tolerat lucrările, din complexență pentru ajutorul lui Napoleon împotriva rușilor și și-a dat asentimentul pentru concesiunea liniei ferate Cairo-Alexandria și Banca Egiptului.

Lesseps, omul cu mâna de fier nu s'a descurajat de dificultăți. La 25 Aprilie 1859, a fost dată prima lovitură de târnăcop. Construcția a durat zece ani. 40.000 de felahi au muncit cu sudoarea frunții, pentru a face săpăturile în deșert. Apa de băut trebuia procurată de departe, cu ajutorul a 1600 de cămile. Și totuși, această construcție nu reprezenta propriu zis o problemă tehnică, așa cum a fost cazul de pildă, cu jumătate veac mai târziu, în canalul de Panama, care necesită perforări anevoioase de munți și bararea unor înălțimi considerabile cu stăvilare costisitoare.

Fără stăvilare, prevăzută numai cu zece largiri de comunicație, canalul de Suez se întinde pe o lungime de 169 de km. dela Port-Said la Marea Mediterană și trecând prin arșița pustiului nisipos ajunge la Suez, la Marea Roșie. Un canal de apă dulce, lung de 240 de km., care asigură aprovizionarea cu apă potabilă, formează legătura cu Nilul. În mai multe rânduri, lățimea și adâncimea drumului navigabil au fost adaptate dimensiunilor din ce în ce mai mari ale vapoarelor. Astăzi, canalul are în fund o lățime de 60 de metri, iar la suprafață

Esirea din canalul de Suez în apropiere de orașul Suez. La țarm stă de strajă o statuie a leului britanic.

Un vapor trecând prin canalul de Suez

Vice-regele — Kediul Egiptului — care și înainte avea datorii mari pe piață, se găsea în pragul falimentului. Nemai putând aștepta vremuri mai bune, se grăbi să ofere în pagubă guvernului francez, pachetul său de acțiuni în valoare de 4 milioane lire sterline.

În timp ce francezii începuseră tratativele și pierdeau timpul cu tocmelile, apărură deodată englezii, care-și schimbă brusc atitudinea de până atunci.

Intuiția și abilitatea marelui om de stat britanic Disraeli, reuși să repare greșala dela început.

Englezii depuseră imediat pe masă cele 4 milioane de lire sterline cerute de Kediul Egiptului.

Acum, când canalul era gata și în funcțiune, acest popor de marinari a înțeles formidabila lui importanță pentru imperiul lor colonial.

Faptul s'a petrecut în anul 1875.

Când, după 7 ani, o rebeliune antieuropeană i-a dat prilejul să-și întindă stăpânirea asupra întregului Egipt, marea Britanie a devenit de fapt stăpână canalului.

După această glorie, constructorului Lesseps i-a fost dat să trăiască o penibilă mizerie. Succesul său la Suez îl încurajase să încerce și realizarea canalului Panama. Sarcina tehnică era însă aci incomparabil mai mare. Lucrarea uriașă a avut de luptat cu flagelul materiei, cu complicațiile financiare și mijloacele tehnice insuficiente. În fața acestor greutăți a sucombat. Abia mai târziu construcția a fost terminată de americani. Pentru Lesseps și compatrioții săi, eșecul s'a tradus printr-o adevărată catastrofă. Lesseps, tatăl și fiul au fost implicați în marele scandal și constructorul canalului de Suez a fost nevoit să apară, la vârsta de 88 de ani, în fața justiției. A fost condamnat la cinci ani închisoare, sub acuzație de corupție. N'a ajuns însă să-și execute osânda, căci a murit în anul următor, într-o stare de eclipsă mintală.

Insemnătatea strategică a canalului de Suez, ca o cheie între Europa, Africa și Asia, însemnătate atât de viu discutată în timpul din urmă, a fost încercată în cursul războiului mondial. Italienii, care trebuie să-și treacă acum trupele spre Africa orientală prin canalul de Suez, au tot interesul ca această importanță trecătoare internațională să rămână deschisă.

O sinistă ironie a istoriei, face ca o realizare concepută de un technician italian și sabotată de englezi, să fie folosită azi ca o armă englească împotriva italienilor.

I. S.

N'AM DESCOPERIT AMERICA!

24 ORE IN MEXIC

AM plecat din Los Angeles la cinci seara, la ora când vaporii de gudron ce se înalță depe șosele, se amestecă în ceața marină. Am plecat după moda locală, într'un autobuz opt cilindri — o mie dolari, lansat pe piață de un regizor din Hollywood, ca să aibe și altfel de venituri.

Stau pe o banchetă din spate, lângă o femeie micuță încântătoare, vioaie, subțire; ciorapii i se opresc într'un loc de unde nu începe încă rochia. Nici n'ar fi fost delicios!

Ca să nu ne plictisim, două sticle de gin. S'a păstrat tradiția depe vremea când alcoolul era interzis. Chiar și buzunarul secret de odinioară, unde dispar sticlele în caz de pericol. Insul nu poate renunța la emoții!

Din când în când cineva spune:

— Mi-e sete!

Și atunci se bea. Toată lumea bea. Gest simplu, după care mureau Americanii pe vremea prohibiției; din care cauză l-au păstrat. Iși

Observi instantaneu că s'a schimbat civilizația. Câini pe stradă, cerșetori lângă uși, balcoane sub ferestre, femei însărcinate stând la taifas. Trecătorii se agită și vorbesc tare. Pantaloni de catifea ai lucrătorilor. Statele Unite n'au aceste distracții!

Betty — vecina mea vaporosă se numește evident Betty — scoate limba roză din guriță și pare serios preocupată.

— Să încep cu un whisky ori cu un cocktail? se întreabă ea, cu tonul unei eroine ale lui Corneille în clipa în care trebuie să opteze pentru datorie sau pentru pasiune.

Tia Juana. Monumentul principal al orașului, adevărata lui rațiune de a fi, o construcție vastă, ca un hambar de elegantă. **Clubul străinilor.** Pentru Americani e paradisul: găseau odinioară, găsesc și acum, alcool și jocuri de noroc. Pentru mine e pur și simplu un cazinou.

Aici dejunăm. Restaurantul își confundă aproape sala cu cea de joc. Tineri brunți, mutre de bandiți, ne servesc cu o grație latină, antricoate indiene. O sticlă de Pouilly cu vin roș, regele epocii lor fanariote, prohibiționiste adică.

Betty, din prudență, înghite la șir cinci cocktailuri vaste. Așa e obișnuită de câțiva ani și moare altfel.

În prima sală de joc, mică, mulțimea urlă în jurul mesei verzi. Doi crupieri, cu vizieră pe frunte, învârtesc o roată uriașă, multicoloră, ca la bălcu. Mulțimea joacă, pierde și țipă. Aici joacă cei cu mai puține parale.

Sala a doua e mai mare. E împodobită cu un bar enorm. Dacă nu credeți că e enorm, aflați că e lung de cincizeci de metri. Patru barmani bat și mestecă neconștient, parc'ar fi atinși de vreo boală nervoasă. Două sute de persoane beau în același timp amestecuri de whisky, gin, bere, martini, șampanie și coniac.

Americanii proaspăt sosiți, arată o sticlă, la întâmplare:

— Dă-mi din asta!

Mișcarea pe străzile din Mexico.

Un magazin de pălării la Mexico.

imaginează, ca și atunci că trec prin pericole extraordinare, dacă beau. Toți au, mai mult sau mai puțin, suflet de Don Quichotte.

Soarele naufragiază în Pacific, mașina aleargă, noi bem gin, Americanii se tem, femeia micuță face ochi mari și îi învârtește neconștient, mirată și naivă; toți tăcem. La dreapta, tot lungul oceanului, palmieri uriași ne dau onorul. Deasupra începe să ardă o lună mare. Minunat peisaj de cartă poștală ilustrată!

Vecina mea, la ore asta când toate femeile sunt sentimentale, îmi spune subit:

— Mă doare stomacul!

Ceeace, la noi, ar fi fost înlocuit cu:

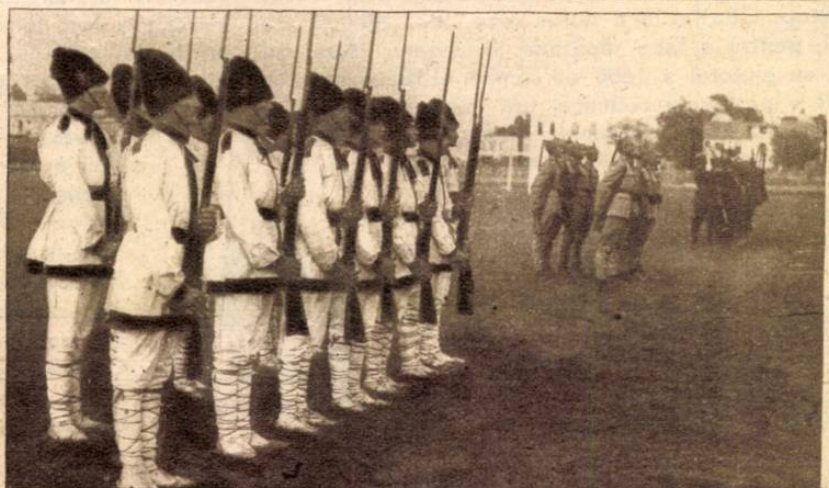
— Admirabil! Sublim! Uimitor!...

Panouri-reclame **Palmolive**, sate mereu mai multe. Ne apropiem de **San Diego**, orașul-frontieră al Mexicului. În America, un sat înseamnă: o bancă, o biserică, un **dug store** care ar fi farmacie, dacă tot acolo n'ai lua și masa și n'ai cumpăra mărci poștale.

Și când s'au construit undeva, în orice pustiu, dar în America, aceste trei instituții, satul e gata: în câteva săptămâni vin consumatori de umplu locul cu case. La zece suntem la **San Diego**. San Diego doarme. Petrecem noaptea într'un hotel plin de oameni cari, ca și noi, vin să bea în străinătate. Dacă s'a desființat prohibiția, nu mai are nici un rost să bei în Statele Unite. Fericirea e așa de aproape! În zori, tot hotelul emigrează în Mexic. Păcat că nu l-au făcut pe roate!

Șoseaua e mai plină de automobile ca la New-York. Însfârșit o baracă de lemn. Firul de mașini trece încet prin fața câtorva soldați cu mustață și carabină, amândouă cam de aceeași mărime. Frontiera.

Serbarea regimentului de garda Mihai Viteazu

Atașatii militari străini și d-nii general Condeescu și colonel Niculescu - Cocu, comandantul regimentului, primesc defilarea. Uniformele regimentului la diferite epoci.

D-nii general Condeescu și colonel Niculescu - Cocu, comandantul regimentului, în timpul serbării. (În numărul viitor vom publica un reportaj mai amplu asupra acestor serbări.)

Și înghit fără să întrebe ce li s'a servit. Betty a băut până acum zece cocktailuri. Trece succesiv pe la toate culorile de alcool, le combină la întâmplare și înghite dintr'odată. Aruncă priviri lunguroase unui crupier cu nas strivit și dinți negri. Crupierul, fără haină, cu mâncile suflecate, mestecând veșnicul său chewing gum, anunță fără încetare evenimintele ruletei, cu o voce răgușită și indiferentă. La intervale regulate, cu o precizie uimitoare, scuipă într'un vas mic de tot, care nu se află mai aproape de cinci metri de el.

Se joacă la „douăzeci și unu”, joc american asemănător cu baccara: în spate sunt mesele ruletei. Minimum 25 centime, zero și dublu zero. O mulțime la fel de mare în jurul ruletei ca și în jurul celorlalte mese. Certuri la fiecare cinci minute. Un gentleman cu un trabuc spăimântător, pretinde că a jucat pe numărul ieșit.

Dacă liniștea nu se restabilește repede, într'un colț al plafonului se arată subit o deschizătură gălăgioasă, pe unde se ivește feava unei puști misterioase. Pușca asta se pare că se descarcă destul de rar; dar când se descarcă, ucide. Numai simpla ei apariție ajunge de obicei să potolească poporul.

Betty e beată și câștigă mereu. Eu pierd într'una. Indigenii, ten măsliniu, mustață albastră, pălărie mare și moale, privesc holbați teancurile de dolari care cresc în fața femeiiștei vaporease.

Pun ultima monedă pe dublu zero... bula sare prin toate căsuțele... se aud strigăte spaniole...

„Dublu zero”

Sunt sgomotos entuziasmat și întind repede mână în fața baghetei crupierului care trebuie să-mi aducă o avere. Când deodată:

— Stop!

Mă întorc, toți se întorc ca și mine. La spatele meu, doi soldați imenși chiar pentru unul mai puțin mărunț ca mine:

— Urmați-ne!

Mi se pare caraghios. Betty insultă soldații și-mi țipă în urechi sfaturi.

— Să nu răspunzi nimic, orice s'ar întâmpla!

Soldații mă apucă zdravă, fiecare de un braț.

Ce-am făcut? Incepe să-mi fie teamă. Se pare că în Mexic e foarte simplu să fie împușcat un om. Mă împing într'un ascensor, sub privirea amuzantă a mulțimii. Inutil să mai pun întrebări; la protestele mele mi se răspunde laconic:

— Așa am primit ordin!

Mă gândesc la erorile judiciare, la toți nevinovații care și-au pierdut cei treizeci de ani mai frumoși din viață în celulele umede înainte de a ajunge la o glorioasă și tardivă reabilitare.

Mă și văd în fața închisorii. Se deschide o poartă grea, mă împing într'o curte mică, pătrată, sinistă, cu ziduri mari cenușii...

Nu, e un birou elegant unde un pântecos mușcă o havană.

— Vorbiți spaniola? mă întreabă el în englezește.

— Nu!

— Vorbiți englezește? mă întreabă în spaniolă.

— Nu!

— Atunci ce vorbiți?

— Românește! am răspuns, pentru a-mi arăta cetățenia.

— Bun! răspunde el, în românește. V'am chemat să vă plătesc câștigul.

— Și pentru asta m'ați arestat?

— V'am crezut american! Americanii pretind emoții când viu la noi. Nu mai știu ce să mai inventăm...

Dacă și-ar fi cerut scuze, v'aș fi spus. Dar n'a făcut-o. Mi-ar fi părut chiar caraghios. Mă adaptasem!

O MEXICANA DIN ROMÂNIA

Cunosc cazinoul. Ce-aș mai putea vedea altceva la Tia Juana? Baruri și iar baruri, unul mai mare și mai lung decât celalt. Toată America defilează pe aici. Public foarte amestecat, bărbați fără guler, nebărbierii, femei necoafate cu un copilaș în brațe și altul pe spate, alături de miliardari.

Betty mă roagă s'o conduc într'unul din aceste baruri. Intrăm într'o baracă de lemn, unde tot personalul de serviciu e compus din zece femei. Zugrăvite la disperare, fără pălărie, mirosind a alte vremuri. Rochii colante care se lărgesc de cum scapă de genunchi. Consumatorii le ciupesc, dansează cu ele, și dispar cu ele.

— Nostimă casă! exclam eu, pentru mine.

— Ești român, tu? răspunde o voce, lângă mine.

Sub ochii aiurii ai lui Betty, o femeie m'apucă de braț. Destul de drăguță, deși poartă o jupă din saten albastru, ciorapi negri și corsaj cu broderie de pe vremea bunicii.

— Ești din București? Faci cinste cu un pahar? Mulțumesc, George! Șampanie! comandă ea, fără ca eu să fi scos tot timpul o vorbă și continuă:

— Nu-ți închipui ce plăcere să vezi un om din București!

— Dar ce faci aici?

— O poveste întreagă. Ca la toate. Sunt din Bran, după cât mi-amintesc. Fată de la țară! Într'o zi, aveam șapte ani. m'a trimis tata să-i aduc vitele dela câmp. M'am întors după vreo două ceasuri. Se întunecase bine:

— Nu le găesc, tată!

— Să nu vii fără ele!

Și n'am mai venit! La 16 ani eram în București, domnișoară.

— Dar părinții nu te-au căutat?

— Nu! Au găsit singuri vitele!... Un american mic ca tine m'a adus la New-York, după război și a murit după trei luni. Eram singură, fără un franc. Am lucrat într'o uzină de parfumuri. M'an surprins în flagrant cu contramaistrul. M'au expedit... Un tip care locuia la același hotel, mi-a spus că e de lucru în Mexic. Și e de lucru aici în Mexic!

Înghite dintr'o sorbitură șampania comandată, se șterge pe gura cărnoasă cu mâneca.

Am venit apoi la Betty care mă primește surâzătoare; pretinde că ea cunoaște viața. Dovadă că a golit o sticlă întreagă în lipsa mea.

La șase suntem din nou în drum spre San Diego!

Acelaș apus de soare, dar la stânga de astădată...

IN CHILI: ȚARA CARE INGRAȘĂ LUMEA

...Pământul devine prea mic... nici chir turiștii nu mai au ce să descopere... Așa cel puțin cred ei...

Caracoles, prima stație din secțiunea chiliană a Transanzianului. Am ieșit dintr'un tunel lung, ca să venim pe un podiș îngust zdrobit de toate părțile de munți colțuroși. Ghețarii vin ca valurile Rivierei, să sperie linia ferată. Linia ferată nu se sperie: trenul le râde în nas, strănută un val de aburi și le topește puterea, trage entuziasmat un chiot și munții îi răspund la fel, pe urmă o ia domol înainte. Încet, încet, ajungi departe...

E trenul cu cele mai repezi locomotive și are o medie de douăzeci de km. pe oră. Asta înseamnă că merge și mult mai încet... Urcă și șerpuește!

VĂ PREZINT SANTIAGO!

Deodată, surpriza pentru care mă pregătisem, dar pe care realitatea o transformă în minune: vasta câmpie unde se înalță cele o sută de turnuri și clopotnițe din **Santiago**, comoară de farmec și frumusețe, în jurul căreia, ca batalioanele unei fortărețe necuceribile, gigantele ziduri ale Anzilor. Un contrast care depășește imaginația: o perlă într'un scrin de granit! Capitala asta de jumătate milion de oameni, locuiește pe o câmpie întinsă pe care cresc multe coline conice. Una, **Santa-Lucia**, e în centrul orașului chiar. Înainte, Santa Lucia, cu falezele ei verticale și goale, părea o fortăreață naturală. Și era chiar, înainte de a veni Spaniolii.

Azi colina e un „parc suspendat”, cu terase, partere de flori rare, boschete de arbori eleganți, pavilioane de restaurante cu cele mai delicioase **sandias** din lume și cu gustoasa **cazuela**, mâncarea națională din Chili. Și danciguri, unde dansurile negre n'au detronat încă boston-ul. De sus, privirea îmbrățișează imensul oraș, plin cu grădini, privirea umblă până la masa întinută a Cordelierei, unde se lovește și cade... La picioarele acestei coline incomparabile, altă minune: **Avenida de las Delicias**, pe scurt **Alameda**. Largă de 100 m., lungă de 7 km., mărețul bulevard e Pantheonul unde se află monumentele și statuile eroilor naționali, **conquistadores**.

Nu departe, despărțită de cartierul afacerilor, **Plaza de Armas**, înainte sediul social al orașului: un fel de Forum unde se întâlnește tot Santiago elegant — **gente** — unde **bellades**, frumusețile, vin să se plimbe după masă.

ȚARĂ UNICĂ...

Chili e o țară unică în lume. de câteva ori unică... Mi-amintesc de discursul ce mi l-a ținut un gazetar local, înainte de a părăsi Chili. După ce mi-a expus pe larg minunățiile și averea țării, mi-a rezumat inventarul, scurt, insistent, ca să mi-l insinueze pentru veșnicie.

....„Aur, argint, aramă, cobalt, mangan, fer, cărbune, borax, sare, sulf. Guano și Nitrat de sodiu, cu care **îngrășăm toată lumea**. O sută de mii de hectare, cu două milioane și jumătate chintale metrice de nitrat: din rămășițele lui se scoate 80 % din iodul lumii...

....„Căpșunile din lume sunt toate originare din sudul țării...

....„Toate școlile primare se țin în aer liber, în cât mai mult contact cu natura. Pentru că natura e principala noastră bogăție. Ca prilej și ca daruri, materii prime...

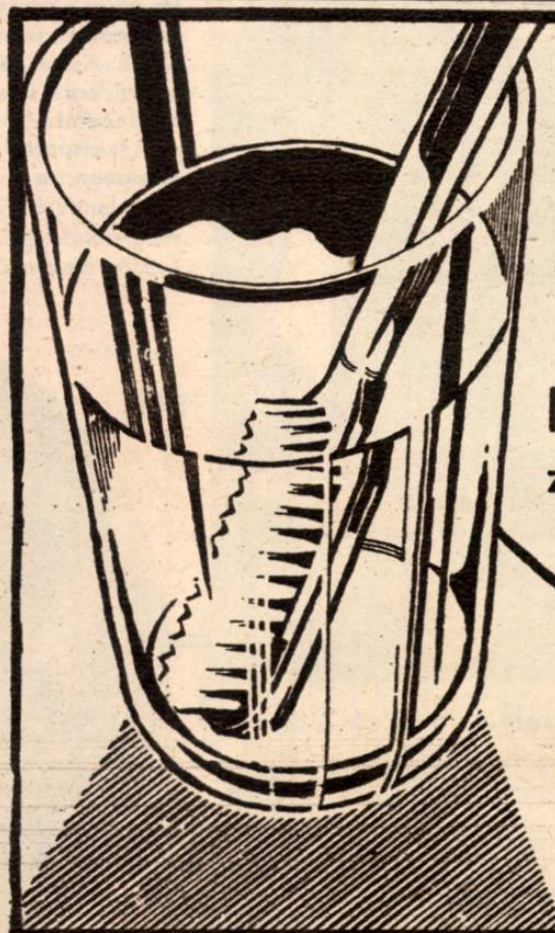
....„Avem cel mult 10 % analfabeți... avem nouăzeci și două de cotidiane, 160 hebdomadare, un total de peste 400 publicații... Chili e o țară unică! (Asta e tot concluzia gazetarului meu!).

I. Marius Mircu

Urmează: Incaș ca și Incașii

DOAMNELORI

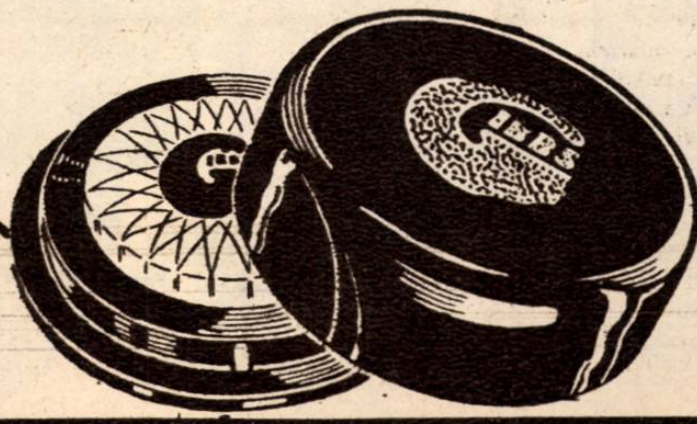
Vopsitul părului, în cele mai frumoase culori naturale precum și colorații permanente, executate în mod profesional la Coaforul François, Strada Edgard Quinet, 7. Telefon 3-01-23

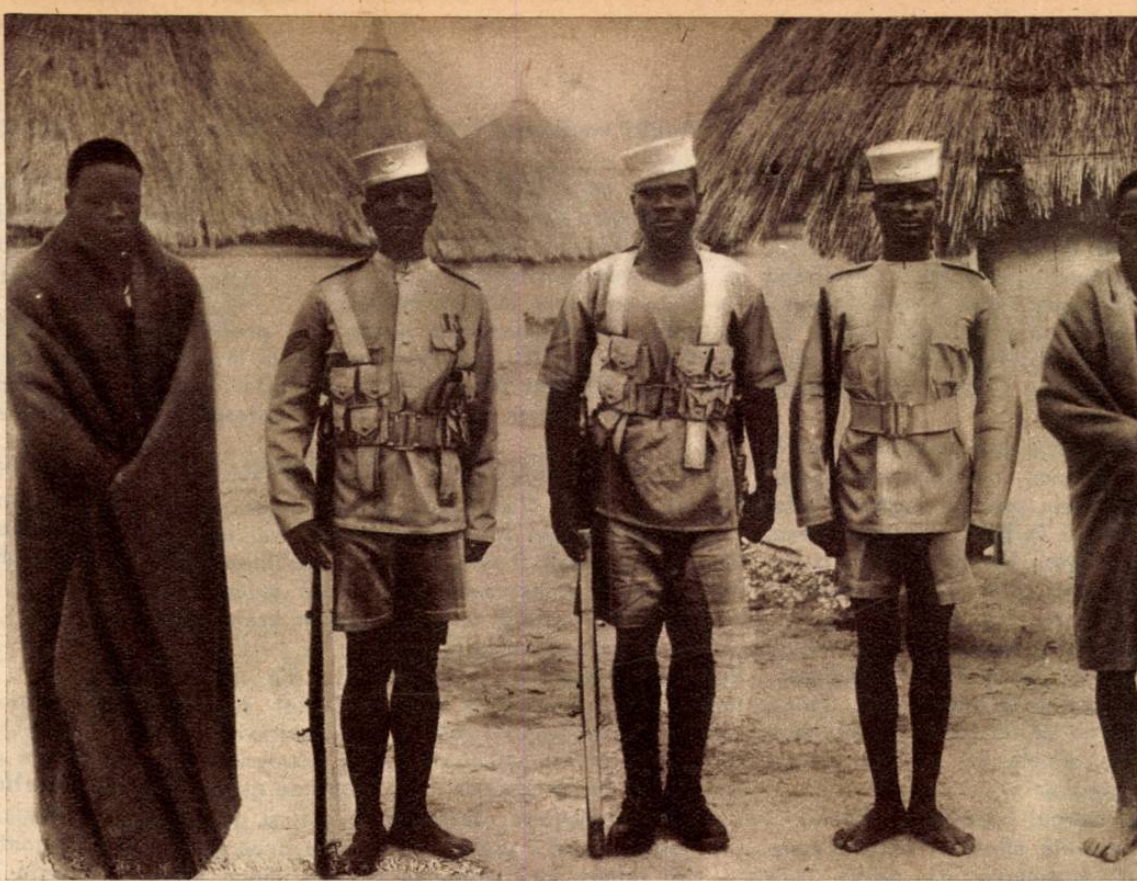
IBBS

**SĂNĂTATEA
Dv. pretinde**

o îngrijire permanentă a gurii. Spălați-vă dinții regulat de două ori pe zi cu renumitul săpun de dinți Gibbs.

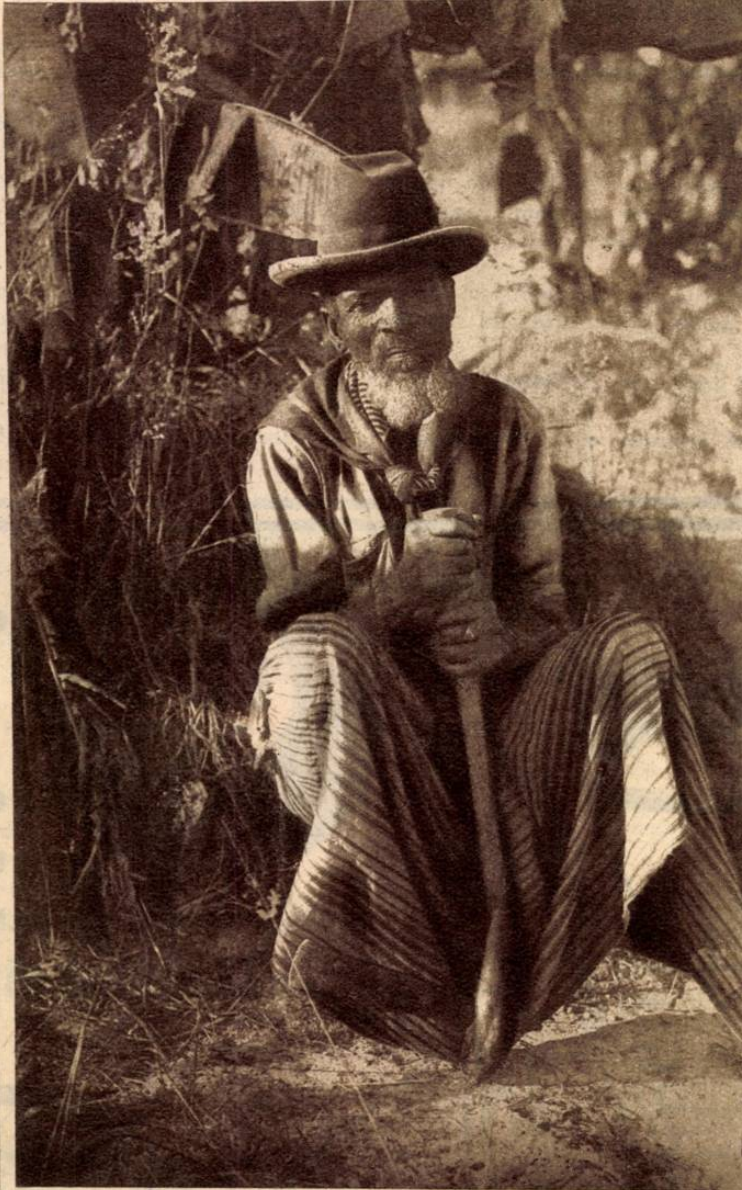
ISTORIA nu cunoaște destin mai tragic decât al negrilor, această rasă harnică, puternică, prolifică, înzestrată cu cele mai alese însușiri omenști — dacă socotim muzica și dansul ca încoronarea facultăților creatoare. S'ar părea că alte rase au suferit mai mult, bunăoară pieile roșii din care se trag aztecii, creatorii din Mexic ai acelei strălucitoare civilizații procolumbiene, atât de înrudită cu a egiptenilor din antichitate. Dar aztecii au pierit în veacul al XVI-lea asasinați de spanioli îndată după descoperirea Americii de către Columb — și moartea, se știe, este capătul tuturor suferințelor. Pieile roșii din America de Nord deși au dus lupte destul de grele cu primii coloniști anglo-saxoni, azi se găsesc într-o situație privilegiată — întrucâtva în situația jaguarilor domesticiți între zăbrele și cărora li se aduce hrana în fiecare dimineață, de către îmblânzitori: Pieile roșii primesc subvenții anuale din partea Statelor nord americane și uneori în anii de secetă, ajutoare în natură, hrană și îmbrăcăminte.

Cu totul alta a fost și este soarta negrilor. Nu trebuie să ne facem prea mari iluzii și să credem că negrii din țările civilizate ale Americii sau cei de sub protectoratul țărilor europene din Africa, se bucură de o situație bună, numai pentru că unii negri pot fi văzuți dansând în cabaretele de lux din metropola lumii, cântând în bandele de jazz, sau semnând romane premiate/de juri de intelectuali albi. **Maran**, autorul romanului negru „Batula” sau **Josephina Backer**, grațioasa vedetă a dansurilor de tropice sunt numai excepții. Tot ca excepții trebuie socotiți negrii savanți sau negrii bogătași din New-York. În realitate milioanele de negri — cei din Asia, din Africa și din America — au fost și au rămas hamalii continentelor, o bună parte din ei fiind încă vânduți și cumpărați ca sclavi, cu toată interdicția Ligii Națiunilor. Ceea ce este mai cumplit — negrii alcătuiesc rasa pe care prejudecata generală o pune pe ultima treaptă a prestigiului. Căci e tolerat amestecul de sânge dintre engleji și indieni bunăoară, dintre olandezi și

DI

Masca unui dansator din Sudan

Tip de negru bătrân din Katango.

Familie de indigeni în Katango.

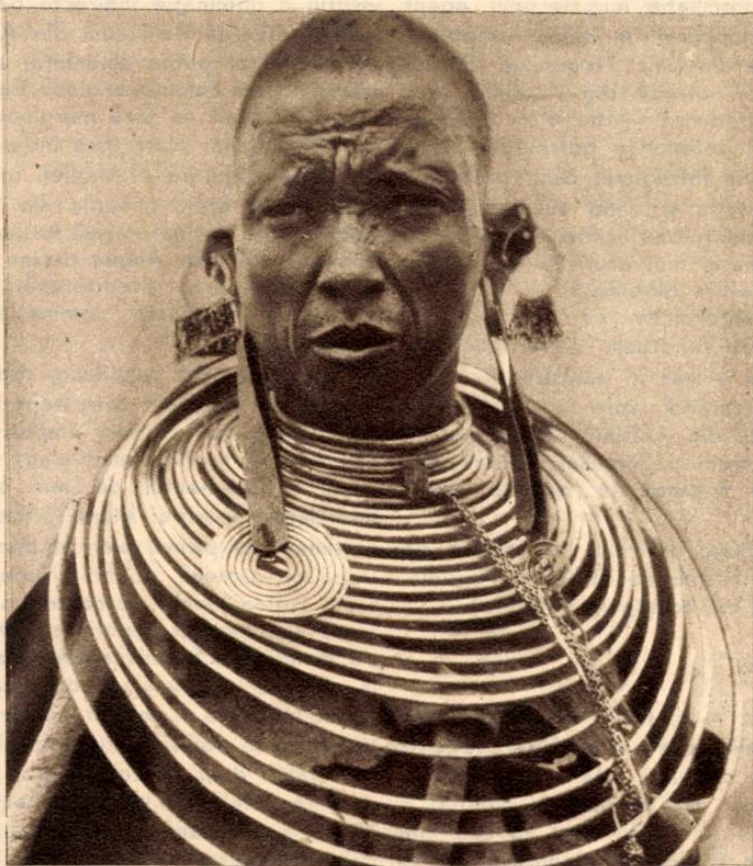

Negrul văcsuitor de ghetă.

locuitorii din Siam, dintre francezi și **Lotentoși**, din care am și harnicul neam al burilor din însă căsătoriile cu negri sau amestec e lovit de la început Ziarele cel puțin odată pe săptămână din orașele nord-americane privit cu dragoste chipul unei a cărei cauză trebuie căutată în poftele exotice ale femeii albe. Situația negrilor din America este mai deprimantă, cu cât ei știu au invadat noul continent, mai America, fără voia lor, în mor. Un veac și jumătate vapoarele transportul sclavilor negri de Nord. Acest fel de întreprinde interdicerea sclavajului prin dec n'a încetat. La 15 April 1822 mai transportat la Nantes 345 european cu o asemenea tristă fac clandestin. Negrii sunt probabil rasa cea acestui fapt se datorează ușuri

A sepia-toned photograph showing a group of people in traditional Middle Eastern clothing, including long robes and head coverings, standing on a dirt path. They are positioned next to a body of water, possibly a river or a large pond, which reflects the surrounding palm trees. The background is filled with a dense grove of palm trees under a clear sky. In the bottom left corner, there is a small, stylized logo that appears to be a triangle containing the letters 'AP'.

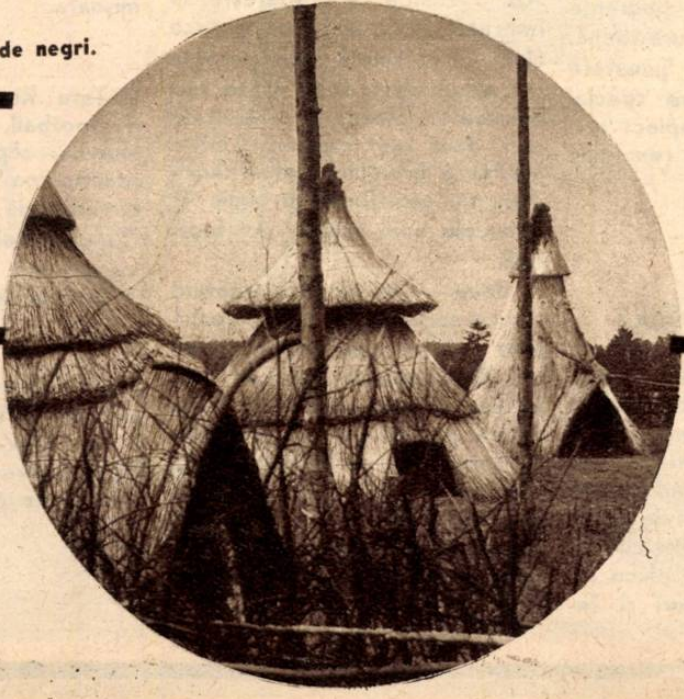
Dansatogre arabe.

mai blajină a pământului și numai
nta vânzării, transportului și cum-

Soarta care-i aștepta pe solul virgin al Americii nu era mai blajină. Puși la muncile grele de deștelenire a pământului care nu mai fusese cultivat niciodată, ei sunt adevărații creatori ai plan-

O bună parte din negrii s'au deşteptat azi la o conştiinţă mai dreaptă a valorii şi destinului lor. Mulţi şi-au asimilat cultura albilor. Mulţi sunt admirabili tehnicieni. Toţi sunt artişti. Şi la vestea că ultima ţară liberă a negrilor, Abisinia, e în pericol de a fi cotoptă aviatorii negri din America s'au declarat gata să se pue în serviciul Negusului.

△

Secretele ABISINIEI

DE ce s'a ridicat Anglia atât de târziu împotriva Italiei, care de mai bine de șase luni trimite trupe în Africa Orientală, toate controlate și aproape numărate de serviciile de spionaj depe lângă biourile Canalului de Suez? De ce a intervenit cu toată forța ei maritimă, concentrată în Marea Mediterană și Marea Roșie, abea după ce Italia adunase în Somalia aproape un sfert de milion de oameni?...

Procedeu Angliei nu este „perfid” — cum s'a spus de-atâtea ori despre această vastă și străveche putere — ci el a fost dictat de natura intereselor Angliei în Abisinia.

Nu erau oare aceste interese vădite din primul moment, înainte ca Italia să fi făcut uriașele cheltuieli cu trimiteri de trupe și mobilizări de corpuri de armată de rezervă? Căci dacă Anglia de la început ar fi declarat cu toată hotărârea că nu va îngădui nimănui o cotoire a Abisiniei — că pentru Anglia, Abisinia are aceeași valoare ca Belgia în Europa întru asigurarea intereselor ei, politica italiană n'ar fi fost atât de activă și ofensivă, și s'ar fi putut ajunge mai ușor la o înțelegere: Lumea n'ar fi acum, ca în 1914, la doi pași de o conflagrație generală!..

Astfel s'a afirmat că toată lupta se dă pentru cucerirea petrolului care ar fi existând în Abisinia — și câteva zile s'a și pus în circulație numele unui agent internațional care ar fi cumpărat în taină drepturile asupra avuțiilor subterane din țara Negusului. Pentru un petrol ipotetic — căci petrolul din Abisinia este încă pielea ursului din pădure! — nu s'ar face un război mondial, când nici terenurile petrolifere existente nu sunt exploatate în întregime, când producția depășește cu mult consumația și când societățile de petrol spre a nu da faliment sunt silite să cadă la învoeli pentru restrângerea și mai acută a producției de petrol, pe toată suprafața globului!..

Și poate afirma cu siguranță cineva că Abisinia e o mină de petrol, măcar cât Venezuela?.. (Venezuela pe care societățile de petrol o lasă în părăsire!..) Italiei i s'a acordat de curând, spre a renunța la război două mari provincii din Abisinia răsăriteană, în continuarea directă a Eritreei și Somaliei italiene. Dar dacă petrolul se găsește tocmai în aceste două provincii?..

Oricum am privi chestiunea, petrolul ca motiv de război colonial și mai cu seamă de război în Abisinia, trebuie lăsat deoparte. El nu corespunde realității.

dacă ar fi stăpână în Abisinia?.. Prin această dominație asupra debitului de apă al Nilului, se poate institui o dominație indirectă dar tiranică asupra Egiptului — și iată deci cum din Abisinia o mare putere europeană ar putea amenința, ataca și sdruncina întregul sistem colonial englez: Egiptul interesează Anglia în primul rând ca țară mărginașă a canalului de Suez, drumul cel mai scurt spre India, la rândul ei colonia cea mai prețioasă a Angliei. În ziua în care Italia, din Abisinia, ar atâta triburile din sudul Egiptului și pe Egipteni, ar deține o armă formidabilă împotriva puterii engleze. Și cum Anglia deține în stăpânirea ei efectivă toată Marea Mediterană, italienii ar fi oricând dispuși să năruiască dominația stăpânului din jurul coastelor ei.

E un raționament cam lung, știm bine și acest raționament nu s'a făcut prea repede și prea ușor, — ba unii Engleji cari au fost împotriva concentrării flotei britanice în Mediterana, n'au făcut încă nici până acum raționamentul de mai sus! — ceea ce explică întârzierea apariției Mării Britanii în conflictul italo-abisinian, pe primul plan al discuțiilor.

După ce oamenii politici răspunzători ai Angliei au făcut raționamentul, problema s'a simplificat: flota engleză a întregului imperiu s'a ivit din toate mările și s'a concentrat pentru apărarea și garantarea siguranței în viitor a imperiului, la gura canalului de Suez!

Războiul poate fi socotit înlăturat — afară numai dacă Italia nu va voi să se sinucidă. Tratatul diplomatic vor stabili doar de-acum înainte, până unde, pe teritoriul abisinian, Italia se va putea extinde fără acapararea Nilului și Egiptului, adică fără pericol pentru imperiul colonial englez.

F. A.

Toate aceste întârzieri, în aparență atât de absurde, sunt însă perfect logice dacă ținem seamă de adevărata valoare a Abisiniei, cu toate secretele ei și mai cu seamă de ritmul cugetărilor politice engleze. În amândouă cazurile sunt foarte rău informați mai toți cititorii de ziare, pentru că nu sunt mai bine documentați uneori nici scriitorii de ziare.

Realitatea e cu totul alta — și mult mai simplă. De partea de Apus a Abisiniei, cari n'a fost cedată de nimeni încă Italiei, se leagă interesele Egiptului care se știe că e de zece mii de ani o creație a Nilului. Doi mari afluenți ai Nilului, care purced din lacuri abisiniene, sunt sub stăpânirea Negusului, cari le lasă în pace. E sigur că le-ar lăsa în pace și Italia

SPORT

DE multe ori, cercetătorul într'un domeniu are mai mult interes — în sensul că obține rezultate mai bune — să abandoneze concluziile următoare unor vederi mai generale, pentru a determina fenomenul în actualitatea preocupării lui dintr'un fapt, fie el izolat, fie doar un inel dintr'o serie întreagă de fapte.

Vrem să spunem, cu alte cuvinte și trecând la speța noastră, că în Duminică aceasta cel care ar vrea să-și facă o idee sau să-și confirme anumite constatări, relative la footballul românesc o poate face mai cu ușurință analizând nu întreg programul zilei, ci un singur match. Juventus — C. A. O.

***

Căci așa cum a decurs partida de pe arena O. N. E. F., ea a fost reprezentativă și a unei stări de fapte și a unei mentalități.

Dar să precizăm materialul. C. A. O. — „leader”-ul categoriei — era marele favorit. Învingător recent al Venusului — și mai recent învingător repetat al Ripensiei — cu o echipă de valoare care urma să puie în evidență tot farmecul și eficacitatea celebrului joc maghiar, orădenii trebuiau să facă aproximativ două îmbucături din echipa

bună de scos la reformă a bucurărilor.

Pe teren, lucrurile însă nu s'au petrecut exact așa.

În primul rând — spre marea disperare a susținătorilor clubului din Oradia (este cazul să spunem că ambele înțelesuri ale cuvântului „club” sunt valabile) — C. A. O. nu a învins. Trist, bizar, surprinzător, cum vreți să-i spuneți, dar adevărat. De învins, e învins Juventus. Și nu așa, la îngrămădeală, pe furate. Nu.

A fost masă în toată regula, cu farfurii adânci și de desert, cu tacâmuri și furculițe de pește, cu vin, discursuri și taifas la cafeluțe. Dovadă că, în afară de cele trei puncte marcate — scorul a fost 3-2 — roș-albaștri au mai avut un goal pe care arbitru nu l-a văzut, un „11” m. pe care Dragomirescu l-a pierdut și alte numeroase ocazii curat „milimetrice”!..

În al doilea rând, C. A. O. n'a prea jucat în maestru. Dacă jocul orădenilor a avut vreun farmec oarecare, publicul nu s'a împărtășit din el. Cât despre eficacitate... să nu mai vorbim! În al treilea rând, Juventus n'a fost chiar atât de inexistent pe cât se temeau dușmanii și credeau prietenii. Nu că ar fi făcut o partidă care să merite a fi cinematografiată drept document posterității sau care să determine alt respectabil cetă-

Korony încearcă să marcheze cu capul.

țean să se apuce de sport. Dar o diferență atât de flagrantă dela ultima ieșire bucureșteană, încât spectatorii, pe jumătate înghețați de un soare special cu dinți, au fost complect privați de facultățile de reacțiune zgomotoasă.

***

Ce concluzii se pot trage? Prima — și o repetăm pentru a nu mai știu câte oară — vechea supremație a echipelor ardelenice este, de mult, o legendă. S'au dus zilele fericite — pentru ele negreșit — când orice adunătură de cismari, sau dulgheri de peste munți sosea în București cu 11 tricouri și o mingie și pleca încărcată de bani, goaluri și in-

vitații de revenire.

Azi, o echipă se pregătește, se îmbracă, își ia antrenor, își face club — cu ruletă încă! — vine în „wagon-lits” ca să nu se surmeneze și pleacă cu rezultate cari, dacă sunt excelente într'o analiză a lichidului cefalo-rachidian, nu contribuie cu nimic la renumele unei echipe de football.

A doua — în directă legătură cu precedentul — este că echipele noastre n'au niciun stil de joc. Se comportă pe teren cum le vine în ziua aceea. Și dacă cutare planetă e în conjuncție cu Saturn sau cu Venus și faptul convine vreunui dintre jucători, apoi victoria trece de partea celor fericți astrologicește. Dacă cumva, există vro influență astrală potrivnică, orice-ar dori

conducătorii și orice-ar spune „calculul hârtiei”, totul e inutil. Matchul se pierde mai ușor decât un dosar din procesul vreunor fraude cu devize.

Din care — dacă inteligenți — conducătorii Juventus-ului ar putea trage o concluzie din concluzii. Și anume ar studia ce forțe oculte au fost în acțiune Duminică, pentru a se putea conduce în consecință, pentru viitor.

***

În restul țării și zilei, C. F. R. a învins România cu 4-1, Crișana pe Unirea-Tricolor cu 3-2, Ripensia pe Universitatea cu 2-0. Au făcut matchuri nule Gloria cu Amefa (2-2), Venus și Chinezul (1-1).

A avut loc și obișnuitul scandal cu bătaie. Victime: jucătorii Venusului și arbitru, la Timișoara.

***

În Țara Românească, în afară de football, se pare că se va încerca, săptămâna aceasta, și practicarea unui alt sport.

E vorba de tenis. Campionatele naționale ale României vor începe în ziua de 2 Octombrie.

***

Peste hotare, Joe Louis l-a nenorocit — la propriu și figurat — pe Max Baer.

Da povestea e prea veche pentru a o spune prea pe scurt...

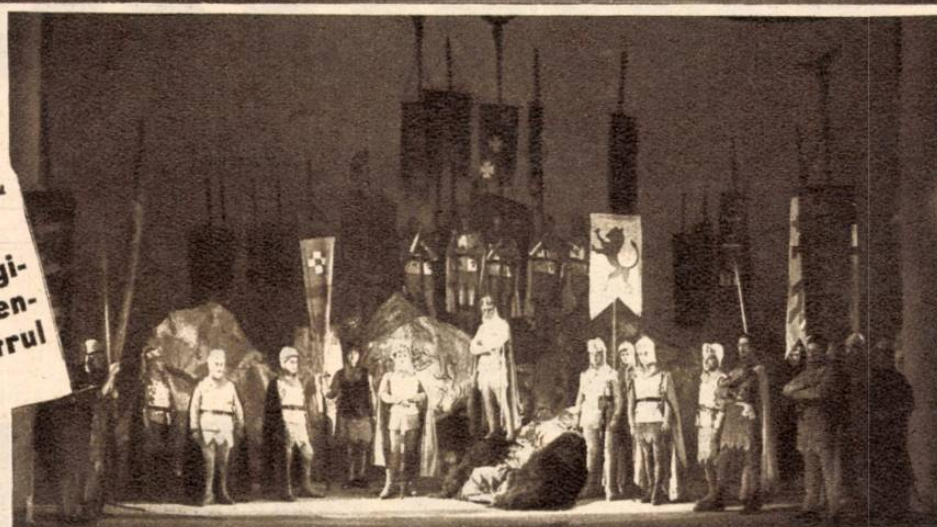
Gh. Tari

Două scene din Henric IV la Teatrul Național.

ULTIMELE PREMIERE TEATRALE
„Tessa” la Teatrul Regina Maria „Regele Henric al IV-lea” la Teatrul Național

MAREA stagiune se pare că a început-o cu derptul. Două dintre spectacolele care țin afișele teatrelor, atât din punctul de vedere al calității textelor, cât și ca prezentare, ieș cu totul din comunul spectacolelor cu care, din nefericire, ne-au obișnuit în ultimul timp teatrele noastre.

Mă gândesc la „Tessa”, care se reprezintă la Teatrul Regina Maria și la „Regele Henric al IV-lea”, ultima premieră a Teatrului Național. Amândouă aceste piese, cum se spune în limbajul teatral, au „prins”, ceea ce dovedește că publicul nostru, cu gusturi atât de eclectice

nu îndrăgește exclusiv spectacolul „ușor”, bun și el așa ca desertul după masă; desertul servit însă singur e greu de mistuit.

„Tessa” este o piesă extrasă dintr-un roman de scriitorul Giraudoux. Modul cum s’a făcut această „extracție” desminte regulă că o lucrare de teatru adaptată după un roman este inferioară modelului. Adaptarea aceasta pentru scenă trebuie însă făcută de un abil sciitor de teatru, cum e cazul, și nu de însuși romancierul care, lucru lesne de înțeles, va renunța cu greu la o sumă de amănunte — carne din carnea lui — cari nu vor forma, aduse pe scenă, decât un stufig distrugător atât pentru piesă, cât și pentru... spectatori.

„Tessa” e un crâmpciu de viață autentică, cu mici și mari drame, așa cum este viața — „o infamie”, spun unii filozofi pesimiști. Ea înfățișază destinul tragic al unei familii numeroase de oameni înzestrați, dar urmărite de fatalitate. Toți se aseamănă cu tatăl, dar în special „Tessa” și aceasta — paradoxal — mai mult prin contraste.

Pe această Tessa o înfățișează cu mijloace de mare comediantă, d-ra Leny Caler. Creația domniei sale, constituie o culme pentru cariera sa, și așa biruitoare, ea surprinzând doar o parte a numeroșilor săi admiratori; — pe cei cari au uitat că nu de mult interpreta dactilografei Suzi Sachs — care a făcut „gen” în teatrul românesc — a jucat, și încă admirabil, roluri în care râsul se îmbină cu lacrima.

Talentul, adevărat talent al actorului nu poate fi însă monocord. Diversitatea rolurilor pe care le interpretează aceasta consacră pe marea artistă. Și d-ra Caler a dovedit, cu

prisosință, că e o mare actriță, o desăvârșită fermecătoare de suflete. Consacrată, sunt sigur însă, că nu și-a dat încă măsura talentului său.

Demn partener — cum se spune în limbaj consacrat, i-a fost d. Tony Bulandra. Pentru desăvârșirea ansamblului, al cărui rost a început, pare, să fie înțeles, d-nii V. Maximilian, G. Störin, d-na Lucia Sturdza-Bulandra au jucat roluri mai mici, dar din care au făcut și mici creații.

S’ar putea spune însă că întreaga interpretare a fost la nivelul textului, a cărui ascultare — o repet — constituie o adevărată încântare.

* * *

Sânt jaloane cari marchează evoluția unei instituții, aproape centenare. Reprezentarea „Regelui Henric al IV-lea” rămâne ca una dintre cele mai isbutite eforturi ale Teatrului Național. Numai Teatrul Național, prin mijloacele care-i stau la dispoziție poate să ne dea asemenea spectacole, cari onorează o direcția de teatru.

Părerea mea, umilă, e că Teatrul Național, prin rosturile sale, nu trebuie să ne dea decât asemenea spectacole.

Disprețuind regulile „clasice” ale teatrului — el clasicul prin excelență — Shakespeare a scris o piesă uluitoare, extremistă, în înțeles dramatic. În asemenea condițiuni, nu-ți este permis să faci „disecție pe cadavru”, analizând opera unui geniu, așa cum procedezi când e vorba de un simplu autor mai mult sau mai puțin talentat.

Expresiile „tari” din piesă au făcut desigur deliciul spectatorilor Teatrului „Globe” din Londra, frecventat, în epoca Elisabetană, în special de pătura de jos a orașului. Istoria timpului, ne spune, că atunci când vre-un nobil se aventura la acest teatru pentru a nu se compromite, venea cu mască. O, tempora! Astăzi, nici cei mai moralști dintre moralști, n’ar îndrăzni să spuie că Shakespeare e imoral...

Piesa are trei eroi: Prințul de Galles, Falstaff și Regele. Interpretați de d-nii G. Vraca, R. Bulfinsky și Ion Manolescu, ei constituiesc pivotul piesei.

În ultimul tablou al piesei, este adus pe scenă, un cal — calul lui Henric al IV-lea — care oricât de puțin năruș ar fi, tot se sperie puțin, ca un actor debutant, orbit de luminile rampei: Lucrul acesta amintește o întâmplare, de pe vremea când la Teatrul Național juca opera italiană. La o reprezentație a operei, fiind adus pe scenă — mi se pare în „Ebreea” — un cal, acesta s’a speriat și a sărit în orșestră, luând-o razna prin sală. La Teatrul Național însă, asemenea accident este exclus. Calul este ținut bine de doi soldați — „roșiori” de-ai noștri — îmbrăcați de circumstanțe, în zale de-ale soldaților lui Henric al IV-lea.

Fericitul regisor al ambelor piese este d. Soare Z. Soare.

Ioan Masoff

D-ra Tanti Cooea a cărei apariție pe scena Teatrului Comediei a fost mult aplaudată.

D. Mișu Fotino care obține un succes strălucit pe scena Teatrului Comediei în „Fracul”

D-ra Leny Caler care are o creație impresionantă în „Tessa” pe scena Teatrului Regina Maria

Știi tu, nu există nicio îndoială:

Nici un fel de »Cremă de lux«, »Cremă minune«, sau vreo contrafacere, nu pot înlocui Crema-Nivea. În toată lumea nu există o altă cremă de piele care să conțină »Eucerita«, substanță neîntrecută pentru întreținerea pielii și pe care se bazează efectul atât de binelăcător. Acesta este tot secretul — și costă numai câțiva Lei!

Așa dar: Luați numai Crema-Nivea, nimic altceva!

CREMA-NIVEA: în cutii cu Lei 16' — 34' — și 72' —
în tuburi Lei 30' — și 45' —

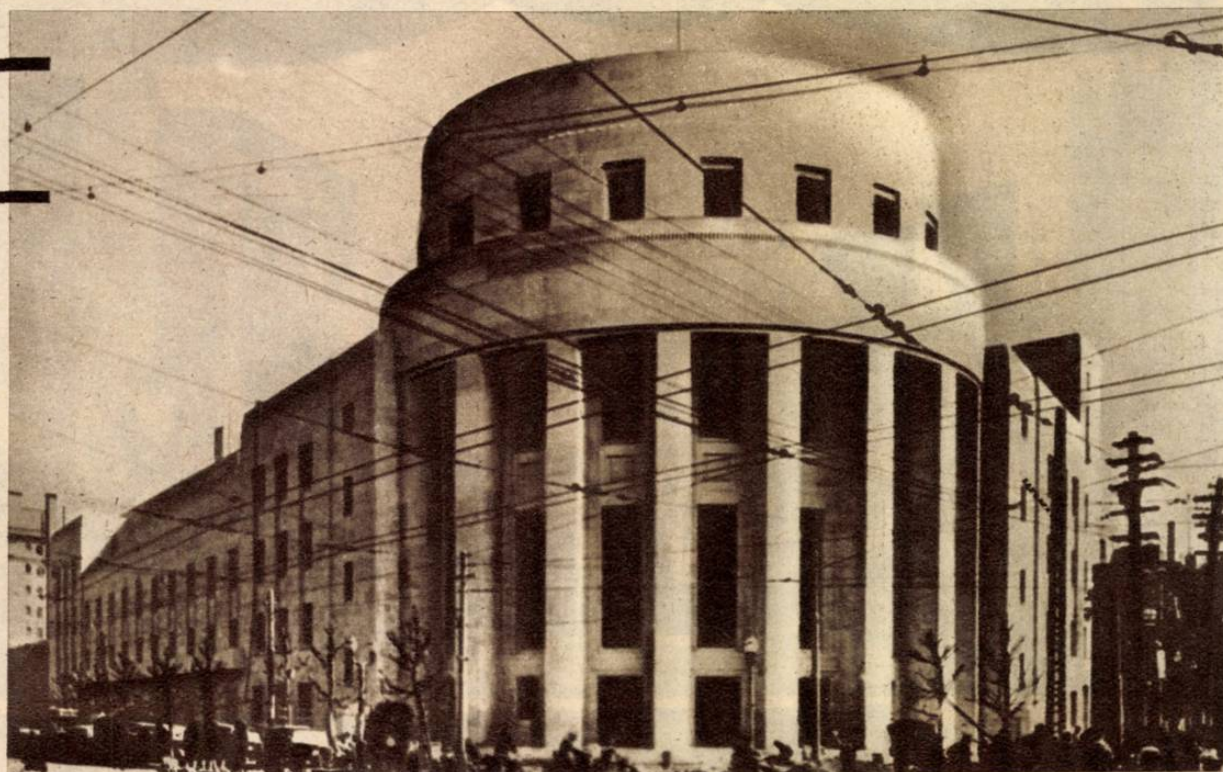

LA BURSA DIN OSAKA

Un mare magazin la Tokio.—
In vizită la inventatorul per-
lelor artificiale.

DACĂ vrei să vezi una din prilejurile cele mai ciudate ale Japoniei moderne, una din cele mai opuse imaginii pe care și-o fac încă astăzi despre Japonia, acei cari în tinerețe au citit pe Loti, îți spune un American care locuiește în Osaka, Chicago-ul japonez, duceți-vă să vedeți noua Bursă, care a fost inaugurată săptămâna trecută.

Vizităm în plin centrul orașului această clădire în beton

Noul palat al bur-
sei din Osaka.

O sedință animată
la bursa din Osaka.

D. Mikimoto inven-
tatorul perlelor de
cultură.

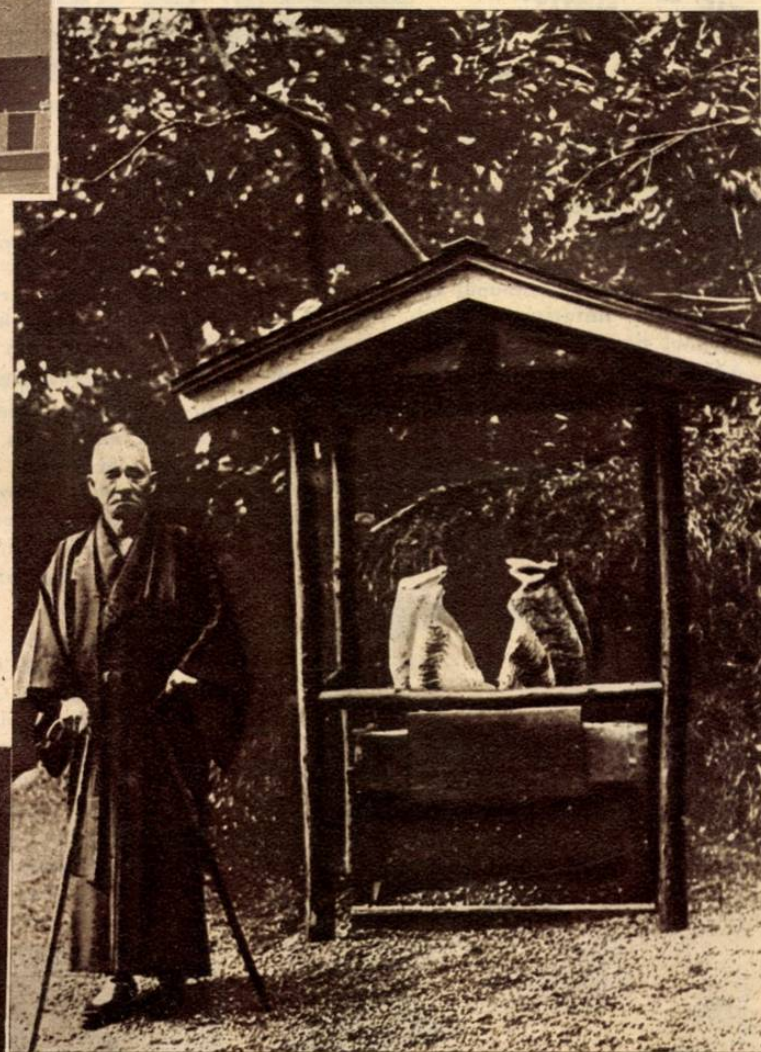
armat pe din afară și marmoră pe dinăuntru. Construcția această acum terminată, a costat mai mult de 20 milioane de yen.

Parterul e ocupat de bursa propriu zisă și vedem mulțimea bursierilor mișcându-se într'un hall imens și minunat, din tavanul căruia atârnă încă ghirlande în tonuri vii din enorme flori de hârtie colorată, rămase aci încă dela serbările de inaugurare. Este singura notă orientală în acest decor ultra-american.

Căci toate afișele de cursuri, toate operațiile de vânzări și cumpărări se fac acum în liniște, cu ajutorul tablourilor electrice folosite de cei interesați așezați în cele 700 de fotolii, ca și

deputații în parlament, care sunt puse în mișcare apăsând după dorință pe un buton de pe placa ce o are la îndemână, dacă nu preferă să se servească de telefonul ce-l are deasemeni lângă el. Comparat cu tâmbălăul și dezordinea urlătoare dela Bursa din Paris, spectacolul acestei săli în care șgomotele sunt înăbușite de pereții anume construiți, unde aerul este filtrat și climatizat, este cu adevărat impresionant și dă mult de gândit asupra rapidității cu care Japonezii știu nu numai să egaleze dar să și perfecționeze instituțiile pe cari le-au împrumutat din Occident. În etajele superioare, numeroase saloane, foarte luxos mobilate în cel mai modern stil european, sunt puse la dispoziția consiliilor de administrație ale principatelor întreprinderi. Restaurante și baruri permit bursierilor să prânzească în imobil, putând astfel la nevoie, să ia hotărâri grabnice.

Trierea după mărime a perlelor pentru cultură.

INGRIJORĂRI FINANCIARE

Dar splendoarea Bursei din Osaka nu poate face pe Japonezi să uite starea precară în care se găsesc finanțele lor naționale.

Fără îndoială, că față de ceea ce se petrece în Europa, finanțele particulare sunt mai prospere, grație înfloritoare activități a comerțului și industriei.

Finanțele publice, al căror buget trădează situația grea, sunt într'o situație mult mai încurcată. Cu toată prosperitatea economică, Japonia are ca și majoritatea marilor națiuni ale lumii, un buget cu grave deficite.

Bugetul se ridică la 2 miliarde yen aproximativ, în timp ce în Franța și Anglia este mult mai ridicat. Această diferență se datorează, mai întâi faptului că Japonia nu are datorii

de război, nici pensii de război, apoi eforturile vieții, de care beneficiază în primul rând statul. Totuși din aceste 2 miliarde yeni, mai mult de 1 miliard e din impozite. Restul provine din împrumuturi, cari, după cum am arătat într'un articol trecut sunt foarte ușor acoperite.

Deficitul provine din cheltuielile militare și navale. Imensa lărgire a liniilor de frontieră care trebuiesc apărute în Mandciuria, au transformat situația, până acum peninsulară a Japoniei (Coreea nefiind greu de apărut), într'una a unei națiuni teritoriale.

Situația financiară a Japoniei poate părea la prima vedere mult mai favorabilă decât situația Franței sau a altor state, dar nici bogățiile acumulate nici standardul de viață al acestor două țări nu se poate compara. Cu toate acestea, Japonia, fiind în proporție mult mai puțin îndatorată decât celelalte țări occidentale, se găsește într'o precară stare financiară. Se știe că, o excelentă situație comercială și industrială nu denotă o situație financiară solidă și că invers, o proastă situație financiară nu implică marasmul comerțului și industriei.

UN MARE MAGAZIN LA TOKIO

Tokio numără vreo zece magazine cu aspect și dimensiuni asemănătoare celor din Paris, dar în stil mai mult german. Influența germană este atât de mare în materie de arhitectură încât niciun oraș din lume nu seamănă atât de bine cu Berlinul ca Tokio.

Japonezii ar fi dorit să-și construiască, pentru marile lor imobile comerciale, zgârie-nori. Amorul propriu le-ar fi fost foarte sa-

tisfăcut, dar amenințările eventualelor cutremure de pământ se opun. De aceea cele mai mari imobile din Tokio nu pot depăși mai mult de treizeci de metri pentru clădirea principală. Japonezii se consolează împodobindu-le cu turnuri cari ating câteodată aceeași înălțime.

Mitsukoshi, pe care-l vom vizita, și-a făcut experiența în această privință. A fost distrus în între-gime de marele cutremur de pământ din 1923, care a făcut după cum știm 100.000 de vic-time la Tokio și Yokohama; în mai puțin de șase săptămâni, după catastrofa, acest magazin își relua afacerile într'un local provizoriu.

Străbatem diferitele etaje și a-jungem în biroul direcției. Nimic mai vesel, mai viu ca multimea micilor japoneze în kimono și în „geta” târind de mână unul sau mai mulți copii—câte unele purtând sugacii în spate — îndreptându-se spre diferite ra-ioane.

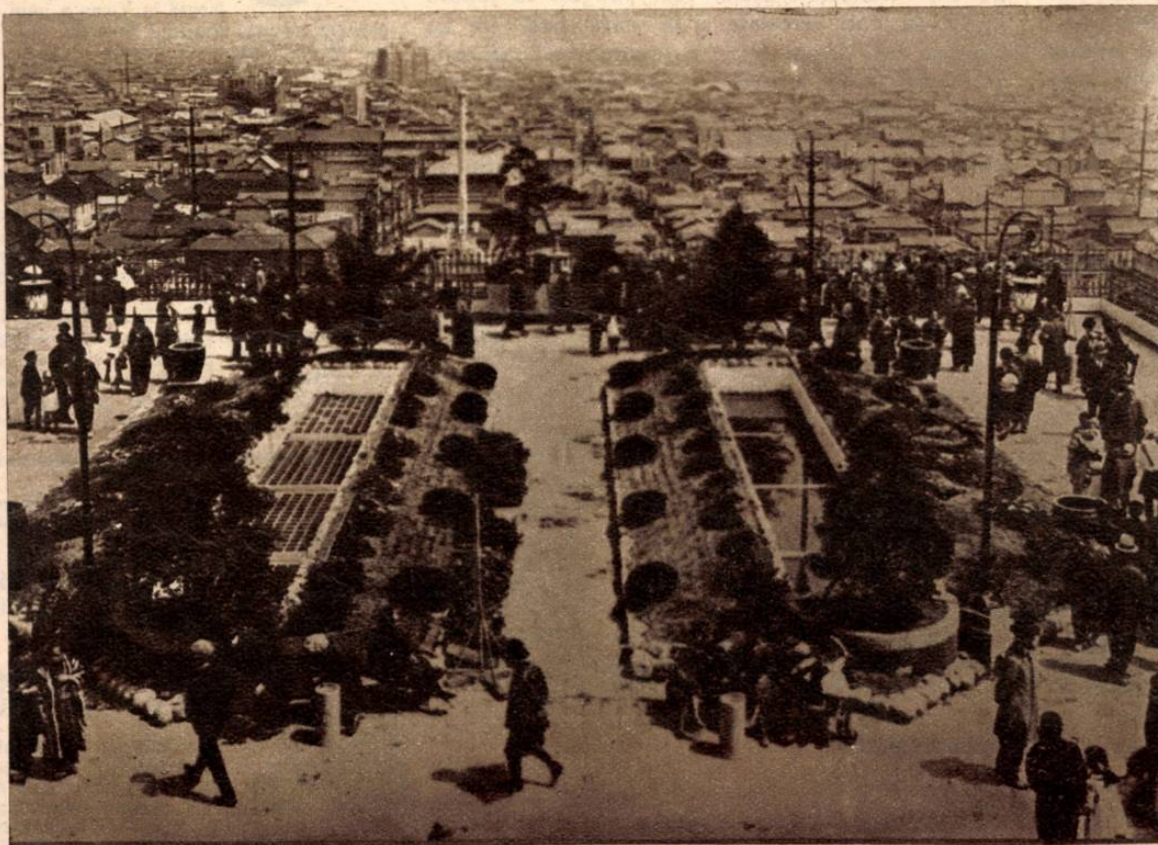
— Marea greutate a fost—îmi explică directorul magazinului— să obișnuim femeia japoneză să-și facă cumpărăturile ca occi-dentalii.

„Până acum treizeci de ani, la începutul sistemului actual, cli-enta se așeza în fața vânzătoarei

Pescuitoarele dn perle,

Raionul ciorapilor de mătase la un mare magazin din Tokio.

Pe acoperișul unui mare magazin din Tokio.

și începea prin a schimba cu ea, câteva formule de po-liteță și de apropiere... Convorbirile erau cam astfel:

„...M'am sculat azi dimineață pe un timp foarte frumos. Am admirat florile de cireși din parcul orașului. Soțul meu a plecat destul de devreme... m'a sfătuit să am mare grijă de copii... în acel moment mi-am amintit că cel mai mic și-a rupt pălăria... M'am gândit că poate aş găsi la D-voastră una care să se potrivească cu ochii lui albaștri”.

„Vânzătoarea răspundea în același stil înflorit în timp ce celelalte cliente își așteptau cu răbdare rândul.

Astăzi femeia japoneză cumpără mult mai repede, dar totuși îi trebuie un timp mai îndelungat pentru a-și exprima dorințele, decât unei cliente europene.

„Cu multă greutate am desobișnuit clientele noastre să se descalțe înainte de a intra în magazin păstrându-și „geta”. Astăzi, încă, multe nu se resemnează, dar puțin câte puțin scade numărul funcționarilor dela vestiarul special care, acum câțiva ani era de 140, pentru primirea și numerotarea „geta”-urilor împrumutând în schimb o pereche de papuci.

„Magazinul nostru, a fost, după cum indică numele, fondat de Mitsui (care întreprindere în Japonia nu aparține unuia din aceste mari trusturi?). Astăzi, contează printre primele cinci din lume, cu 3500 funcționari și o cifră de afaceri anuală de 100 milioane yeni, asupra căreia plătim numai 1% impozit, ceea ce înseamnă pentru genul nostru de întreprindere, cuantumul cel mai scăzut din lume.

„Prețurile articolelor noastre, după ce a scăzut cu 15% de acum șase ani, se mențin și au o ușoară tendință de urcare”.

— Nu vă temeți de concurența magazinelor cu preț unic?

— Aceste magazine au apărut în Japonia acum vre-o cinci ani, dar au vrut să vândă cu prețuri mult prea eftine și majoritatea au realizat afaceri proaste. Multe au și dispărut.

— Cari sunt orele de prezență și salariile personalului D-voastră?

— Funcționarii noștri muncesc dela 8¹/₂ dimineața până la 6 seara cu o jumătate de oră întrerupere pentru lunch, care este luat în prăvălie. Salariul este mult mai ridicat decât în alte industrii, dar funcționarul trebuie să aibă instruire mult mai îngrijită. Fetele tinere câștigă 4,75 fr. pe zi, bărbații 8,50 fr. Un șef de raion este plătit cu 150 yeni lunar (650 fr.) Nu au decât trei zile de repaus pe lună, la 8, la 18 și la 28. Grație acestui sistem, magazinele noastre sunt deschise și Duminica, zi de repaus general, așa încât funcționarii și lucrătorii își pot face în voe cumpărăturile. În fine personalul nostru are un club sportiv, pe care îl subvenționăm cu 2 milioane de yeni anual precum și casă de odihnă la marginea mării. Fiecare funcționar are dreptul la două săp-

tămâni de vacanță plătite.

În timpul acelei jumătăți de oră de repaus zilnic, funcționarii pot lua mesele în restaurantul magazinului, unde felul socotit de mâncare, cu orez la bază le este socotit cu 0,85 fr. porția.

Cum suntem în preajma lui 5 Mai, zi în care se sărbătorește băeții, vizităm raionul „carpelor”, unde se îngheșue o mulțime de părinți. Aceste „carpe” sunt un soi de baloane de pânză, destinate a fi arborate deasupra caselor japoneze; familiile având mai mulți băeți, dăruiesc câte un astfel de balon fiecărui băiat. Această jucărie reprezintă curajul, căci stă în bătaia vânturilor fără să se descurajeze niciodată.

UN WEEK-END LA D. KOKICHI MIKIMOTO INVENTATORUL PERLELOR ARTIFICIALE

Printre marile întreprinderi japoneze, cari nu aparțin trusturilor, trebuie citată în primul rând aceea a D-lui M. Mikimoto, creatorul perlelor artificiale. Acesta este un adevărat self made man. Când era foarte tânăr, fabrica și vindea macaroane pe străzi. Astăzi este în vârstă de 77 de ani, posedă vaste câmpii, dacă se poate spune așa, de cultură maritimă de scoici de perle pe diferite coaste ale Japoniei, mai ales pe cele de sud.

D-nul Mikimoto, pe vremea tinereții sale, acum mai bine de patruzeci de ani, auzi că Chinezii introduceau în interiorul scoicilor de apă dulce, mici figurine înfățișând pe Budha din argilă sau din plumb și că după o lună le scoteau învelite cu un strat subțire de sedef.

Acest fapt a fost pentru dânsul, edificator și timp de câțiva ani, după numeroase insuccese, el își continuă cercetările care-i reușesc numai în ajunul războiului și-i permit să creeze perle naturale, dar provocate în mod artificial.

— Dealtfel — îmi spune D-nul Mikimoto, pe care m'am dus să-l vizitez la Tokio, înarmat cu o recomandare a unui prieten din Paris, — veniți să-mi vedeți exploatarea de perle din orașul meu natal, la Toba, în sudul Japoniei. Este puțin cam departe, dar dacă ați vrea să vă petreceți Week-endul, aș fi foarte fericit să acceptați să fiți oaspeții mei.

Câteva zile mai târziu, un automobil ne aștepta în gara din Toba de unde ne-a condus până la imbarcader și de aci cu o bargă cu motor până în insula principală a exploatarea de perle. D. Mikimoto cu pălărie tare și cu kimono, înconjurat de câteva doamne din familie, ne așteaptă pentru a ne ura bun venit.

Ne îndreptăm spre colțul insulei unde se găsește laboratorul.

Aci D. Mikimoto, ne dă fiecăruia, soției mele și mie câte un vas cu câteva stridii cari sunt deschise în fața noastră și ne oferă în semn de bun-venit, perlele cari ies la iveală. Cleopatra își uimie oaspeții, topind perle. D-nul Mikimoto, mai generos le face să se nască în fața noastră. Ne ducem la marginea mării, unde vedem tinere fete mai toate de aceeași vârstă și cu aceeași fizionomie ca a celor întâlnite în fabricile japoneze. Imbrăcate în alb, avântându-se se scufundă în mare, în căutarea stridiilor necultivate pe cari le asvârle, după fiecare scufundare într'un foarte mic vas flotant, reținut cu o sfoară de cingătoare. Aceste tinere fete, îmi explică D-nul Kato, unul

dintre conducătorii întreprinderii, sunt în număr de patru sau cinci sute în timpul verei. Ele se scufundă de trei ori pe zi, timp de o oră, având nasul și ochii acoperiți cu un soi de mască de sticlă. Ele câștigă mai puțin de un yen pe zi. Stridiile adunate, sunt aduse într'un laborator special, unde zeci de lucrătoare specializate le întredeschid și introduc în interiorul corpului stridiei, o mică bilă de sedef, provenind de obicei tot din scoică, înconjurată de o bucățică de țesut special al unei stridii vii, care-i servește de înveliș. Este o operație foarte asemănătoare grefării de glande pe care o practică Voronoff.

Această operație este atât de delicată încât, chiar efectuată de specialiști și în cele mai bune condiții de reușită, nu permite formarea unei perle, decât în proporția de 10% din stridiile tratate. Stridiile grefate sunt rânduite în dulăpioare de sarmă, cari adunate laolaltă, formează un adevărat podeț la suprafața apei.

Trei milioane de stridii, sunt astfel tratate în fiecare an.

La finele unui an, ele sunt cercetate la razele X pentru a se vedea dacă grefa a reușit. Acele care se găsesc sterile sunt aruncate din nou în mare. Pentru celelalte mai trebuiesc așteptat doi ani înainte de a avea o mică perlă, șase ani pentru o perlă mijlocie, nouă ani pentru una mare. O uzină specială servește la trierea perlelor după dimensiuni și calități. În urmă sunt găurite la o mașină specială pentru confecționarea colierelor. După ce am vizitat parcurile, ni se servește un prânz rece în mici cutii de lac japonez, în care fiecare fel este despărțit de celălalt prin scândurele. Masa ne este oferită într'una din clădirile depe insulă.

După o plimbare prin împrejurimi, ne culcăm pentru prima oară într'o cameră japoneză în vila D-lui Mikimoto, care dominând panorama Tobiei. Două saltele suprapuse sunt scoase dintr'un dulap din perete și întinse pe jos. Altfel, patul se face la fel ca în Europa. Odaia de bae are o cadă din lemn fin în forma unei lăzi în care nu te poți lungi. Un cuier demontabil este așezat seara pentru a-ți putea atârna hainele în timpul nopții, și dispare dimineața deodată cu paturile. Curățenia acestor interioare japoneze este perfectă, praful fiind ușor de învins, nici o mobilă neîmpiedicând ștersul.

Este ciudată constatarea că Japonezii atât de curății în decorul lor, sunt atât de neglijenți în părțile europene ale interiorului sau în birourile instalate în stil occidental. Aci praful și lipsa de curățenie a tapetelor, a covoarelor, a mobilelor, este fapt curent. Probabil că în mijlocul atâtor obstacole se simt stânjeniți și nu-și pot pune în practică mijloacele lor obișnuite de curățenie.

Curățenia interioarelor japoneze este cu atât mai mare, fiind supravegheată de poliție și am văzut la Tokio și aiurea acest ciudat spectacol: odată pe an, locuitorii orașelor sunt obligați să scoată în stradă, toți deodată și la dată fixă, tot ce conține casa lor și să facă o scuturătură serioasă. Ei nu pot pune lucrurile la loc decât după trecerea controloarelor de igienă ai poliției.

Ce rezultate minunate ar da și la noi, dacă populație ar accepta un astfel de sistem rațional.

Emile Schreiber

EXCURSIE LA RUSCIUC

Asociația sportivă și culturală a funcționarilor Primăriei Sect. I Galben în excursia organizată Duminică 22 Septembrie la Rusciuc.

O FEMEIE DE 35 ANI RÂPEȘTE LOGODNICUL UNEI BLONDINE DE 19 ANI

Dibaciul ei Truc

La 35 ani, Liliana Dorval își puse în cap cu tot dinadinsul să răpească unei blondine de 19 ani iubirea logodnicului ei, bogat industriaș. Fiind destăpătată și sireată, ea reuși făcându-se așa de tânără și de atrăgătoare ca și rivala sa. Citise ce se spunea prin ziare de descoperirea făcută la Viena a unui

element natural conținut în piele, numit Biocel, care redă oricărei epiderme tinerețea și frumusețea. Când află ea că acest element este astăzi unul din ingredientele Cremei Tokalon Biocel, aliment pentru piele, ea o întrebuință în fiecare zi. — În timp de o lună, sbârciturile au dispărut cu desăvârșire și pielea i se făcu așa de fragedă și limpede ca a unei fete tinere. Când pielea își pierde Biocelul natural, mușchii obrazului slăbesc și se formează sbârciturile și liniile urâte; când i se redă Biocelul, sbârciturile dispar. Profesorul Dr. Karl Stejskal de la Universitatea din Viena a reușit a obține această prețioasă substanță din pielea unor animale tinere alese cu îngrijire. Intrebuințând în fiecare

seară, înainte de culcare, Crema Tokalon, aliment pentru piele, celebra Cremă de Paris, orice femeie poate să se scape repede și ușor de sbârcituri; să reținerească o piele îmbătrânită și ofilită și să arate cu 10—20 de ani mai tânără. Se garantează excelente rezultate, altfel banii se restituie. De vânzare la toate farmaciile, drogheriile și parfumeriile din țară. Noi prețuri reduse: Crema Tokalon, culoarea albă, la Lei 50.—, Crema Tokalon, culoarea roză la Lei 60.—.

Linia sveltă

O modă rațională combină frumosul cu sănătatea. Grăsimea, desavantajează, urăște, îmbătrânește și îmbolnăvește

BETI CEAUL

Dr. Ernst Richter

Compus din 10 plante naturale, fără vre-o compoziție dărmătoare organismului, slăbește în mod absolut igienic, influențează circulația sângelui și dă vigoare. Ceaul pentru slăbit Dr. ERNST RICHTER. La farmaciile și drogheriile

Topitoriile DE AUR

DE AUR

ZLATNA

CĂLĂTORIND PRIN ARDEAL

lin

M Ai ușor este să rostești cuvântul „aur” decât să posezi ceea ce el reprezintă. Și toți am văzut obiecte de aur... dacă nu la cei îmbuibăți de soartă, dar măcar la vitrinele magazinelor de bijuterii, și am auzit și de zăcăminte aurifere, pe cari ni le închipuim sub formele cele mai simpliste, dar tot pe atât de ispititoare: albiu întregi, în fundul cărora se aștern straturi compacte cu prețiosul și strălucitorul metal, de unde e scos așa curat și viu cum îl cunoaștem. Ai nimerit peste o asemenea mină și iei din ea cu burduful aur și argint, ca dintr-o comoară îngropată în taină în epoci preistorice. Și mergi astfel, cu lingourile gata pescuite, glonț la Banca Națională, de unde ieși cu saci ticsiți de bancnote.

Câtă depărtare însă dela vierme pân' la astru!

Fantezia noastră ne trădează, căci, până să ajungă aurul în starea în care-l vedem, are de străbătut nenumărate căi, suferind o sumă de operațiuni din cele mai migăloase, căci el nu este niciodată extras pur, ci întotdeauna încărcat de diverse

Florian, ocrotitorul așezământului din Zlatna.

Un munte aurifer.

Vedere luată din vârful unui deal din dosul gării.

Slobozia mamei.
(Fotografii Berman).

produse, de cari nu se poate libera decât în urma unor transformări radicale, cari reclamă o muncă susținută, continuu supravegheată și legată de multă răspundere.

Nu ne oprim asupra mijloacelor complicate de cari se servesc diferitele societăți sau simpli particulari pentru săparea terenurilor aurifere, căci ar fi să repetăm amănuntele expuse în câteva reportajii publicate de „Realitatea Ilustrată” tratând acest subiect. Rezumăm doar, după un vraf de notițe în cari d-l inginer Marinescu, directorul societății „Pyrit”, ne-a îngăduit să ne aruncăm o ochire, următoarea introducere:

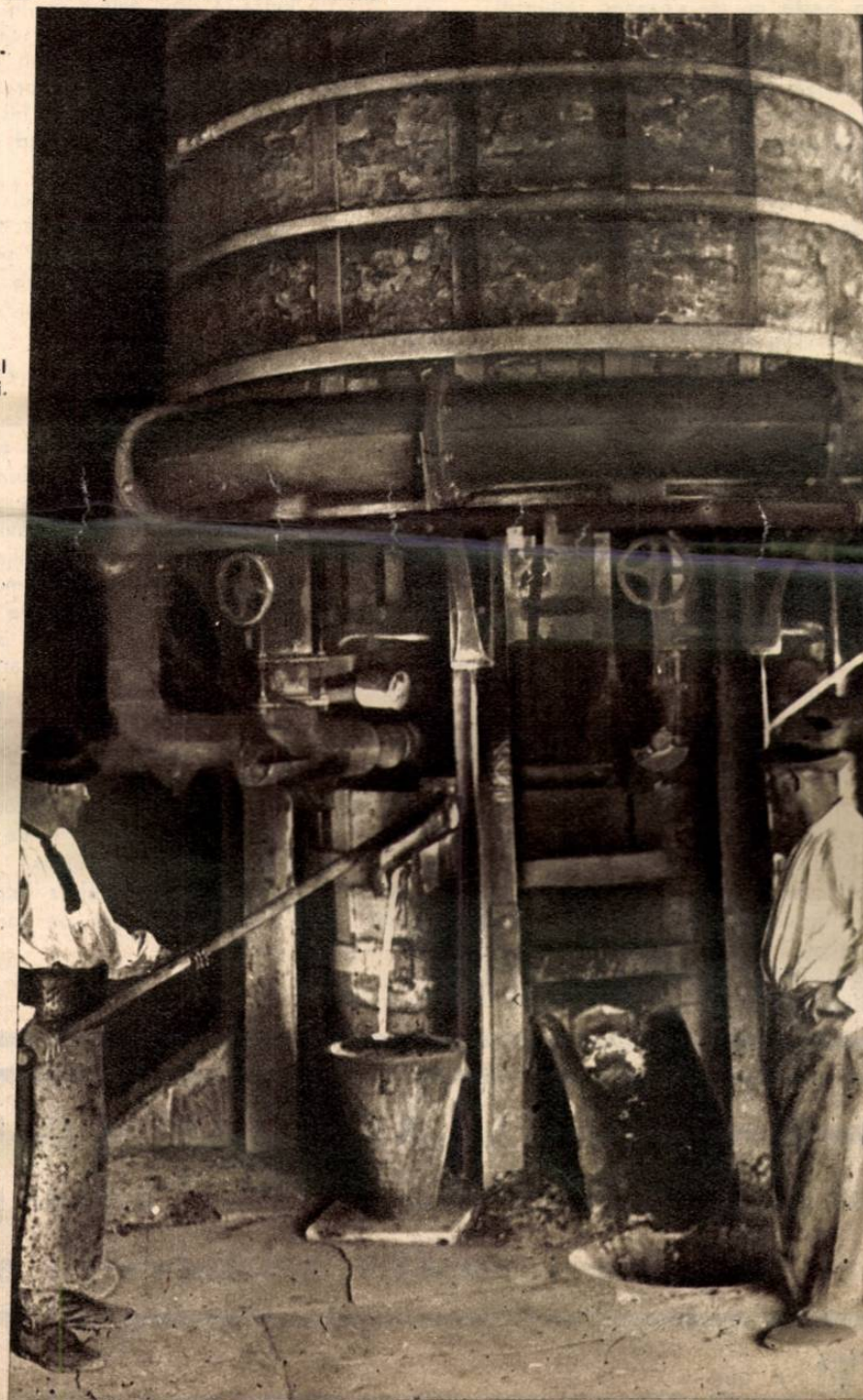
Minereul extras din galerii este transportat la o instalație zisă de ștampare, unde, după ce a fost redus în stare de nisip destul de fin, este trecut, cu o cantitate, relativ mare, de apă peste niște plăci de cupru amalgamate.

Aci, o parte din conținutul de aur și argint este reținut de aceste plăci, sub forma unui strat mai mult sau mai puțin gros (după bogăția minereului) de amalgam (un amestec de aur, argint și mercur, precum și cantități mici de cupru, telur, etc.) Nisipul, căruia i s'a scos partea cea mare de aur și argint prin ajutorul plăcilor de amalgamare, își continuă drumul, trecând fie peste așa zise mese vibratorii, fie peste niște mese cu petice de pânză, unde mai rămâne material cu o cantitate destul de apreciazabilă de aur și argint. Extracția din el a acestor două metale se face fie prin ceanurație, fie (cum se utilizează mai des la noi în țară) pe cale termică, la topitoriile statului, dintre cari cele din Zlatna se bucură de o asiduă cercetare, majoritatea societăților exploatare de zăcămintă aurifere

trimitându-și aci minereul ce trebuie să fie supus curățirii.

Așezate în chiar valea din dreptul gării acestei localități „terminus” a liniei înguste, Alba Iulia-Zlatna, „Uzinele metalurgice și metalo-chimice”, cum sună firma oficială, au fost înființate în preajma anului 1840 și, cu reîntregirea neamului, au intrat în patrimoniul statului nostru. De atunci, funcționarea lor n'a încetat nicio clipă, echipele de lucrători fiind împărțite pe serii cari întrețin focul ziua și noaptea, sub îndrumarea competentă a câtorva distinși ingineri, dintre cari d-l Săvulescu s'a ostenit să ne inițieze în tainele procedurilor încălcite datorită cărora se elimină, din minereurile scoase din galerii, produsele străine, izolând complet de acestea aurul și argintul, spre a le obține în starea de puritate în care le cunoaștem.

— O parte din ele — ne lămurește domnia-sa — se extrag direct la mină, cu ajutorul mercurului, iar ceea ce rezistă acestei metode se preschimbă la topitoare. Minereurile în chestiune, compuse din sulfură de fer, aur, argint, etc., se aduc aci pentru uzinare: termen de specialitate, sinonim cu extragerea aurului și argintului. Ca amănunt de preț, vi-l dau pe acela, pe care-l plătește Banca Națională: kilogramul de aur cu 140.000 de lei, preț ce întrece pe cel mondial cu vreo-o 30.000 de lei, care

constitue o primă de producție a institutului nostru de emisiune.

Și, apoi, parcurgând toate secțiunile, ce se întind pe o rază de aproape o mie de metri, ne face, pe cât cu putință pe înțelesul tuturor, o lecțiune atrăgătoare, relevându-ne excelente calități de profesor la Politehnică.

— Să purcedem sistematic, — începe, ca de pe catedră, d-l inginer Săvulescu, care, la temeinica dumisale cultură, unește și însușirea de amfizion bonom. Prima operație: minereurile crude se prăjesc și gazele produse se transformă în acid sulfuric. Cuptoarele de prăjire se numesc „Maletre-Boda”. A doua operație: materialul care a fost prăjit și căruia-i zice „slic” trece la cuptorul de aglomerare, unde se adaogă minereuri de plumb, și suferă o topire la o mie două sute de grade, transformându-se într-un produs consistent, cu aspect de bolovani. În acest produs se găsește: fer, plumb, cupru, sub formă de silicați. Aurul și argintul sunt dispersați, însă ca metale.

Și apoi:

Aglomeratul de silicați, după adăogare de fondanți (calcar și cuarț) și combustibil sub formă de cocs, se dă în cuptorul de topire Pilz, care are o înălțime de patru metri. Silicatul de plumb e transformat în plumb (metal), care curge ca o ploaie, spălând restul materialului. Acest plumb dizolvă aurul și argintul.

Din cuptor ies trei produse: plumb bogat, un element numit „mată”, care conține cupru, și sgura, ce cuprinde fer și alt material. Am asistat chiar, cu plăcerea ce-o prezintă pentru novice lucrul nou, la ceea ce muncitorii din regiune numesc, în limba lor pitorească: „slobozirea” mătii. Fumul se înalță în virajuri dense, respirându-se în șerpuituri pe ușile larg deschise, și snopi de scânței se improșcau la mari distanțe, ca fâșniri de floricele, în muzică de plesnituri și pârâituri. Mata se depunea într-un vas numit „chegla”, iar sgura curgea în firisoare de foc, prin niște jgheaburi, într-o oală, în care se „ncovoiaie” și încârligă în figuri diverse, ce se cristalizează într-o pastă ca de cozonac împletit.

Firește însă că, apoi, se solidifică, căpătând aspectul obișnuit, de un brun posomorît, ce contrastează atâta cu forma-i inițială, și se leapădă ca un element netrebuincios, iar mata se rețopește pentru extragerea aramei, pe când din plumbul bogat se obține, printr-un șir de operații, un aliaj de aur și argint. Plumbul rămas constituie ceea ce se cheamă plumb sărac, care e dat în comerț pentru țevi, aliaje pentru cusineți, alice, etc. El se întrebuințează și la facerea smalțului pentru olării, care nu e altceva decât oxidul de plumb. De asemenea, servește și la prepararea minium-ului.

* * *

Cu aceasta, ar fi să se încheie primul capitol. Aliajul de aur și argint e trimis, spre afinare, la Baia-Mare, într-o instalație specială, unde aurul fin se separă de argintul fin. Ambele metale sunt predate Băncii Naționale, singura în drept, după lege, de a cumpăra aur dela producători. Arama ce s'a dobândit, printr-o înlanțuire de lucrări, servește la fabricarea sulfatului de cupru, prin dizolvare în acid sulfuric și cristalizarea soluției. Sulfatul de cupru e un articol de mare consumație, de extremă importanță în viticultură, podgorenii stropind cu el viile, spre a le feri de mană. N'ar fi, poate, impropriu dacă l-am socoti ca un derivat al aurului, în sens figurat, prin talmăcirea că el, contribuind la menținerea sănătății viilor și, deci, ajutând nu numai la o producție bogată a strugurilor, ci și la una de calitate superioară, constituie, ca să aplicăm o locuțiune uzuală, perfect potrivită aci: „aur adevărat”.

Culoarea-i deosebită, rară, de un albastru izbitor

de puternic, l-ar putea face să fie confundat de profan cu bulgări de scrobeală. Poporul îi zice: „piatră vânăță”.

* * *

În legătură cu extragerea aurului și argintului, funcționează simultan, la topitoriile din Zlatna, și o industrie chimică înrudită, și anume: o instalație de acid sulfuric, trebuincios pentru prepararea sulfatului de cupru, etc. Afară de aceasta, există încă o anexă, unde se fabrică sulfură de carbon: o substanță lichidă, foarte inflamabilă, care servește ca insecticid în agricultură și la extragerea uleiurilor vegetale.

Compoziția-i este următoarea: sulf importat din Italia și mangal de lemn, cari se prelucresc în niște cuptoare ce ard la o temperatură de o mie de grade.

În străinătate, are și altă întrebuințare: e folosit la prepararea mătasei artificiale. La noi în țară, însă, n'a luat încă ființă asemenea industrie.

Este locul să accentuăm, ca o sintetizare, după cele expuse, că zăcămintele zise în mod generic aurifere nu conțin numai aur, ci sunt îmbibate și de alte numeroase produse, toate cu proprietățile lor bine definite și reprezentând valori netăgăduite în bilanțul bogățiilor țării.

* * *

Ca o curiozitate, în strânsă conexiune cu misticismul ce trăiește în subconștientul fiecăruia dintre noi, amintesc chipul cioplit, ce s'a sculptat deasupra porții halei cuptorului Pilz și care înfățișează pe patronul ocrotitor al topitoriei, așa cum l-am moștenit dela vechea dominație. El închipue un personaj legendar, care poartă numele Florian, simplu, fără atributul de sfânt. Și-e firească aceasta, căci el este mai mult un războinic, care nu ocrotește uzina cu acea putere ce le e hărăzită eclesiastilor prin spirit divin, ci înfruntă, ostășește, elementul focului, așa după cum o trădează și vestmântul preferat, care ne amintește pe străbunii noștri romani: manta de consul, în purpură și falduri, obișnuită în perioadele de luptă. Coiful falnic nu lipsește nici el. Ca un comandant de legiune, care vrea să-și îmbărbăteze cohortele, pornește el, cel dintâi, într-un avânt impetuos al piciorului drept și arătând cu mâna dreaptă înainte, înspre un inamic presupus, iar în cea stângă ținând steagul cu care va proclama biruința.

Despre acest erou mitic, circulă credința că a stins, doar cu o singură doniță de apă, un incendiu ivit la topitoare și, într-o acreditare ei și mai întărită, plutește deasupra statuetei o zână, revărsând har dintr-o cană ce ar imagina donița miraculoasă.

* * *

În munci ca acelea ce se îndeplinesc la aceste topitorii de aur, trebuie să se fie neapărat seamă și de condițiuni de igienă, astfel ca sănătatea lucrătorilor să nu fie niciun moment periclitată, în asemenea mediu otrăvitor. Conducătorii uzinelor din Zlatna n'au neglijat acest imperativ și, ca măsură preventivă, muncitorii dela cuptorul Pilz și de secțiunile unde se produc vapori de plumb primesc, în mod obligatoriu, la intrarea în atelier, câte o jumătate kilogram de lapte, care-i prezervă contra intoxicațiilor cu plumb. Laptele neutralizează efectul nociv al vaporilor. Pe vremuri, în loc de lapte, li se da slănină rân-cedă, care, de asemenea, este un antidot. Pentru personalul de birou, exilat pe meleagurile acestea, văduve de orice distracție, s'a amenajat un teren de tennis.

Am găsit, în preajma uzinei, și o serie de pietre cu inscripții vechi, pe cari le semnalează cercetătorilor istorici.

A. NORA

Dacă vă abonați la „REALITATEA ILUSTRATA” faceți o economie de 120 lei anual și primiți la prețul normal toate numerele speciale

DELA 1878 SPECIALITATEA NOASTRĂ

AL

BI

TU

RI

**LA VULTURUL DE MARE
CU PEȘTELE ÎN GHIARE**

Theodor Atanasiu & Co

STR. BAZACA 1 STR. CAROL 76-78-80-82 STR. HALELOR 21

VERITABILUL

Rouge **RITZ**

E NUMAI CU MARCA

IMPRIMATĂ PE BATON ÎN TUB

SI PE REZERVĂ

EXCLUSIVITATE: SAM LOBL & FIU, BD. MARIA 30

REALITATEA ILUSTRATA

DIRECTOR: NIC. CONSTANTIN

Apare săptămânal în 24 de pagini mari, cu un supliment gratuit de 24 de pagini. PREȚUL LEI 10. —

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . 400 LEI
Pe șase luni . . . . . 200 „
Pe trei luni . . . . . 100 „

Redacția și Ad-ția: București, Str. Const. Mille 7. Telef. 3.84-30
Imprimată la foto-rotogravură în atelierul „ADEVERUL” S. A.

CALENDAR

1841 * M. Strajan, profesor și publicist († 1917).
1847 * președintele Paul von Hidenburg, la Posen († 1934).
1851 * mareșalul francez Ferdinand Foch, la Tarbes († 1929).
1854 * compozitorul Ciprian Porumbescu († 1883).
1869 * naționalistul indian Mohandas Karamtschand Mahatma Gandhi, la Porbandar.
1875 † profesorul Petre Poenaru, membru al Academiei Române (* 1799) (alăturat chipul).

2

1807 Jérôme Bonaparte, fratele lui Napoleon, este numit de către împărat, rege al Westfaliei.
1839 * publicistul Theodor Burada († 1923).
1904 În prezența Regelui Carol I și a Reginei Elisabeta, se sfințește după restaurare, biserica „Trei Erari” din Iași, zidită de Vasile Lupu.
1929 † ministrul și politicianul german Gustav Stresemann la Berlin (* 1878) (alăturat chipul).

3

1669 † celebrul pictor Rembrandt Harmensz van Ryn, la Amsterdam (* 1606).
1703 Mihail Racoviță ocupă tronul Moldovei.
1802 Alexandru Moruzi ocupă tronul Moldovei.
1873 † Ioan Străjescu, membru onorar al Academiei Române (alăturat chipul).

4

1830 † Dinicu Golescu (* 1777) (alăturat chipul).
1847 * publicistul Anghel Demetrescu († 1903).
1854 se urcă pe tronul Munteniei Barbu Stirbey.
1877 * Ștefan Petică († 1904).
1880 * romancierul Mihail Sadoveanu.

5

1715 se urcă pe tronul Moldovei Nicolae Mavrocordat.
1785 * compozitorul Albert Methfessel († 1869).
1910 † ziaristul Gheorghe Panu (* 1848) (alăturat chipul).
1912 † August Beernaert, membru onorar al Academiei Române (* 1829).
1929 are loc congresul internațional de drept penal din București.

6

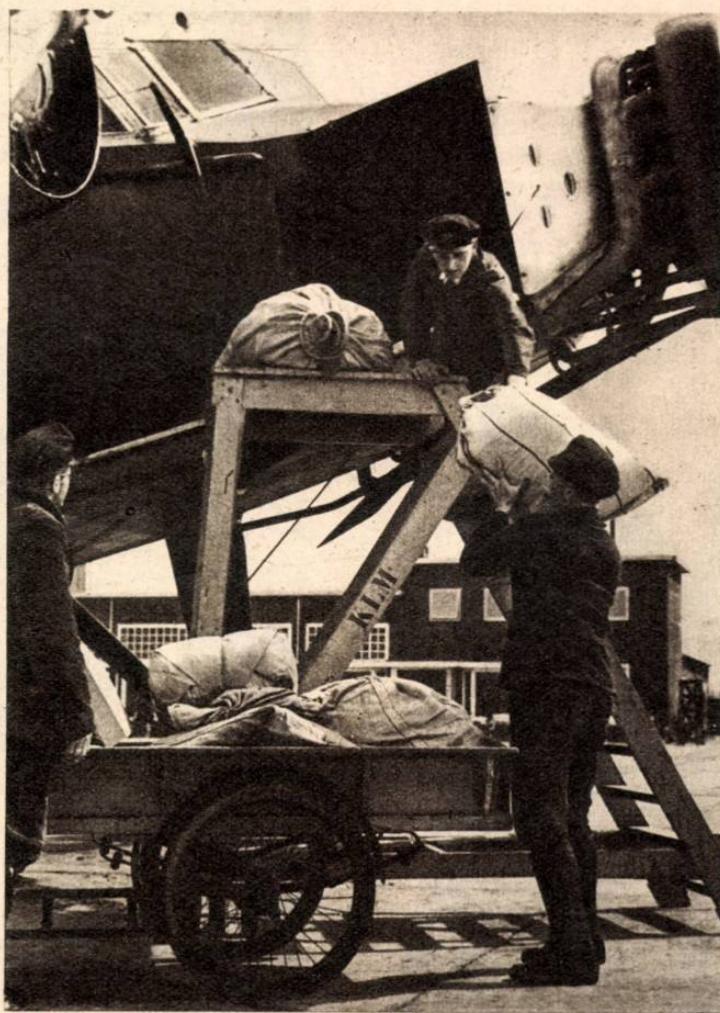
1769 Moldova este ocupată de ruși.
1831 † poetul Vasile Cîrlova (* 1809) (alăturat chipul).
1842 se încheie domnia lui Alexandru Ghica în Muntenia.
1862 * scriitorul german Otto Ernst la Ottensen († 1926).

7

1831 * politicianul Nicolae Burghela.
1834 † compozitorul François Adrien Boieldieu, la Jarey (* 1775).
1856 * juristul Petre Missir, mare om politic († 1929).
1890 * poetul Alfred Moșoiu.
1914 † Dimitrie A. Sturdza (* 1833) (alăturat chipul).

8

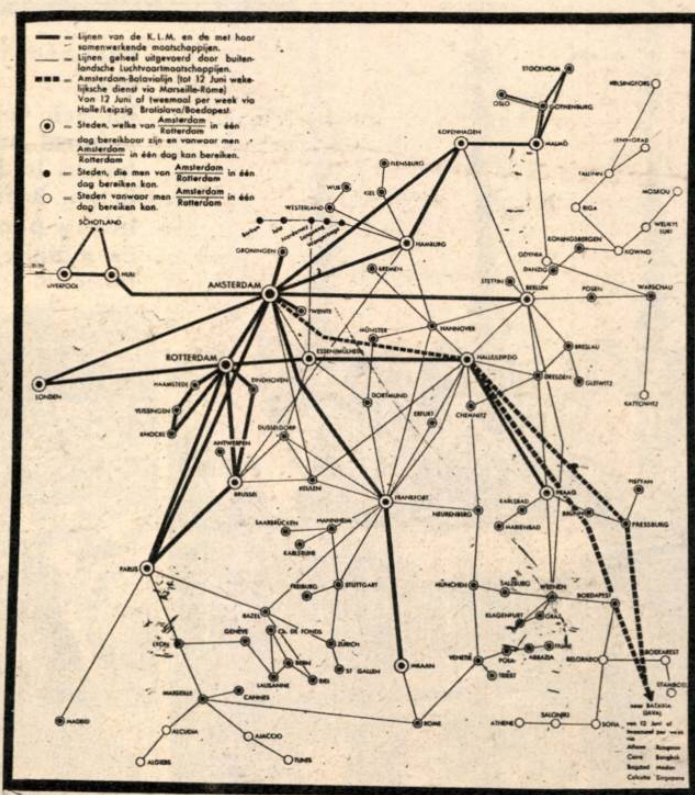

Toată poșta pe cale aeriană fără suprataxă

Începând dela 1 Aprilie, toate scrisorile care pleacă din Olanda, și cari înainte erau transportate cu trenul, sunt trimise acum pe cale aeriană, fără suprataxă. Asta înseamnă că scrisorile din Olanda pot ajunge într-o zi în majoritatea orașelor europene și din nordul Africii. Harta noastră indică orașele care pot fi ajunse într-o zi, cu avionul care pleacă dimineața din Olanda. Probabil că exemplul Olandei va fi urmat cât de curând de Anglia.

Toate scrisorile scrise în Olanda, sunt transportate, începând dela 1 Aprilie, cu avionul, fără a se percepe o suprataxă.

Harta noastră înfățișează toate orașele în care poșta olandeză poate ajunge într-o zi, prin avion. ● Orașe care pot căpăta în aceeași zi scrisorile trimise din Amsterdam (Rotterdam).

A luat "doza zilnică" timp de 20 de ani

Pentru a evita reumatismul

Tributul de recunoștință al unei octogenare

La vârsta de 58 ani această doamnă s'a îmbolnăvit de reumatism. În căutarea unui remediu, ea a recurs la Sels Kruschen și iată, sunt 20 de ani de atunci, ea mai continuă să ia zilnic o doză de Kruschen și se simte perfect sănătoasă, fără nici o urmă de reumatism.

"Sunt fericită de a vă spune", ne scrie ea, "că am luat Sels Kruschen mai bine de 20 de ani — mai întâiu în Anglia, apoi aci în această țară, unde mă aflu de vreo șapte ani. Am început să iau Kruschen în Anglia — pentru reumatismul de care sufeream — și văzând că-mi face bine am continuat să-l iau. De când mă aflu aci nu am avut o singură criză de reumatism. Sunt în vârstă de 78 de ani și vreau să continui să iau Sels Kruschen tot restul vieții mele, numai mica doză zilnică, conform prescripțiilor." (D-na E. H.)

Origina reumatismului este „lenevirea” intestinelor, fapt de care bolnavul își dă seama rareori. Este vorba de intoxicarea interioară, de acumularea materiilor nefolositoare, prin urmare de formarea excesivă a acidului uric. Dacă ați putea vedea cristalele de acid uric, ascuțite ca acul, la microscop, ați pricepe imediat de ce cauzează ele dureri atât de vii. Și dacă ați putea vedea cum micșorează Kruschen vârfurile acestor ascuțite și apoi cum dizolvă cristalele în întregime, ați admite și Dv. că tratamentul acesta științific trebuie să aducă alinare durerilor reumatice.

Sels Kruschen se vând în mai mult de 120 țări și se pot obține acum și în România la toate farmaciile și drogheriile cu prețul de 95 lei flaconul.

VECHEA BLĂNĂRIE
Wilhelm Steinhart
Calea Moșilor 188, Telefon 2.56.15
Ultimele noutăți ale sezonului
Atelier propriu

Operațiuni de corectură și plastică
(fără cicatrice)
a nasului și urechilor, a feței, gusei și pieptului.
Indepărtarea operativă a ridurilor
Dr. RUDOLF HOFFMANN
fost asistent la clinica univ. din Berlin
București, B-dul Domniței 30 bis.
Tel. 4.19.50. — Informațiuni gratuite.

Mătasea de cusut și de butonieră
Gütermann
marca de fabrică
Alegeți o țesătură bună, doriți o confecționare aleasă, insistați ca, neapărat cusăturile să fie din mătase naturală. Nu veți trebui nici o dată să le refaceți.
Atenție la marca de fabrică.

Citiți:
„MAGAZINUL”
revista publicului select

ASPECTE DIN MAGLAVIT

Publicăm în această pagină câteva impresionante aspecte din Maglavit:

Un orb venit să-și caute tămăduirea.

Soborul de preoți și Petrache Lupu în timpul unei slujbe religioase. Acasă la Petrache Lupu: ciobanul și preotul Antal de la biserica Bradu Boteanu din București.

Întreg poporul, tineri, bătrâni, femei și copii, ascultă în genunchi, cu mâinile împreunate ca pentru rugăciune, cuvintele ciobanului.

(Fotografii Berman)

REALITATEA ILUSTRATA

ANUL IX No. 455

9 OCTOMBRIE 1935

10 LEI

RASB

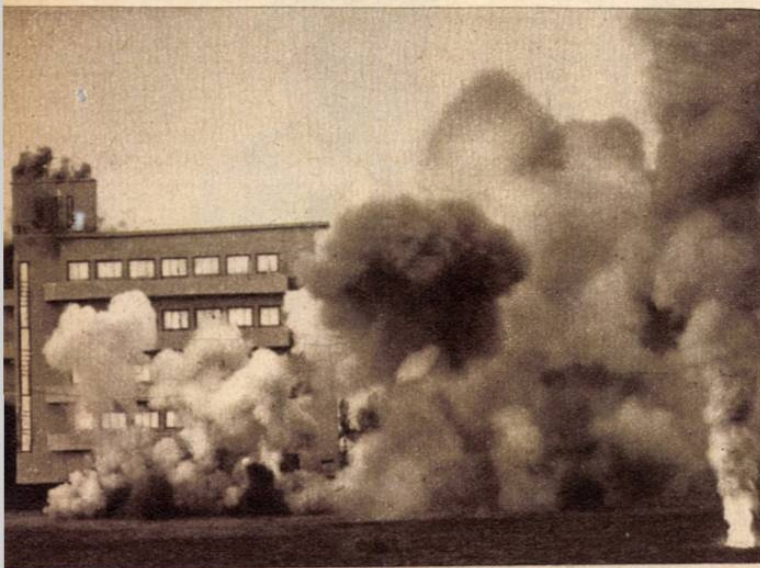
Tunul italienilor a început să bubue acum o săptămână în Abisinia provocând moartea a mii de suflete nevinovate.

LA MAGLAVIT...
Ciobanul Petrache Lupu
între săteni.

SERBAREA CENTENARULUI POMPIERILOR MILITARI

Săptămâna trecută s'au împlinit o sută de ani de la înființarea primei căpetenii de foc. Cu acest prilej, inspectoratul pompierilor a organizat o serbare pe platoul Cotrocenilor, la care a participat Suveranul, Principele Nicolae și Marele Voevod Mihai.

Fotografiile noastre au fost luate în timpul serbării. Ele înfățișează: Regele Carol II, Prințul de Hohenzolern, Voevodul Mihai, Principele Nicolae în timpul serviciului religios.

Un atac aerian asupra unei clădiri.

serații de stingere în costume epocă.

Ninon de Lenclos

Femeie de spirit, dar și regină a frumuseții, ea poartă încă și astăzi, după trecere de trei veacuri, aureola unui renume de invidiat. Grație înnăscută desigur, dar frumusețe pe care numai celebrii parfumeuri ai Franței au știut să i-o pună în valoare.

...și d-voastră, Doamnă

nu vă mulțumiți cu farmecul ce-l aveți dela natură; cereți maestrilor estetice moderne, produsele pe care le-au studiat și alcătuit **anume pentru D-voastră**. Dintre toate rujurile ce vi se oferă, veți alege pe acela care se menține nealterat, care se adaptează buzelor d-voastră, dându-le acea frăgezime și naturalețe care sunt atributele tinereții: Rujul Angélus.

RUGE-UL Lei 220, REZERVA Lei 140, AUTOMATUL Lei 290

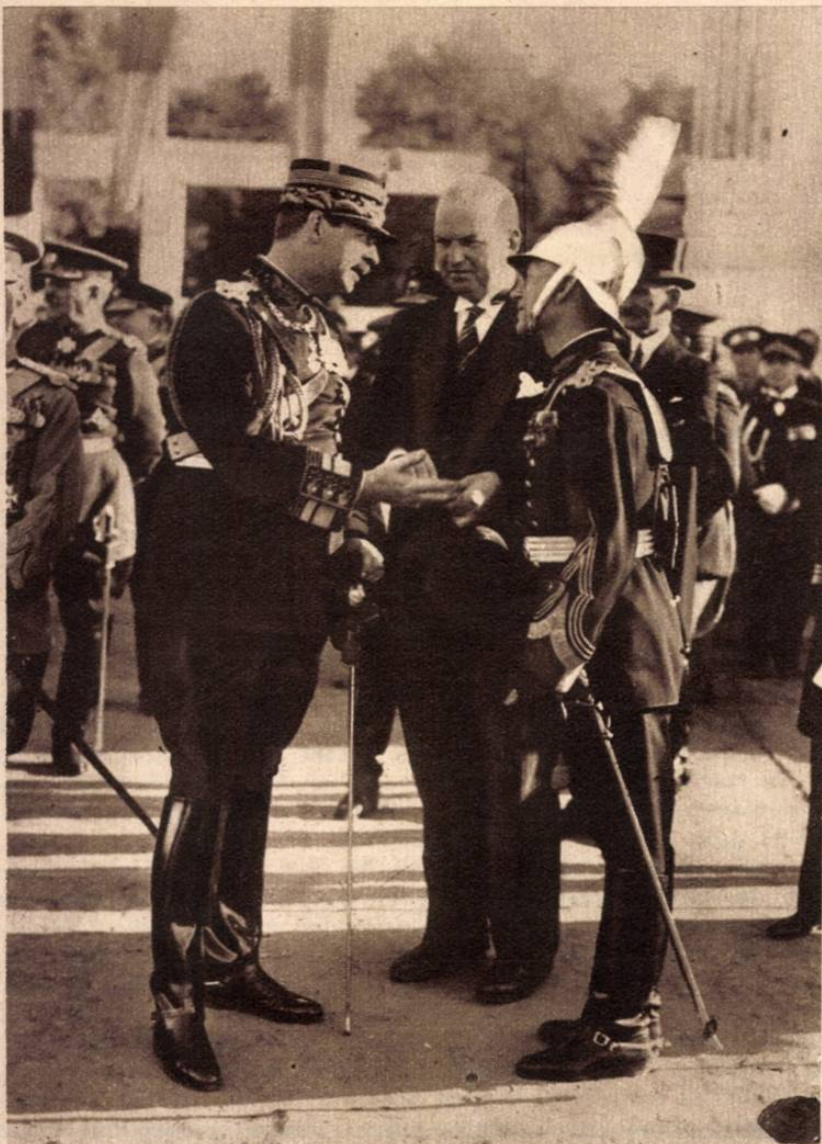

Louis Philippe

LE ROUGE ANGELUS

Astăzi când mai toate articolele de parfumerie se produc în țară, Rujul Angélus Louis-Philippe este unul din rarele produse ce se aduc gata fabricate și montate din Paris. Exclusivitate: FARCOSA, Buc. str. 11 Iunie, 67

Suveranul întreținându-se cu
d-nii Inculeț și colonel Pohrib.
(Fotografii Berman)

DELEGAȚIILE MILITARE FRANCEZĂ ȘI JUGO- SLAVĂ ÎN CAPITALĂ

Săptămâna trecută au sosit
în Capitală delegațiile mi-
litare, franceză și jugoslavă

invitate de conducerea mi-
nisterului armatei și de că-
tre Marele Stat Major.
Fotografia noastră înfăți-
șează pe delegați la Statul
Major Român.

Desvelirea bustului lui I. G.
Duca la Petroșani. D. C.
Bursan, deputat de Hune-
doarea citind discursul inau-
gural.

Punerea pietrei fundamen-
tale a școlii primare I. G.
Duca din Petroșani.

Peștele cel mai fin

și mai bine gătit devine o mân-
care lipsită de gust când a
fost preparat într'un untdelemn
„oarecare”. Nu cereți furnizo-
rului D-voastră un untdelemn
„oarecare”, ci pretindeți-i
un bidon de untdelemn
„SPHINX”,

spre a vă convinge și D-voa-
stră, că nimic nu egalează ca
finețe și ca aromă

untdelemnul SPHINX

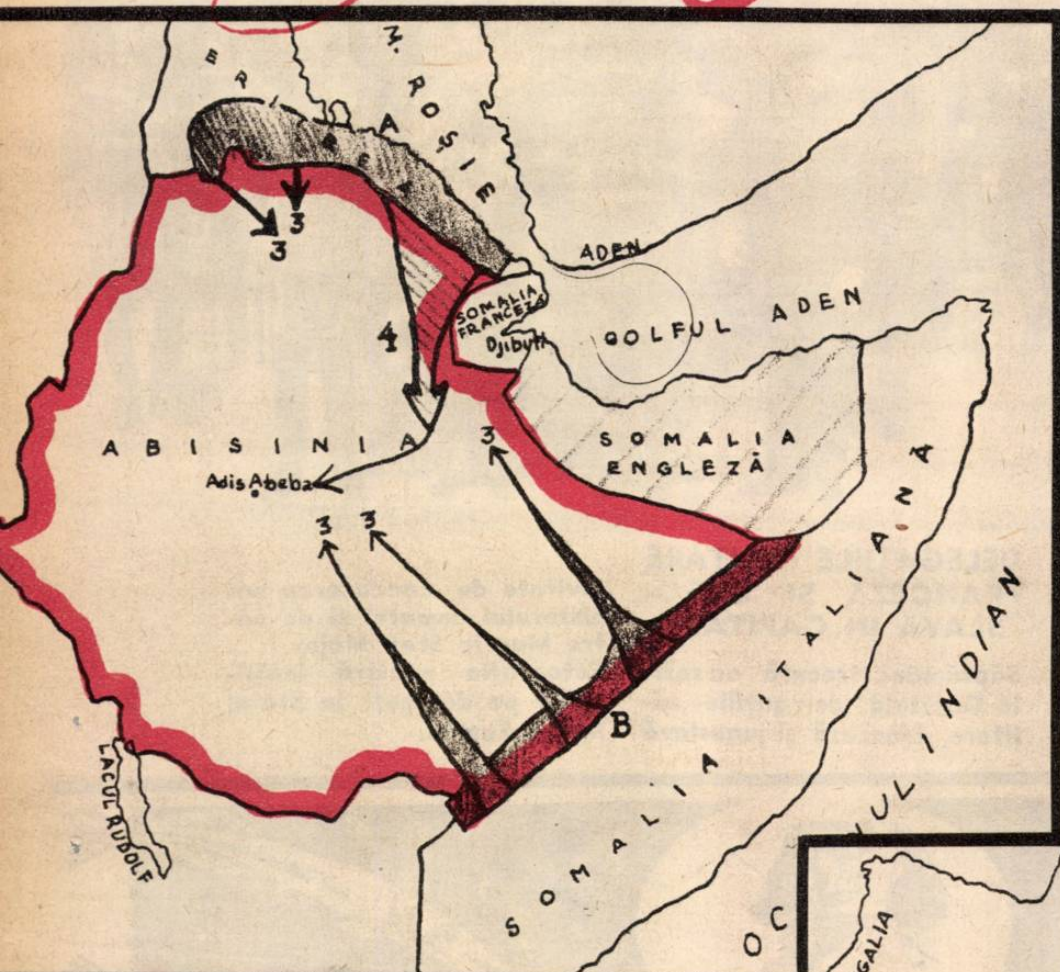

CE AR FI UN RASBOI

INTRE

Anglia și Italia

de UN STRATEG NECUNOSCUT

O singură chestiune domină în timpul de față politica internațională, o chestiune dintre cele mai arzătoare: acțiunea italiană în Etiopia va fi de așa natură încât să deslănțue un conflict între Anglia și Italia?
O importantă publicațiune din Apus s'a adresat uneia din personalitățile marcante ale statului major francez cu întrebarea: dacă această îngrozitoare eventualitate s'ar realiza, ce se poate întâmpla?
Publicăm astăzi răspunsul acestui ofițer, răspuns extrem de precis și detaliat, întrucât e întovărășit de zece hărți care ilustrează cu o limpezime uluitoare, bine'nțeleș până la limita posibilă a prevederilor, ce ar fi un război între Anglia și Italia.

Încă dela 11 Octombrie: 1-a escadră navală, flotilele de submarine 2 și 3 la **AUGUSTA**; a 2-a escadră navală și 1-a flotilă de submarine la **CAGLIARI**. Întâia divizie aeriană (o escadrilă de bombardament de zi, o escadrilă de bombardament de noapte, o escadrilă de hidroavioane de bombardament și o escadrilă de vânătoare) și-a stabilit baza la **CAGLIARI** și **ROMA**. Două divizii de infanterie sunt gata să se îmbarce la **MESSINA**.
La 14 Octombrie, orele 6 dimineața, unități din 1-a divizie aviatică italiană bombardează **MALTA**. În același timp escadra 1-a navală, sprijinită pe a 2-a și a 3-a flotilă, deschide focul asupra întăririlor insulei. Atacul e susținut de divizia 2-a aeriană. La 15 Octombrie, escadra 2-a navală, sprijinită de 1-a flotilă și dispunând de o puternică aviație îmbarcată, atacă **GIBRALTARUL**. Pe înserat, garnizoana **MALTEI** mai rezistă încă. **GIBRALTARUL** e sub amenințarea continuă a focului italian. Minele opresc circulația prin strâmtoare (v. harta No. 3). Ambasadorii englez și italian la Roma și Londra au fost rechemati de guvernele lor. În ziua de 19 Oct., la ceasurile 18, în urma intenselor bombardamente a'e aviației

OFENSIVA ITALIANĂ ÎN ETIOPIA. — A: Armata italiană din Eritreea. B: Armata italiană din Somalia. 3: Obiectivele atacului. 4: Zona de atac principal în direcțiunea **ADDIS-ABEBA**.

ÎN ziua de 11 Octombrie 1935, la orele 2 dimineața, armatele italiene din Eritreea și din Somalia pătrund pe teritoriul abisinian. La câteva ceasuri mai târziu, această veste e comunicată omenirii întregi prin radio. Un mesaj entuziast al d-lui Mussolini, anunță în același timp că Italia s'a retras din Liga Națiunilor. Armata italiană din Eritreea cuprinde grosul forțelor de uscat și aeriene. Ea e împărțită în două grupuri: la apus, două coloane operează în regiunea **ADUA**; iar la răsărit, armata principală înaintează în zona nemuntoasă, cu obiectiv general: **ADDIS-ABEBA**. Întreaga armată din Somalia angajată în zona muntoasă e împărțită în trei coloane, cari se orientează spre sud-est și nord-vest. Tustrele înaintează în direcția drumului de fer **ADDIS-ABEBA — DJIBOUTI** (vezi harta No. 1).
Escadra engleză din Mediterana (vase de linie: **QUEEN-ELIZABETH**, **BARHAM**, **WARSPITE**, **VALIANT** și **MALAYA**; crucișătoare de luptă: **HOOD**, **REPULSE**, **RENOION**), adunată până atunci în regiunea **ALEXANDRIA-CIPRU**, se concentrează la **PORT-SAID**. Se ordonă mișcarea trupelor din **ALEXANDRIA** spre frontiera **CIRENAICA**, în direcțiunea orașelor **SOLOUM** și **DJARABUB**. Escadrelile din Palestina sosesc la **CAIRO**. O intensă activitate se desfășoară în regiunea canalului de **SUEZ** și, la 100 km. spre miază-noapte, în largul mării. (v. harta No. 2).

INTÂIA FAZĂ

ÎN ziua de 12 Octombrie, la ceasurile opt dimineața, guvernul englez anunță printr'un mesaj radio-difuzat că trecerea canalului de Suez e interzisă oricărui vas cu destinația Eritreea și Somalia Italiană. Ministrul Afacerilor Streine al Mării Britanii sosește cu avionul la **le Bourget**, la ora 15. D-sa are o lungă convorbire cu D-l Laval care, în cursul serii, primește pe ambasadorii Italiei și Germaniei. Marina italiană s'a concentrat în Sicilia și în Sardinia

BĂTĂLIILE DELA MALTA ȘI GIBRALTAR. — A două escadră navală și întâia flotilă navală italiană atacă Gibraltarul. A două flotilă, întâia escadră și a treia flotilă navală, sprijinită de forțe aeriene, atacă Malta.

CONCENTRAREA ÎNȚIALĂ A FORTELOR ENGLEZE ȘI ITALIENE ÎN MEDITERANA. — Pete negre: forțe engleze. 1: Garnizoana din Gibraltar. 2: Garnizoana din Malta. 3: Garnizoana din Cipru. 4: Trupe din Palestina. 5: Flota Mediteranei. (5 vase de linie și 3 crucișătoare). Pete cenușii: Forțe italiene. 6: A două escadră navală (6 crucișătoare), opt exploratoare, cinci contra-torpile. 7: Întâia flotilă navală (șase submarine). 8 și 9: Aviație (opt escadrelle aeriene). 10: Întâia escadră navală (șase crucișătoare, două exploratoare, 15 contra-torpile). 11: A două și a treia flotilă navală (23 submarine).

și marinei, bombardamente executate fără răgaz în cursul zilelor precedente, un batalion italian reușește să debarce în **MALTA**. Insula e complet ocupată în timpul nopții.

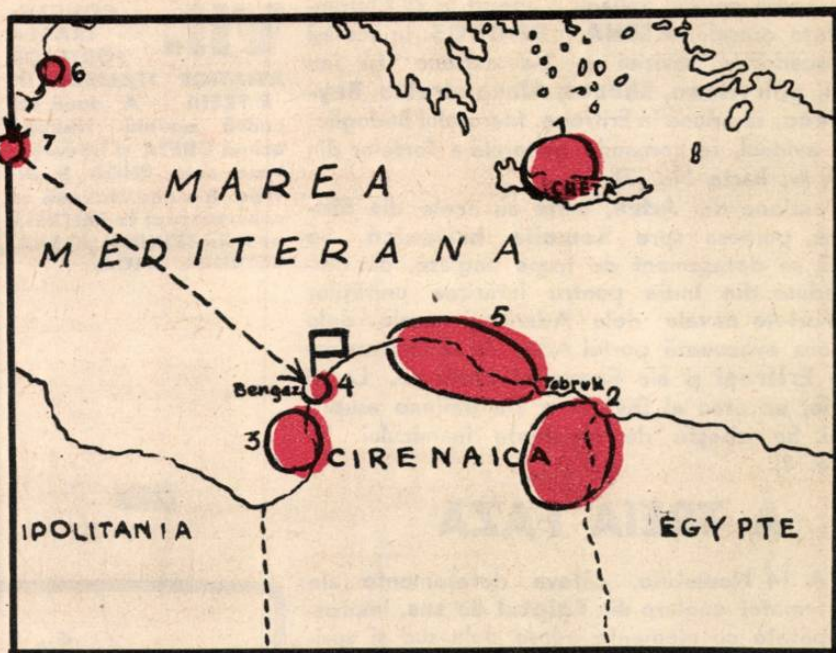
A DOUA FAZĂ

OPERAȚIUNILE italiene în Etiopia, începute dela 11 Octombrie, se desfășoară în ordine, conform planurilor întocmite de Statul Major. Pretutindeni armata abisiniană opune o rezistență înverșunată. Imediat după ocupa-

rea **MALTEI**, au început mișcări de trupe în direcția **BENGHAZI**, unde Mareșalul Balbo și-a instalat Cartierul General. Întâia escadră navală a ocupat **CRETA**. A doua escadră, lăsând submarinelor sarcina de a supraveghia **Gibraltarul**, s'a îndreptat spre **Benghazi**. Divizia I-a aeriană și-a stabilit bazele la **TOBRUCH**, **DJARABUB** și **APPOLONIA**. Diviziile de infanterie imbarcate la **Messina** și **Syracusa** au fost concentrate în regiunea **AMSEATI**, **DJARABUB**, **GIOLO**. La data de 26 Octombrie, ele constituiesc prima armată și iau ofensiva împotriva forțelor anglo-egiptene cari ocupă frontiera dinspre **CIRENAICA**. Acestea se retrag luptând; înaintarea trupelor italiene se efectuează încet, din cauza greutăților de aprovizionare și de transport (v. harta No. 4). Incepând dela 28 Octombrie, aviația engleză se concentrează în regiunea **ALEXANDRIA-CAIRO-PORT-SAID**. Mișcarea se face pe escadrile, având de urmat drumul: **BRUXELLES**, **COLONIA**, **STUTTGART**, **MUNICH**, **BUCUREȘTI**, **CONSTANTINOPOL**, **CIPRU**, **JAFFA**. Forțele aeriene ale **Irakului** se îndreaptă spre **Port-Said** (v. harta No. 5). Armata e împărțită în trei divizii: I-a, (Alexandria) cuprinde o escadrilă de hidroavioane, o escadrilă de bombardament, și o escadrilă de vânătoare; a 2-a, (Cairo): două escadrile de bombardament și o escadrilă de vânătoare; a 3-a, (Port-Said): o escadrilă de hidroavioane și două escadrile de bombardament. În ziua de 29 Octombrie, flota engleză (**HOME-FLEET**: Nelson, Rodney, Rescuje, Royal Sovereign, Ramillies, Resolution și Royal Oak) ancorează în portul **Lisabonei**. După aprovizionare, ea se îndreaptă spre Sud. La 12 Noembrie, o nouă aprovizionare la **CAP**. La 13 Decembrie ea apare în fața orașelului **ADEN** unde face legătura cu forțele navale venite din **SINGAPOORE** (v. harta No. 6).

IV. CONCENTRAREA ARMATEI ITALIENE A MAREȘALULUI BALBO ÎN CIRENAICA. — 1: Întâia escadră navală. 2: Întâia armată. 3: A doua escadră navală. 4: Cartierul general al mareșalului Balbo și Benghazi, capitala provinciei Cirenaica. 5: Întâia divizie aeriană. 6: Siracusa. 7: Malta.

V. CONCENTRAREA AVIAȚIEI ENGLEZE ÎN EGIPT. — Forțele aeriene engleze utilizând ruta: **LONDRA**, **PRAGA**, **BUCUREȘTI**, **CONSTANTINOPOL**, **JAFFA** se concentrează în Egipt. Acolo capătă întăriri dela formațiunile aeriene ale **IRAKULUI** și ale **PALESTINEI**.

VI. MIȘCĂRILE FLOTEI BRITANICE (HOME FLEET). — **HOME-FLEET** înconjurând Africa, pe la Capul Bunei Speranțe, se îndreaptă spre **ADEN** ca să facă blocus la **MAREA ROȘIE** și în **SOMALIA ITALIANĂ**.

REZUMATUL OPERAȚIUNILOR ITALIA ANGLIA

11 OCTOMBRIE 1935

Trupele italiene din **ERITREEA** și din **SOMALIA** iau ofensiva în direcțiunea **ADDIS-ABEBA** (V. harta No. 1).

14 OCTOMBRIE 1935

Forțele navale și aeriene din **SICILIA** atacă **MALTA** (V. harta No. 3).

15 OCTOMBRIE 1935

Escadra navală din **SARDINIA**, sprijinită pe o puternică aviație imbarcată, atacă **GIBRALTARUL** (harta No. 3).

19 OCTOMBRIE 1935

Ocuparea **MALTEI** de către escadra I-a navală sprijinită de întreaga aviație italiană (V. harta No. 3).

26 OCTOMBRIE 1935

În regiunea **BENGHAZI** se adună forțe terestre, aeriene și navale destinate să constituie o armată a coloniei **CIRENAICA** pusă sub comanda mareșalului **BALBO** (V. harta No. 4).

28 OCTOMBRIE 1935

A doua escadră navală italiană ocupă **ATENA**, **CRETA** și **RHODOS** (V. harta No. 7).

1 NOEMBRIE 1935

A doua divizie de aer italiană se concentrează în **ERITREEA** pe linia: **BRINDISI**, **ATENA**, **BEYRUTH**, **MECA** (V. harta No. 7).

2 NOEMBRIE 1935

Armata italiană din **ERITREEA** înaintează în direcția **ADDIS-ABEBA**.

7 DECEMBRIE 1935

Armata italiană din **CIRENAICA**, sprijinită pe I-a și a II-a escadră navală și pe I-a divizie aeriană, atacă **ALEXANDRIA**. Forțele de uscat engleze rezistă pe pozițiile lor. Atacul celor două escadre navale italiene eșuează. Forțele aviatice italiene, inferioare ca număr, suferă pierderi grele (V. harta No. 10).

12 OCTOMBRIE 1935

Anglia concentrează escadra navală din Mediterana, forțele de uscat și aeriene din Egipt și din Palestina, în regiunea **ALEXANDRIA**, **PORT-SAID**, **JAFFA**, **CIPRU**. În același timp, ea interzice trecerea prin Canalul de Suez a vaporilor cu destinația spre **ERITREEA** și **SOMALIA ITALIANĂ** (V. harta No. 2).

14 OCTOMBRIE 1935

Ambasadorul Angliei din Roma e rechemat la Londra.

15 OCTOMBRIE 1935

Mine plutitoare împiedică libera circulație prin strâmtoare.

28 OCTOMBRIE 1935

Aviația engleză utilizând ruta: **LONDRA**, **PRAGA**, **BUCUREȘTI**, **CONSTANTINOPOL**, **JAFFA**, se concentrează în Egipt. Acolo ea primește întăriri dela formațiunile aeriene ale **IRAKULUI** și **PALESTINEI**. (V. harta No. 5). Flota engleză **HOME FLEET** se aprovizionează la **LISABONA**. (v. harta No. 6).

2 NOEMBRIE 1935

Forțele aeriene și navale engleze din **SINGAPOORE** se concentrează la **ADEN** și în **SOMALIA BRITANICĂ** (V. harta No. 8).

13 NOEMBRIE 1935

Flota engleză (**HOME FLEET**) se aprovizionează la **CAP**. (V. harta No. 6).

14 NOEMBRIE 1935

Un detașament al armatei engleze din **EGIPTUL-DE-SUS** ocupă regiunea lacului **TSANA**. (V. harta No. 9).

27 NOEMBRIE 1935

Flota engleză (**HOME FLEET**) cu baza la **ADEN** și la **SOCOTORA**, blochează coastele **ERITREEI** și ale **SOMALIEI ITALIENE**. (V. harta No. 9).

2 DECEMBRIE 1935

Un detașament al armatei engleze din **SOMALIA**, sprijinit de forțele aeriene din **ADEN** și din **SINGAPOORE**, precum și de flota **HOME FLEET**, ia ofensiva contra armatei din **SOMALIA**. (V. harta No. 9).

Intăia escadră navală italiană a apărut la 29 Octombrie în fața orașelor **ATENA** și **RHODOS**. În același timp, escadrilele diviziei a 2-a aeriene își iau sborul și, prin **Atena**, **Rhodos**, **Alexandrette**, **Beyruth**, **Meca**, se adună în Eritreea. Mareșalul Badoglio, sosit cu avionul, ia comanda generală a forțelor din ETIOPIA (v. harta No. 7).

Forțele aeriene din **Aden**, unite cu acele din **Singapoore**, pornesc spre **Somalia britanică**. Se formează un detașament de trupe engleze, din elemente aduse din India pentru întărirea unităților locale. Forțele navale dela **Aden**, și acele dela **Singapoore** evacuează portul **Aden** ca să împresoare coastele **Eritreei** și ale **Somaliei Italiene**. La 2 Noembrie, un atac al Diviziei a 2-a italiene asupra **Adenului**. Se izbește de rezistența inamicului. (v. harta No. 8).

A TREIA FAZĂ

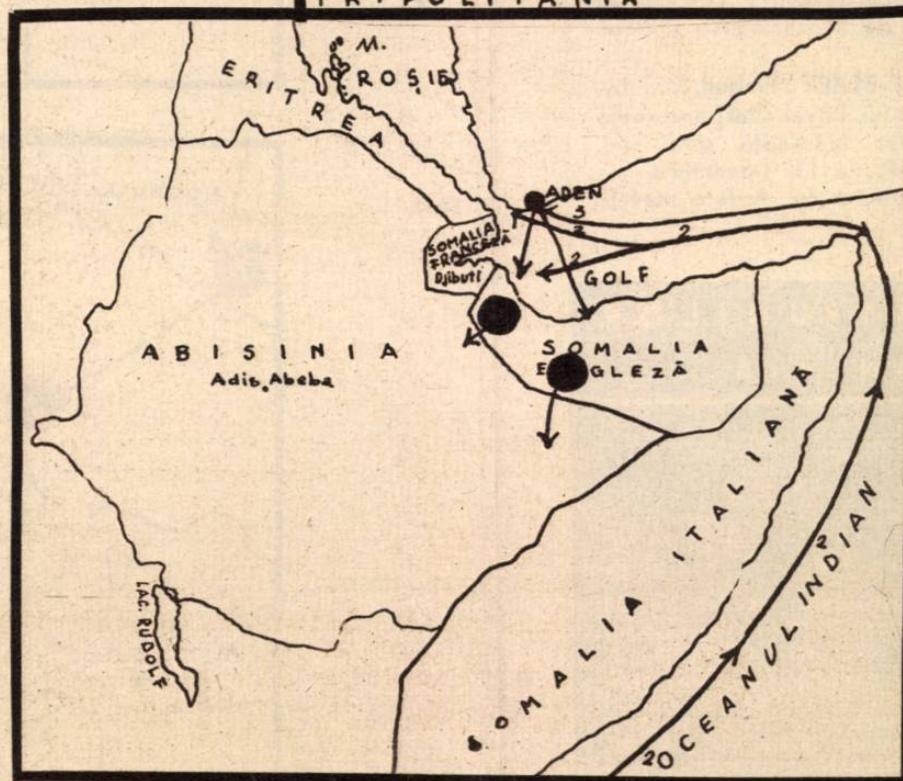
LA 14 Noembrie, câteva detașamente ale armatei engleze din **Egiptul de sus**, împinsate cu elemente aduse dela sud și sprijinite de a 3-a divizie aeriană britanică, a luat ofensiva în regiunea lacului **Tsana**. Ocuparea punctelor strategice din vecinătatea lacului s'a făcut fără greutate. Elementele britanice mai înaintate au luat contact cu trupele italiene în regiunea răsăriteană a lacului.

Mareșalul **Badoglio** a luat ofensiva pe întregul front al armatelor sale. Grosul armatei din Eritreea a înaintat până la calea ferată **Addis-Abeba-Djibouti**; acum e gata să facă legătura cu grupul de la nord al armatei din **Somalia**. Pe tot restul frontului înaintarea a fost mai puțin însemnată. Aprovizionarea trupelor cu alimente, muniții și combustibil începe să întâmpine greutăți serioase (v. harta No. 9). La 26 Noembrie, flota **HOME-FLEET** din Marea Roșie blochează cu succes coastele Eritreei și ale Somaliei Italiene.

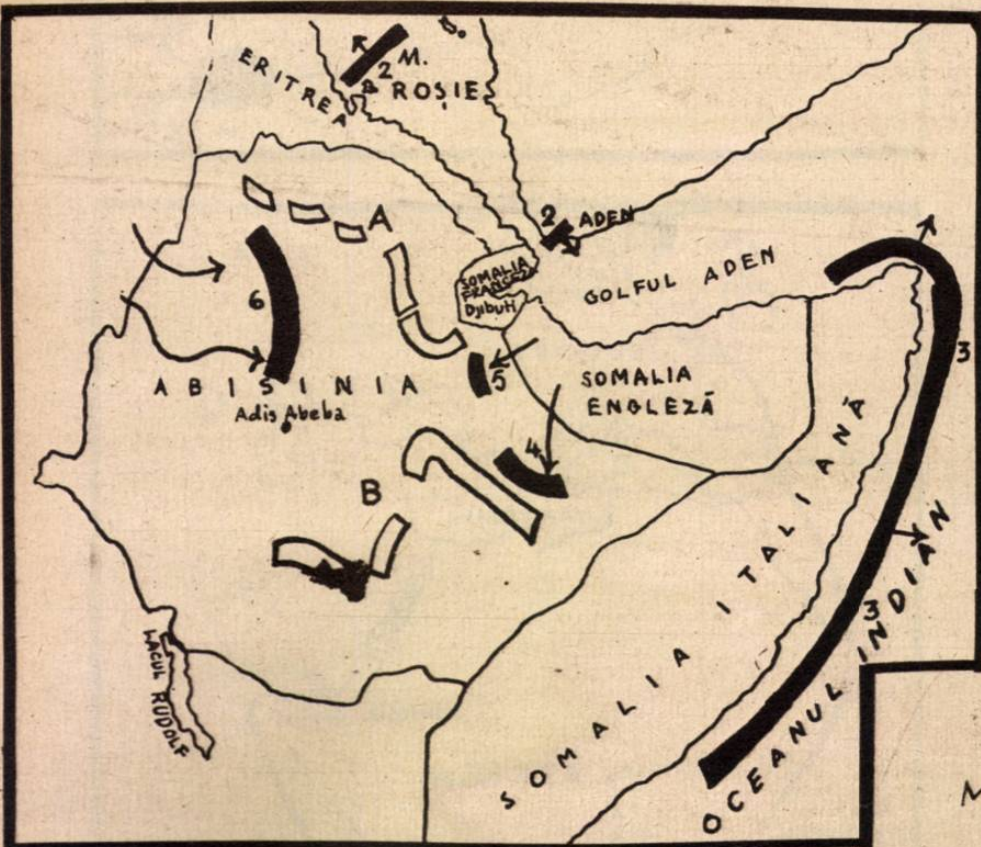
La 1 Decembrie, un detașament englez din Somalia, întărit cu elemente de infanterie și aviație debarcate din vasele cari compun formația **HOME-FLEET**, ia ofensiva. Înaintarea lui amenință legătura armatei italiene din Eritreea cu coloanele grupului dela nord ale trupelor din Somalia (v. harta No. 9).

Mareșalul **Badoglio** ordonă încetarea generală a ofensivei recomandând trupelor să se organizeze pe loc.

VII. CONCENTRAREA FORTELOR AVIATICE ITALIENE IN R TREIA — A două escadră navală italiană ocupă **CRETA** și întărește baza dela **RHODOS**. Divizia a doua italiană se concentrează în **ERITREIA** pe linia **BRINDISI, ATENA, BEYRUTH, MECA**.

VIII. CONCENTRAREA FORTELOR ENGLEZE IN SOMALIA ENGLEZĂ — 2: Mișcarea lui **HOME FLEET** spre **SOMALIA ENGLEZĂ** și spre **MAREA ROȘIE**. 3: Forțe aeriene și navale venite din **SINGAPOORE**. 4 și 5: Baze aeriene în **SOMALIA ENGLEZĂ**. 6 și 7: Două grupuri ale forțelor de uscat.

Armata italiană din **CIRENAICA**, de sub comanda mareșalului **Balbo**, a înaintat în Egipt, acoperită de a 2-a escadră navală și de l-a divizie aeriană. La data de 5 Decembrie ea s'a ciocnit cu un front fortificat englez care făcea serviciul de acoperire pe întreaga linie **Alexandria-Cairo**, dela coasta mării până la **BENI-SOUF**. Intăia divizie aeriană și-a stabilit baza la **EL DABA** și **EL HAMMAMI**. Escadra a 2-a navală e ancorată la **RAS-el-KANAIS**. Intăia escadră navală și cele trei flotile de submarine sunt în **Creta**. (v. harta No. 10).

Mareșalul **Balbo** a fixat ofensiva generală pentru ziua de 10 Decembrie, orele 6 dimineața.

Intăia armată italiană atacă în două grupuri: un grup dela nord, însărcinat cu efortul principal, sprijinit de escadra a 2-a navală și l-a divizie aeriană, în direcțiunea generală a orașului **DAMANHOM**; un grup dela sud în direcțiunea generală a orașului **CAIRO**. A doua escadră navală dispunând de o puternică aviație imbarcată și sprijinită pe trei flotile de submarine, are misiunea să atace escadra engleză fie la **ABUKIR**, fie la **PORT-SAID** (v. harta No. 10). Atacul de uscat al armatei italiene deslănțuit fără pregătire de artilerie surprinde inamicul numai parțial. Câteva alte succese locale datorite unei strânse colaborări cu mașinile blindate și aviația de asalt nu împiedică infanteria engleză să-și păstreze pozițiile.

X. LUPTILE DELA ALEXANDRIA — PETE ȘI SEMNE NEGRE: Forțe engleze. 1: vase de linie ale escadre engleze. 2: Armata aeriană. 3: Front înțărțit. 4: Cruciatore engleze. — **PETE CENUȘII:** forțe italiene. 5 și 6: Cele două axe ale armatei intăia venite din **CIRENAICA** atacă. 7: Poziția intăiei divizii aeriene. 8: Mișcarea celei de a doua escadre navale plecată din **BENGAZI**. 9: Mișcarea intăiei escadre navale în linie șerpuită.

IX. LUPTILE DIN ETIOPIA. — PETE ȘI SEMNE NEGRE: Forțe engleze. **PETE CENUȘII:** Forțe italiene. 2: Blocus în nordul și sudul Eritreei făcut de „Home Fleet” 3: Blocusul **SOMALIEI ITALIENE** făcut de „Home Fleet”. 4 și 5: Ofensiva detașamentelor engleze în **SOMALIA** engleză contra armatelor italiene din **SOMALIA ITALIANĂ** și **ERITREA** (A și B). 6: Ofensiva detașamentului englez contra armatei italiene din Eritreea (A).

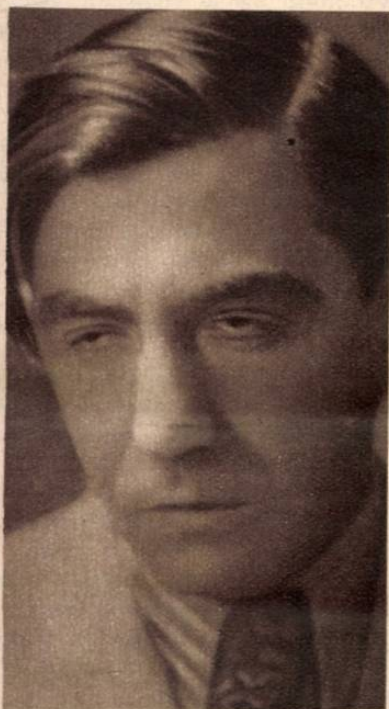

RUSIA IN IMAGINI

Bazele aviatice italiene atacate fără răgaz de I-a și a II-a divizie aeriene britanice, sufăr pierderi foarte grele. Escadra a 2-a navală italiană, violent contratacată în larg de Alexandria de I-a divizie aeriană britanică, suferă avarii serioase și e nevoită să bată în retragere (v. harta No. 10). În amurg, întâia escadră navală italiană a apărut în larg de Abukir. Acolo, ea e ținta unui atac combinat din vasele de linie ale escadre britanice venită din Cipru și din escadrilele diviziei III-a aeriană. Primește ordin să se întoarcă la Malta. Atacurile terestre și aeriene urmează în tot cursul nopții fără să schimbe situația. Pierderile italiene pe uscat și pe mare sunt destul de însemnate. Armata engleză a suferit de asemenea pierderi grele: totuși moralul ei e extrem de ridicat în urma succesorilor obținute asupra bazelor aeriene și a vaselor cari compun flota italiană. În ziua de 16 Decembrie, la amiazi, d-l Mussolini, sosit cu avionul, ia conducerea operațiilor.

G. R.

MIMO-RECITAL

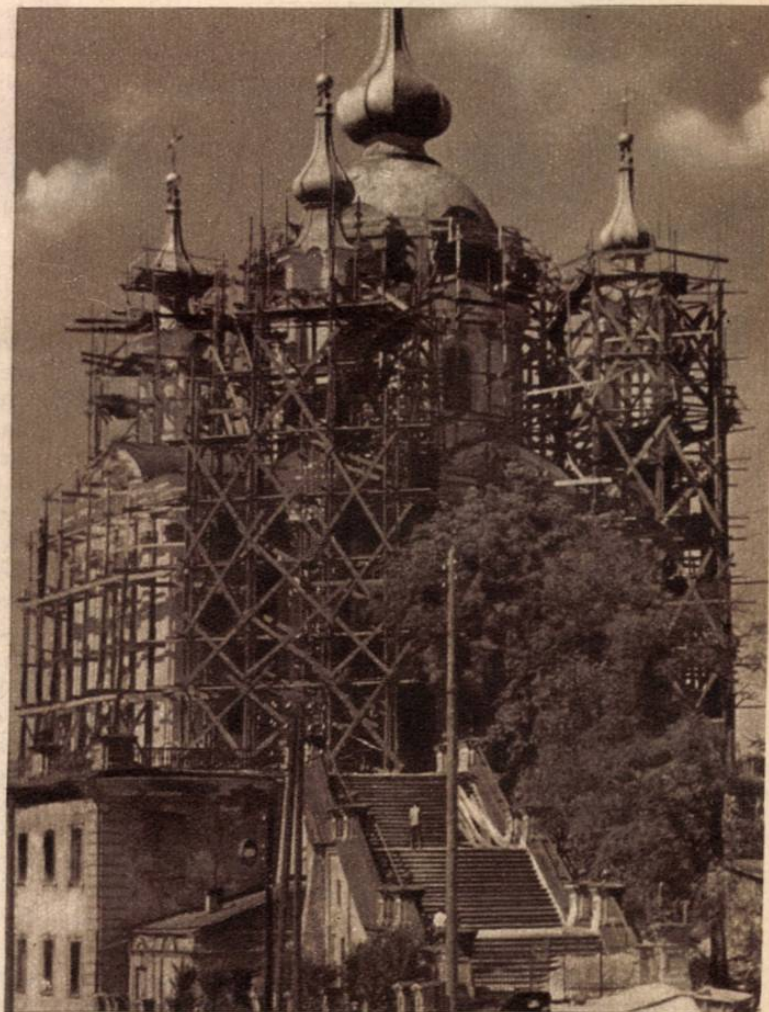
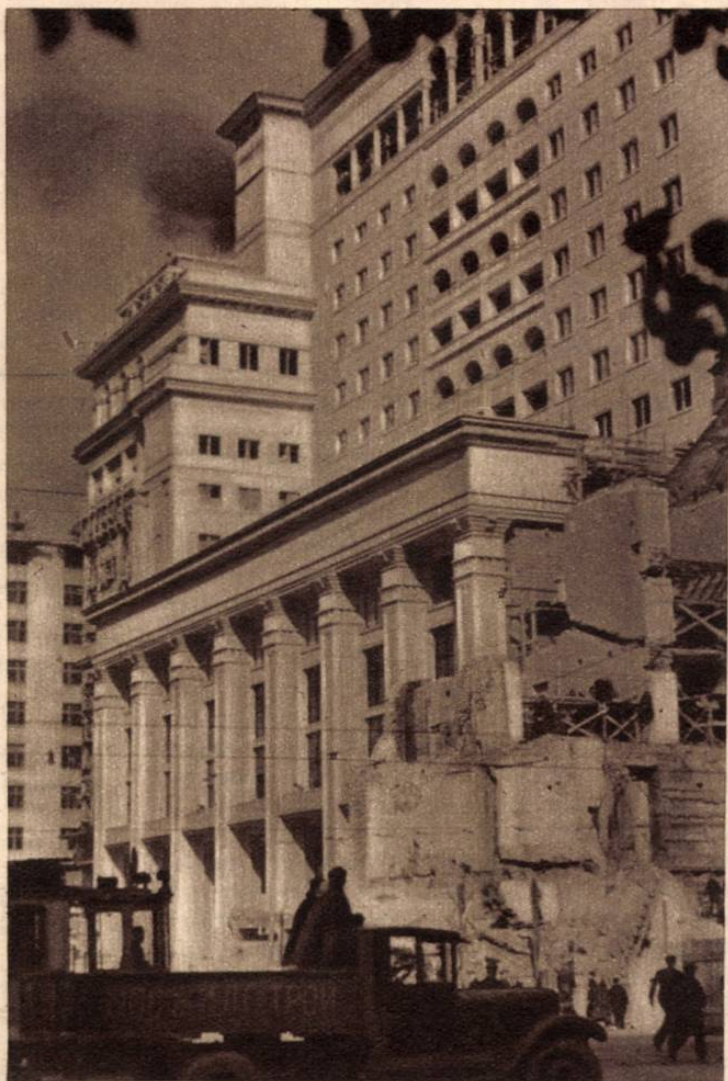
D. DALLY WESTLER

al cărui mimo-recital, alcătuit din declamații și lecturi alese din literatura universală și cea evrească, va avea loc la teatrul „Barașeum” în seara zilei de Joi 10 Octombrie.

Intoxicarea stomacului

Indispozițiile digestive, micșorând valoarea nutritivă a alimentelor Dv., pot provoca suferinți intense și pot ocaziona turburări nervoase ale organismului. Pentru a digera bine luați o jumătate linguriță de **Magnesia Bisurata** în puțină apă după fiecare masă, sau când simțiți durere. Cea mai mare parte din turburările de stomac, precum arsurile, apăsările, răgăelile acide, dilatările și indigestiunile datorate origina lor unui exces de aciditate. **Magnesia Bisurata**, prin compoziția sa alcalină, neutralizează acest exces, împiedică intoxicațiunea stomacului și asigură acea perfectă asimilare a alimentelor, de care depinde o bună digestiune și o bună sănătate. De vânzare la toate farmaciile și drogueriile la prețul de lei 75. — sau în format mare economic lei 110. —

Hotelul Mossoviat din Moscova.

Deși în Uniunea Sovietică religia nu e bine văzută (multe biserici și sinagogi au fost dărâmate), catedrala din Kiev a fost declarată monument de artă și se află în reparație.

KALODONT vă sfătuiește astăzi:

Atențiune la partea interioară a dinților!

Nu vă mărginiți în a curăți numai partea exterioară a dinților, ci mai ales partea lor interioară. Căci piatra, atât de periculoasă pentru dinți, se formează în special în dosul danturii, fiind de multe ori cauza celor mai grave afecțiuni ale dinților.

Și nu uitați: 3 puncte constituie avantajele Kalodontului și deci ale unei bune îngrijiri a dinților:

1.

Spuma cea fină a săpunului special pentru dinți curăță temeinic dantura până și în locurile inaccesibile pentru peria de dinți;

2.

Conține o substanță extrem de fină având proprietatea de a lustrui smalțul dentar fără de a-l ataca;

3.

Oleatul sulfuric după formula d-rului Bräunlich îndepărtează treptat piatra periculoasă pentru dinți, împiedicând-o să se formeze din nou.

KALODONT

CONTRA PIETREI DE PE DINȚI

Personalitatea enigmatică a lui HAILÉ-SELASSIÉ I, desvăluită de doctorul SASSARD, unul din rarii Francezi cari au trăit în intimitatea NEGUSULUI.

IN SLUJBA Negusului

DE un şir îndelungat de ani Împăratul **MENELIK** era ținut în pat de o boală nemiloasă: paralizia. Și iată că în ziua de 28 Noembrie 1909, în urma unui atac—care trebuia să fie și ultimul—el își dăte sfârșitul. Știrea morții e ținută ascunsă până la 11 Decembrie 1913, dată când se deschide în mod oficial succesiunea la tronul Etiopiei. La prima vedere, această succesiune nu pare cătuși de puțin că va da loc la încurcături: urmașul firesc al lui Menelik este **LIDJ YASSU** care, într-adevăr, la 11 Februarie 1913, își face intrarea solemnă în orașul **ADDIS-ABEBA**. Majoritatea Rasilor, veniți din provinciile lor, îi compun suita; printre ei, un omuleț sfios, neînsemnat, slăbuț, pășește ca în vis... Negreșit că ar fi trecut ne-luat în seamă dacă nu se știa că în vinele lui curge sânge regesc și că este „Dedjazul” Tafari. Lumea îl cunoștea prea puțin. Mai curând își amintea pe tatăl lui, Rasul Makonnen, văr, și „frate din prietenie” cu Menelik. Căci acesta din urmă nutriend dorința ca ambii copii să fie crescuți împreună, s'a întâmplat în urmă ca Lidj Yassu și Dedjazul Tafari să se pomenească dacă nu prieteni, cel puțin cunoștințe vechi. De altminteri, în acele clipe solemne, nimeni n'ar fi bănuț că tânărul Tafari ar putea să năzuiască la tron: e guvernator al ținutului Harrar și, după părerea tuturor, acolo îi e bastonul de mareșal...

Dar soarta, cu răutatea-i obișnuită, se va amesteca și aci. În răstimp de câteva luni, Lidj Yassu își înstreinează partidul atotputernic al preoților, sprijinindu-se în mod prea oficial pe puterile europene și în deosebi pe Islam; împinge ambițiunea și nepriceperea până acolo încât într-o bună zi, Abuna Matheos, șeful suprem al Clerului, îl înlătură dela domnie, cu motive prea

puțin măgulitoare. Rasul Tafari Makonnen e desemnat ca moștenitor presuntiv, iar împărăteasa Zaoditú ca regentă. Această nouă stare de lucruri n'a avut istorie, iar certurile—cu toate svonorile răspândite—n'au luat niciodată un caracter tragic. După câțiva ani, o pneumonie dublă suprimă atât regenta cât și pe regentă, iar Rasul Tafari Makonnen devine împărat. Numai decât urmează încoronarea. Rasul Tafari își schimbă numele și devine Împăratul **Hailé-Selassié I**. Dela această dată începe istoria adevărată, oficială, europeană, a Etiopiei, intrată în rândul națiunilor propriu zise. Areopagul din Geneva, printr-o hotărâre unanimă, întărește validitatea acestei transformări primind în sânul ei pe delegații etiopeni.

L-am văzut adeseori pe omul care realizează toate aceste înfăptuiri și m'am întreținut în câteva rânduri cu el. Trebuie să recunosc că fiecare audiență mi-a dat noi prilejuri ca să admir, să respect pe acest Suveran, atât de deosebit de anturajul și de poporul lui și atât de superior amândorura.

Palatul imperial sau „**Guéhi**” e într-o stare jalnică de dărăpănare: închipuiți-vă o sală încăpătoare, posomorită, unde vizitatorul nu deosebește la început nimic; apoi, puțin câte puțin, descopere un șir lung de fotolii, roșii, aurite, de jurîmprejurul unui pat. Împăratul stă acolo, nemișcat: mâinile lui fine sunt împreunate sau se odihnesc una pe alta pe mantia-i de mătase. Capul e foarte frumos, cu părul inelat, un nas fin, ușor încovoiat și o gură mică unde numai buza de jos e poate mai pronunțată. Barba și mustățile sunt bogate și fine. Pe fața, nebrăzdată de nici o cută, numai ochii au viață.

Sunt niște ochi mari, strălucitori, peste măsură de expresivi. Ei oglindesc când plictiseala sau nepăsarea, când ironia mușcătoare sau chiar mânia. Obișnuții palatului s'au deprins cu aceste expresiuni febrile și se retrag fără murmur când privirea împărătească devine indiferentă apoi aspră. Dimpotrivă,

mai cu seamă când e vorba de Europeni, ochii aceștia știu să fie blajini, binevoitori. plăcuți și chiar sinceri. Să fie o tehnică? Poate, în orice caz o tehnică nedesăvârșită încă deoarece acest om atât de închis, atât de stăpân pe sine, se știe trădat de ochii săi proprii și adesea îi ține aplecați cu îndărătnicie.

Împăratul se exprimă cu o voce blândă, dar silită: franțuzeasca lui e domolă, totuși fără cusur. Înțelege la perfecție pe interlocutor chiar într-o convorbire rapidă și nuanțată, însă cu necunoscutii preferă să aibă totdeauna lângă sine un tălmăciu. De obicei, se îmbracă destul de simplu: pantaloni și tunică abisiniană, cei dintâi strâns lipiți pe picior, a doua coborîndu-i până la genunchi. Peste tunică, o mantie albă sau de culoare deschisă cu guler brodat; pe cap o cască colonială sau, mai rar, o pălărie de păslă. În sfârșit, ca un privilegiu regal, Majestatea Sa poartă ghetete europenești. În aceasta a fost așa de mult imitat de subalterni săi încât, în vremea din urmă a trebuit să fie promulgată o interdicere generală de a purta ghetete în fața împăratului. Se pot bucura de acest drept numai posesorii unui certificat medical care adeverește necesitatea de a purta ghetete și primejdia gravă pentru cel interesat de a umbla desculț.

Adeseori Negusul e suferind; nu-i vorba de boli diplomatice atât de dese în Etiopia ca și la Curțile europene, ci într-adevăr e o stare de slăbiciune cronică, de surmenaj neîncetat, pe care numai voința dărză a împăratului e în stare s'o birue. Ca fost medic al său, n'am dreptul să dau nici un fel de amănunt medical în privința acestei boli; însă pot să afirm, cel mult, că totdeauna am fost surprins de rezervele de energie și de curaj cari existau într'un corp atât de plâpând. De altminteri, se știe precis că Împăratul are o încredere foarte limitată în medicină—în general—și cu deosebire în medicina europeană. De obicei, recurge la sfaturile unui Grec care de câțiva ani ocupă funcțiunea de medic secret și particular al palatului și de Consul al Greciei la Addis-Abeba. Uneori, se întâmplă să fie chemați și medici indigeni care au făcut studii în Europa; în asemenea cazuri, aceștia examinează fiecare pe augustul bolnav, întocmesc un buletin de consult, după care se retrag. Imediat ce au plecat, e chemat preotul sau vrăjitorul.

(Citiți urmarea articolului în pag. 18-a)

Prințesă abisiniană fotografiată cu prilejul unei călătorii făcute în Europa.

Prințesa Zahai în vârstă de 16 ani, cea mai tânără fiică a împăratului Abisiniei. Prințesă abisiniană în mare ținută pe tron.

SUS: Împăratul Abisiniei în mașină pe străzile Addis-Abebei.

Los Angeles

: „SATUL” SPORTULUI

N'AM DESCOPERIT AMERICA!

IN Europa noi l-am numi orașul sportului; în America însă, unde totul capătă proporții extraordinare, l-au numit modest „satul”.

Locuște pe o colină admirabil situată, care primește vântul mării, cu aerul și toate cele dependente. Nu-i departe de centrul orașului, e împrejmuit de terenuri mari și pustii pe care n'o să le cumpere nimeni curând, ca să asfixieze atmosfera, căci nu prea sunt folositoare.

Cine a clădit satul, a vrut să-l izoleze de sgomot, de lume, de tot. Mai rău l-au infundat. Nu și-au închipuit că, din momentul clădirii două fire neîntrerupte de

Numai o spălătoareasă de vârstă canonică înfrânge consemnul: își face loc țănoșă, izbind vântos publicul și intră zâmbind, cu două coșuri mari sub braț. N'o intimidează nudismul, fie și-al atleților, fie și-al atâtor atleți. Nici atleții...

Altfel, nici accesul în mănăstirile Muntelui Athos, nu e mai sever păzit.

Comitetul organizator veghează tot atât de sever și la virtutea viitorilor campioni. Chiar ziariștii, care au dreptul să se bage peste tot, trebuie să ceară autorizație specială; li se dă un buletin care menționează ora intrării și ora ieșirii. Ca ultimă precauție, atleții sunt obligator rugați, începând cu trei zile înainte de campionat să nu primească nici o vizită.

În jurul barierei de grilaj care înconjură solid satul, umblă nenumărați **cow-boy**. Gardă vigilentă dealungul pantelor colinei. Urcați pe cai nervoși, sunt gata să culeagă cu **lasso**, pe oricine ar îndrăzni să încerce intrarea frauduloasă în cetatea interzisă, cetatea sacră.

Mulțimea staționează, răbdătoare, îndărătul pereților, unde se petrece ceva. Privește curioasă și invidioasă cum purtătorii de insigne, cu un mic ruban variat, circulă printre parterele de flori, între coloanele înalte și albe, unde strălucesc culorile olimpice: roș, verde, negru, galben, albastru și drapelele tuturor statelor unite. la cu asalt barurile.

În parcurile imense de automobile, mașini venite din toate țările Americii, din Texas, din Arizona, din Oregon, Utah, Colorado. Din toată această forfoteală naște un praf pe care vârful mării, în trecere și el peste colină, îl ia cu el, îl ridică în vârtejuri și-l trânteste politicos în vale, unde nu mai supără pe nimeni.

RAIUL SPORTURILOR

De cum am trecut poarta, prin intrarea mare pavoază la disperare, sunt surprins de liniștea bruscă, contrastând cu tumultul infernal din cealaltă parte.

Am acum abea impresia că am intrat într'un loc interzis. Bulevarde largi, mărginite de flori, fără umbră de arbori. Toate duc spre locuințele mici care se zăresc de departe, aranjate frumos una după alta, ca la paradă. Trec dealungul bulevardelor unde se plimbă supraveghetori în uniforme albe, cu fireturi galbene. Câțiva grădinari stropesc iarba verde a parterelor, boschetele de flori care împlănesc vederea și modelează și mai plastic pantele pe care se odihnește satul.

E frumos cum s'au priceput aici oamenii să organizeze un sat sportiv, clădit special pentru Olimpiada X. Câțiva ani a

mașini vor urca zilnic spre sat, ca un imens șarpe negru care-și desfășură ondulațiile, fără încetare, până va dispărea satul. Urcușul e aspru, motorul găfâie, grohăie, mereu opriri brusce. Autobuze uriașe în fața unui grup de mașini, par capul monstrului care șerpuește serpentinele drumului.

Sus se zărește satul cu căsuțele lui joase, acoperișuri roșii; par așezate ca jucării de copil, pe partere de flori inundate de soare. La intrare, sub porticul cel mare, mulțimea adusă de mașini în această zi de Duminică a campionatelor naționale, se grămădește spre porți. Sgomotul și agitația continuă a unui furnicar aferat. E tot așa de dificil să circuli ca la Zece Mai la noi. Au venit toți să vadă ceva și, de fapt, ei înșiși sunt spectacolul, deocamdată. Pentru că această mulțime care se împinge și strigă, privește sosirea și plecarea celor câțiva privilegiați care pătrund în sat, nu vede nimic, așteaptă numai, de un ceas, de două ceasuri, de trei ceasuri, etc. etc., intrarea publicului care are loc abea după amiază, la patru.

Intrarea, acum, e riguros interzisă. Trebuie să fii atlet, sau să faci parte din direcția echipelor, ca să treci pragul porților. În special sunt interzise femeile: ca să nu turbure atleții, să poată lua în toată voia baia lor de soare.

Două din arterele principale ale orașului Los Angeles.

Cinematograful fraților Warner la Los Angeles.

durat, 500.000 dolari a costat. Pentru că trebuia nu numai un loc unde să concureze atleții, dar unde să fie primiți cu multe zile înainte, ca să locuiască și să se antreneze. Au adus toate comoditățile și au fixat un buget special pentru întreținerea fiecărui pensionar în parte, după nevoile lui.

Locuințele, mici, făcute dintr'un lemn special studiat, să evite ca oaspeții să simtă diferențele de temperatură, foarte mari aici, nu numai între zi și noapte, dar dela un ceas la altul. O compoziție specială pe pereți și plafon, izolează căsuța de zgomote. Interiorul se aseamănă cu o cabină de vapor. Două paturi, un lavabo. Ansamblu cochet și simplu. O verandă mică, în fața fiecărei case.

Fiecare stat are cartierul lui. Numai diferitele săli de mâncare s'au concentrat într'o clădire mică, construită și ea din materiale izolante, pentru ca echipele să se simtă cât mai bine.

În mijlocul celor opt sute de locuințe individuale, atleții găsesc cele mai noi comodități. Au o bancă, un birou telegrafic și unul de voiaj, un spital, un post de incendiu. Săli moderne pentru masaj, dușuri, băi. Distracții: un cinematograf, un cafe-concert pentru cei care nu vor să părăsească satul; excursii. Serviciile de autobuze sunt minunat organizate, ca să conducă echipele la diferitele centre de antrenament, situate la distanțe prea mari de sat.

Un mare zăgaz, la 9 km. depărtare de Los Angeles.

În acest Eden, atleții trăesc cum nu se poate mai bine. Un loc liniștit, fără zgomot, fără agitație. Un oraș fără automobile, fără prăvălii, fără tentații. Un oraș pentru odihnă, hoinăreală, nepăsare.

M'așteptam să întâlnesc filozofi, poeți, între aceste peluze tunse și pieptănate; nu atleți. Rai. Un loc unde, pentru că nu vezi nimic, n'ai dorințe; cum n'ai bucurii!

SOMERI, CICLISMUL RENTEAZĂ!

În fund, acolo de unde poți vedea Los Angeles, imens, pierdut într'o ceață de praf, am prilejul să cunosc unul din antrenori, **Monsieur Ruinard**. El însuși atlet impozant, întins pe o cuvertură albă de lână, își aurea spatele mușchiulos. E o figură interesantă acest domn Ruinard. O personalitate în lumea ciclismului. Sub direcția lui și prin îngrijirile sale, a format, în ultimii ani, cei mai străluciți concurenți.

„Iubesc din inimă băeții ăștia plini de tinerețe. Mulți, datorită mie, au devenit milionari; pentru că ciclismul e un sport care rentează. Eu însumi, până la treizeci de ani, am alergat pe toate pistele. Fericirea mea, azi, e să alerg prin toată lumea. Lumea mă pasionează, ca odinioară ciclismul. E un mijloc plăcut de a rămâne mereu tânăr. Văzând țări, întinerești; trăind în mijlocul tinereții, nu mai îmbătrânești. Decât să fiu o fosilă politică, cu idei mai mult sau mai puțin filozofice, prefer viața în aer liber, viața care alungă tot așa de bine gândurile rele cum alungă aerul prost!”

N'AȚI ȘTIUT CĂ EU DAU AUTOGRAFELE?

Când am ieșit din sat, aceiași mulțime agitată se îngămădea în fața porților.

Văzând insigna pe care o purtam, mai mulți tineri m'au înconjurat, ca să-mi ceară să semnez pe câte o hârtie mare, plină de heroglifice. Sperau, desigur, să recolteze, printre atâtea semnături, încă una din acelea care, după amiază chiar, va ajunge poate o celebritate în lumea întreagă.

Am semnat. Entuziasmul lor tineresc era prea mare ca să-i deziluzionez. Cu toate că semnătura aceasta n'avea absolut nici o șansă să rămână memorabilă în fasturile serbărilor de peste câteva ore...

COLIBE DE ARTIȘTI

Din Los Angeles la **Beverly Hills**, nu e mult cu mașina. Între Hollywood și Santa Monica, pe coastă, locuiesc mai toți ultimii sosiți ai Mării Prosperității Industriale: principalii artiști de cinema. Europeanul, avertizat ca totdeauna (adică cu zece ani mai târziu), își închipue că va găsi construcții uriașe de prost gust, masive dulcegării feudale, cum au ridicat pe malurile lacului Michigan, baronii conservelor și cheming-gummului, acum o generație.

Și nu e așa!

Casa lui Fred Niblo se potrivește strașnic peisagiului, a lui Colleen Moore, sobră și înțeleaptă, a lui Will Rogers cu împrejurimi de verdeață încântătoare, ca și cea lui Blanche Sweet, simplă și îndrăzneț desemnată; toate fac onoare proprietarului și arhitectului.

Locuința lui Charlie Chaplin e cu totul cubistă, cu ferestre înalte cuprinzând două etaje. Casa cea mai impozantă și mai serioasă, firește, e a lui Buster Keaton.

Nu mai e repetarea la infinit a veșnicului stil spaniol; nu mai e uniformitatea cu celelalte state. California, care n'avea original de cât cactus și indieni, și-a format un stil propriu, elegant și serios ca un bărbat în frac, hooli-woodian.

Cea mai frumoasă ilustrare e însuși cel mai prosper oraș din lume, întemeiat acum cincizeci de ani într'un pustiu, în 1900 cu 100.000 locuitori, azi cu un milion și jumătate, al cincilea oraș din Statele Unite, curând rivalul lui Chicago, **El Pueblo de Nuestra Señora la Reina de Los Angeles** pe scurt **Los Angeles**.

ÎN PERU: INCAȘ CA ȘI INCAȘII

CÂTEVA zile înainte de a părăsi Bucureștii pentru această călătorie, întâmplarea a făcut să cunosc în redacția unui ziar pe d. **J. W. G. Dunn Jr.**, dela **Globe** din Minnesota. **Globe** e o asociație internațională de presă, americană. Dunn Jr., fiul proprietarului acestei agenții de presă, venise să documenteze asociația sa asupra Peninsulei Balcanice. Și, natural, să facă asociația cunoscută țărilor respective.

Vedere din avion asupra noului spital din Los Angeles, a cărui construcție a costat 12 milioane de dolari.

Ca să-mi dovedească foloasele organizației **Globe**, s'a oferit să-mi organizeze el călătoria prin America. Mărturisesc, a organizat-o în mod extraordinar, numai prin câteva telegrame trimise corespondenților săi în diferitele mele etape din America de Sud și de Nord. Cum călătoria o facem cu avionul și etapele trebuiau să nu fie prea mari, la fiecare etapă m'au făcut să cunosc o singură caracteristică, dar caracteristica locului. Ca să cunosc totul dintr'o țară, într'o etapă limitată ar fi fost imposibil; ca să cunosc mult, nu e rațional și e neurastizant. Mă luau în primire la fiecare etapă și făceau să cunosc ce trebuia să cunosc reprezentativ din acea țară.

Iată pentru ce **Globe** m'a entuziasmat și călătoria mea n'a fost o simplă plimbare rapidă, fără alt folos decât pierdere de vreme, sau impresii fugitive, momentane.

Globe este autorul moral al acestor reportagii!

Patru minute am stat numai în gara din **Lima** și trenul m'a sburat spre **Cuzco**. Aveam impresia că și acest tren a fost special organizat pentru mine. Împreună cu mine, profesorul american **Hiram Bingham**, cel care a regăsit în Anzii Perului, orașul sfânt al Incașilor. Numai că s'a recomandat și am și știut ce surpriză m'așteaptă în Peru. Mi-a lămurit totul pe larg. Era ghidul meu în Peru. Și, firește, nu putea să-mi arate ceva mai interesant acolo decât descoperirile lui, **Tampu-Tocco**, Pompeiul american.

Să descoperi după zece secole vestigiile intacte ale unei ci-

vilizații dispărute, să vezi născând din vegetația tropicală un oraș întreg odinioară bogat și celebru, care să-ți reconstitue rasa misterioasă a Incașilor, este o descoperire mare pe care voi avea ocazia s'o cunosc la fața locului, să-i urmăresc peripețiile, în tovărășia chiar a descoperitorului să urc și să scobor munții inaccesibili, să pătrund în orașul Incașilor ca să-i surprind somnul. Mărturisesc, eram emoționat!

CUM SE CLASEAZĂ O AFACERE

Secole întregi spaniolii au căutat acest oraș și un savant american l'a descoperit în câteva zile.

Conquistadores, cuceritorii spanioli, veniți să cucerească prin luptă Lumea Nouă, se sileau să-și închipue că toți indigenii sunt sălbateci. Prima lor grije a fost să distrugă arhivele locale, tot ce-ar fi putut povesti trecutul. A trebuit erudiților moderni săforțări lungi, răbdătoare, să reconstitue parțial istoria împărățiilor americane anterioare lui Columb.

Despre împărăția Incașilor se știau numai povești. Profesorul Bingham, susținut financiar de Universitatea din Yale și de „National Geographic Society” din Washington, descoperind Tampu-Tocco, a descoperit și istoria Incașilor. Și-acuma nu se mulțumește să povestească la toată lumea isprăviile lui, respectabile de altfel, dar, când are prilej, duce el singur câte o ceată de turiști la locurile descoperite.

Cuceritorii spanioli știau de existența lui Tampu-Tocco. Dar nu știau unde e. Incredințați că vor găsi acolo aur mult, au trimis multe expediții să-l caute. Peruvienii s'au asociat într'o antantă națională, unică în istorie, cu scop de a evita ca centrul lor religios să fie cunoscut de străini, jefuit.

Ghizii care conduceau expedițiile spaniole, le rătăceau în labirintul defileurilor inaccesibile din Anzi, înăbușite încă de o vegetație luxuriantă. Nu s'a găsit nici un trădător care să arate spaniolilor drumul.

În cele din urmă, pentru că încăpățănarea spaniolilor a fost fără margini, un preot avu această idee ingenioasă prin care să deruteze pentru totdeauna pe cercetători: se oferi să ghideze în persoană dușmanii religiei și rasei sale; îi duse într'o vale depărtată, plină de ruine și le trădă „confidențial” că acelea sunt rămășițele faimosului oraș sfânt, cu condiția să nu mai spună la nimeni...

Spaniolii au descoperit acolo câteva obiecte prețioase și... afacerea fu clasată, așa cum prevăzuse bunul preot! Hărțile confirmă imediat acestor ruine gloriosul nume al lui Tampu-Tocco. Tăcerea în jurul locurilor sfinte se îngroșă din secol în secol, ajutată și de păduri care înveleau totul într'o perdea de nepătruns. Și după câteva generații din cel mai ticălos sclavaj, chiar și indigenii uitară de orașul antic!...

PROFESORUL BINGHAM

Ne aventurăm pe coastele îndrăznețe ale masivului Urubamba. Drum greu, din pricina barierei imposibile a prăpastiilor. Profesorul Bingham știe însă un loc sigur, locul pe unde întâmplarea l'a dus să descopere orașul și unde guvernul peruvian, drept omagiu, a terminat tocmai o șosea pentru măgăruși, șosea sculptată artistic în pereții perpendiculari ai râpelor.

Prof. Bingham e un turist care „înghite munții” cei mai prăpăstioși. E un atlet uimitor. Lung, osos, nervos, ca toți yankeii veritabili, n'are mai puțin de doi metri. Chiar sub căldura toridă a tropicelor, poate furniza un efort mușchular considerabil și mai ales să se cațere ore întregi pe munți imposibili. Deaceia a izbutit ce n'au izbutit atâtea expediții întoarse de inaccessibilitatea munților. Vorbește curent spaniola, cunoaște perfect istoria și arheologia Americilor, e un spirit inchizitorial în fața căruia se supun nu numai munții arțăgoși, dar cei mai cruzi indieni se transformă în prețioși agenți de informație. Iată armele cu care a descoperit Tampu-Tocco! Și aceste arme nu le-a azvârlit. Le ia cu el ori de câte ori face acest drum...

CUM SE FACE O DESCOPERIRE

Plecați de câteva ceasuri din Guzko, vechea capitală a Imperiului Incașilor, străbătem destul de repede valea lui Urubamba. Tot drumul, prof. Bingham ne reconstitue primul său drum, cine știe pentru a câta oară.

Lui i-au trebuit șase zile în valea lui Urubamba. Încă nu exista șoseaua. În timp ce însoțitorii lui construiau colibe de adăpost, profesorul zărește o colibă din vârful unui arbore (ne urcă pe arbore — special amenajat — să ne-arate) și merge (cum a mers prima dată, dar cu noi) să facă o vizită indianului din colibă. Intră în vorbă cu el, amenință pe indian cu revolverul și află astfel că pe muntele vecin, **Mașu-Pișu** se găsesc niște ruine. Și alte ruine sunt pe Huayna-Pișu, și mai inaccesibil.

Imediat (profesorul o făcuse a doua zi), ghidați de același indian care-l duse și prima dată, și însoțit de un soldat peruvian, mergem prin junglă, trecem șivoaie repezi cu ajutorul arborilor răsturnați și ne cățărăm, care cum poate, pe un zid drept, de vreo șapte sute metri înalt. Sus ne odihnim în coliba unui indian, aceiași colibă în care se odihnise și prima dată prof. Bingham; câteva femei sălbatece ne servesc cartofi prăjiți și apă proaspătă de munte. Dar nu găsim nici o ruină!

— N'au fost nici atunci! spune profesorul.

În schimb din înălțimea canionului Urubambei, o privește marea. Puteți să vi-o închipuiți;

— Ce ar fi să coborâm prin partea de vest?

— Ar fi interesent, domnule profesor!

— Așa mi-am spus și eu atunci! Dacă am venit degeaba, cel puțin să admir tot muntele!

Și am coborât prin râpa unei faleze verticale, râpă plină de liane și trunchiuri.

Deodată, cum pătrundem într-o pădure neobișnuită de vegetație tropicală, ne trezim în fața unui zid ciclopean, din blocuri de granit. Mergem dealungul lui, găsim o terasă cu două palate splendide. Împrejur nenumărate case, tot din blocuri suprapuse, fără ciment; totul înăbușit de palmieri.

— Domnule profesor, am făcut o descoperire mare! Ce să fie ruinele astea?

— Pardon! Le-am descoperit eu mai înainte, dacă nu te superi! Vă prezint **Tampu-Tocco**!

Și ne-a povestit cum, îndată ce a zărit aceste ruine, a știut că e vorba de orașul sfânt. S'a întors imediat în tabără, i-a adus pe toți și a început să smulgă „buruienile” care înecau ruinele. În trei luni a plivit toți arborii uriași, seculari. Numărul și importanța caselor arătau că e vorba de un oraș. Faptul că orașul e așezat pe partea cea mai inaccesibilă a Anzilor, pe o stâncă apărută din toate părțile de prăpastii cu pereți verticali, dovedea că e vorba de o cetate.

— Dar cum ați știut că e vorba de Tampu-Tocco?

— Dumneata n'ai fi știut, dar eu am știut! Ia uite aici, asta mi-a atras mie întâi atenția, nu la ce vă uitați voi. Vezi fațada principală a palatului? Are trei ferestre. Asta-i actul de identitate al orașului.

— Anume?

— Anume: pentru un profan asta nu spune nimic; pentru un savant care cunoaște legende peruviane, înseamnă că orașul pe care l'a descoperit pe vârful lui Mașu-Pișu, este Tampu-Tocco!

— Tot n'am înțeles!

— Te cred! Dacă înțelegeai, descopereai d-ta orașul... Fii atent și nu mă întrerupe: Acum câteva mii de ani, spune o poveste culeasă de cronicarii spanioli, trăia pe podișurile Peru-lui o rasă de oameni civilizați care știau tăia granitul și construiau locuințe veșnice. Au venit hore de sălbateci din sud, i-au bătut și ei s'au retras în munți, pe vârfurile Anzilor, unde barbarii nu îndrăzneau. Aici ei au construit ușor fortărețe inatcabile; cea mai însemnată a fost numită **Tampu-Tocco**, care înseamnă „locuința provizorie cu **trei ferestre**”.

Au trecut sute de ani, locuitorii s'au înmulțit, s'au întărit, au organizat trei armate conduse de trei frați, cari au ieșit prin **trei toccos** (ferestre) și au plecat să cucerească lumea. Se întinseseră pe trei sferturi din America de Sud, când au venit spaniolii...

Cu toate cutremurele dese aici, granitul și vegetația au păstrat foarte bine orașul. Și profesorul Bingham reconstitue viața Incașilor. Ne poștește să rămânem cu el aici, să ne învețe toată istoria. Suntem atât de nepoliticoși să refuzăm. Conducem pe profesor la „vila” lui din orașul Incașilor, aflată într-unul din palatele descoperite. Vilă amenajată întocmai ca pe vremuri. Nișe în zid îi servesc de garderobă. Pietre mari închipue patul. În bucătărie, unde gătește un indian, aceleași mortiere antice pentru sfărâmat porumbul și rădăcinile de manioc, hrana de odinioară a Incașilor, hrana de azi a profesorului. Aceiași canalizare veche îi aduce apa. Au trebuit foarte puține reparații. Alte canalizări antice îi transportă deșeurile și le rostogolește afară din oraș.

— Tout à l'égout! râde profesorul, pe care nu-l cunoșteau nici vechile civilizații din Asia, din Egipt și din Europa!

Ca ceasornic, profesorul folosește vechiul orologiu public al orașului: un gigantic cadran solar tăiat într-un bloc colosal, pe vârful colinei sacre. Și mănâncă numai cartofi (originari din Anzi), roșii, porumb, fasole și alte legume, aceleași pe care le mâncau odinioară Incașii...

Prof. Bingham are ambiția să reconstitue întru totul viața Incașilor și el să fie pilda vie a vieții de odinioară!

Maniac sau geniu? Amândouă noțiunile se confundă, ca de obicei.

I. MARIUS MIRCU

MĂSURILE LUI BALBO

Mareșalul Balbo, guvernatorul Lybiei, a luat toate măsurile pentru ca în cazul unui război să poată rezista cu mijloace independente. Fotografia noastră înfățișează un soldat din trupa de cămile a italienilor, în timpul exercițiilor de tragere,

SURPRIZA I..

Vizitatorii unor expoziții de vinuri din San Diego încearcă diferite soiuri de vinuri cu ochii legați. Pentru a nu fi influențați de culoare?

Oltanii traversează strada, purtând marfa în șorț, până la coșuri.

OltEANUL pe stradă.

Un mic somn după amiază e reconfortant.

Un oltean de 75 de ani, care cu toate că o viață întreagă e muncit din răspuțeri, este totuși perfect sănătos și continuă să lucreze din zori și până'n noapte.

MIREȘME DE SÂNGE

BĂĂ!... căpățânarii ăia de coloi! ...
Ce să fie acești „căpățânari”?

Din subsolurile halei de carne iese o ceață sinistă cu niște șorțuri cenușii de murdărie, cu mari pete stacojii de sânge încheșat. Ei vin înarmați cu cuțite enorme, ca un trib de canibali. Teribilă sectă, acești căpățânari!

Abia s'a mișcat de ziuă, și halele sunt înțesate de lume. Departe spre Dealul Patriarhiei, s'a deschis o geană de senin în cerul înnoirat, și prin ferăstruica acesta celestă, năpădește o lumină cenușie. Acolo, departe, se profilează pe cer, cupola cu vultur: de bronz a Camerei Deputaților și Sfânta Patriarhie. Ce o fi cătând halele în centrul centrului, lângă Camera Deputaților și lângă Sfânta Patriarhie? Halele infecte, ca niște cuburi mari de tablă ondulată, în care se adăpostesc toate spurcăciunile pământului: mari rezervoare cubice, din care ies cele mai fetide mirosuri de pește stricat, de brânză și legume alterate. Dar asta nu e nimic. Să veniți aici, în zori, în fața halei de carne, și să respirați aerul cu miresme de sânge și de hălci măcelărești, combinat cu exalarea sudoarei de ordonațe și servitoare, atunci când mari autocamioane aduc vite tăiate. Aceste camioane par niște mastodonți cu spinările rănite, în sânge. Carnea se transportă neacoperită, pentru ca tot praful zilelor de vară, toate muștele să se strângă pe ea. Aci, putem afla că acei feroși căpățânari sun indivizi care vin să taie capetele vitelor. Din camioane carnea e svărlită în maldăre pe trotoare, peste mucurile de țigări și urina cailor. Unii măcelari dela hale aduc niște mușamale, dar mai bine nu le-ar mai aduce: sunt de o murdărie înfiorătoare. Căpățânarii asvârlă în subsolurile halei sute de căpățâni, care fac mormane prin colțuri. Ficații, creerii, ciosvârtele, sunt triate, formând purcoaie de același fel. Dacă încerci să descinzi în subsolul halelor, nu poți să trăiești mai mult de zece minute, fiindcă te

În piață, pot fi văzuți dimineața
8.000—10.000 olteni.

Vânzătorul de păsări.

La lucru! Sus coșurile! Dealtfel nici nu sunt prea grele, au abia ...80-100kg.!

Olteanul își ia masa de prânz. Fiindcă e grăbit, înghite în picioare, mititeii.

HALCI MĂCELĂREȘTI

sufoci. Aerul aci e atât de greu de miasme, încât ai impresia că respiri un fel de cleiu, care-ți astupă nările și gâtul. Carnea zace acolo pe betonul nespălat, în sânge descompus, peste gândaci și șoareci morți. Și zace acolo până se descompune... Atunci măcelarul din hale o scoate la suprafață, o agață în cui în compartimentul său, și pune tumba cu apă, sub mare presiune, pe ea. Carnea e supusă acestui tratament de apă rece o oră două, până ce, din vânătă a devenit iară roșie, și pare fragedă și proaspătă.

Acestea sunt mici trucuri ale meșteșugului, așa cum patronii de bodegi — acele bodegi care nu sunt decât infecte cărciumi, înconjurând ca un lanț de mizerie construcțiile hălelor centrale — știu să reîmprospăteze crenviștii vechi, ungându-i cu untdelemn, ca să le dea o nouă strălucire și o nouă tinerețe. A, mirosul acestor așa zise bodegi! Pe trotuar sunt expuse, neacoperite, butoaiele cu brânză, mășline, pește sărat, ca pentru a se dospa în voie, în plin aer, până la totală putrefacție.

Sunt cărciumioarele unde acum în zori, stopează câte un automobil de lux, din care descind doi cheflui și o femeie cu fardul jilăvit de umiditatea dimineții. Trei spectre care se duc la „ciorbă de burtă”, pentru refacerea unor prestanțe atât de șifonate... Aci, în dosul halei de carne, pe unde trecem la ciorbă de burtă, se află într'un gang faimoasa hală de păsări. Când treci prin dreptul gurii gangului, ai impresia că un apaș din umbră te-a pocnit la „moacă” cu o măciucă. Nu e decât duhoarea care iese prin această vastă gură — o adevărată gură de canal. Cu batista la nas, încerci să explorezi tunelul cu păsări. Se înghesuiesc acolo, pe o parte și pe alta, câteva zeci de compartimente teribil de înguste, în care se aglomerează cotețe și colivii cu găinușe somnolente, cu cocoșii ale căror creste și-ar părea desigur într'o atmosferă mai respirabilă, mănunchiuri

roșii ca de flori de mușcată. Lângă fiecare compartiment stă o babă cu nasul coroiat care a luat ceva din fizionomia profilului de găină. Ele vorbesc câte două sau câte trei, în șoapte, și parcă și ele cotcodăcesc... Și cum stau pe vine ai impresia că întocmai ca cloștile din colivii clocesc și ele.

O masă imensă de găinaț. Pete enorme pe jos de găinaț cenușiu sau verde, pe care piciorul alunecă. Iară te întrebi ce caută cloaca aceasta de grozavă murdărie, în mijlocul capitalei?

— Aicea trebuie să-i aducem pe metropoliști, — ne spune un consilier comunal, cu care luăm parte la o razzie.

Ce-or mai fi acești „metropoliști”?

Consilierul ne lămurește: Sunt acei urbaniști care cer cu insistență transformarea capitalei în metropolă, dacă nu a întregii Europe, cel puțin a Balcanilor! Metropolă, cu această mlaștină de găinaț în centru!

Tot acum, în zori, vin șiruri nesfârșite de căruțe dela țară, care aduc zarzavat de tot felul. Hala de zarzavat produce șobolani mari cât niște iepuri: Animalele de tracțiune ale acestor căruțe, murdăresc în permanență străzile învecinate. Tot pe aici se află hala de brânzeturi. Vă cruțăm de o descriere mai amănunțită, ca să nu vă obligăm la o grevă a foamei. Brânza care ar trebui să fie albă, aicea bate în verzui, din cauza mucigaiului, și se mai vinde un fel de brânză zgrunțuroasă, cenușie, de parcă ar fi pământ. Cea mai cumplită infecție însă se află la hala de pește. Aci poți vedea operația sărării peștelui. Pe niște târgi și în hârdaie murdare, se aduce peștele mărunț la hală, și se toarnă în niște butoaie, un rând de pește, un rând de sare. Cum peștele trebuie foarte bine îndesat în aceste butoaie, pescarul, cu bocancii plini de noroi și de zeamă infectă de pește depe jos, se urcă deasupra butoiului și saltă pe pește, ca podgorenii toamna, la teasc. Miasmele pe care hala de pește le exală fac ca întregul cartier, pe sute de metri, de jur împrejur, să fie infectat, și locuitorii să nu poată deschide geamurile, nici în timpul celor mai cumplite zile de arșiță.

Trecerea pe stradă prin dreptul halei de pește este blocată de această baricadă invizibilă de mirosuri grele, care te trăsesc.

Toată ziua se învârtoc pe aci vagabonzii, cerșetorii, servitoarele...

Focar de mare puturoșenie, cu aspect oriental. Și iar te întrebi nedumerit, ce caută acest târg din Addis-Abeba, în mijlocul Bucureștiului, metropola Sud-estului european?

Sandu Vornea

Examinarea ouălor. Olteanul face din nou controlul lor, căci nu vrea să înșelă clienții.

Până Olteanul parcurge toate drumurile desculț, și adese ori se în-tâmplă, cu „vehiculul” său să sufere un accident.

În hală, la cumpărături.

Fantome în laborator

UNDE MISTERIOASE

CINEVA și-ar putea pune întrebarea, de ce diferite sunete au înălțimi diferite. Explicația simplă, este aceea că numărul de vibrații al sunetelor, diferă. Urechea omenească poate percepe numai un anumit fel de sunete: acelea care ajung până la 20.000 de vibrații pe secundă.

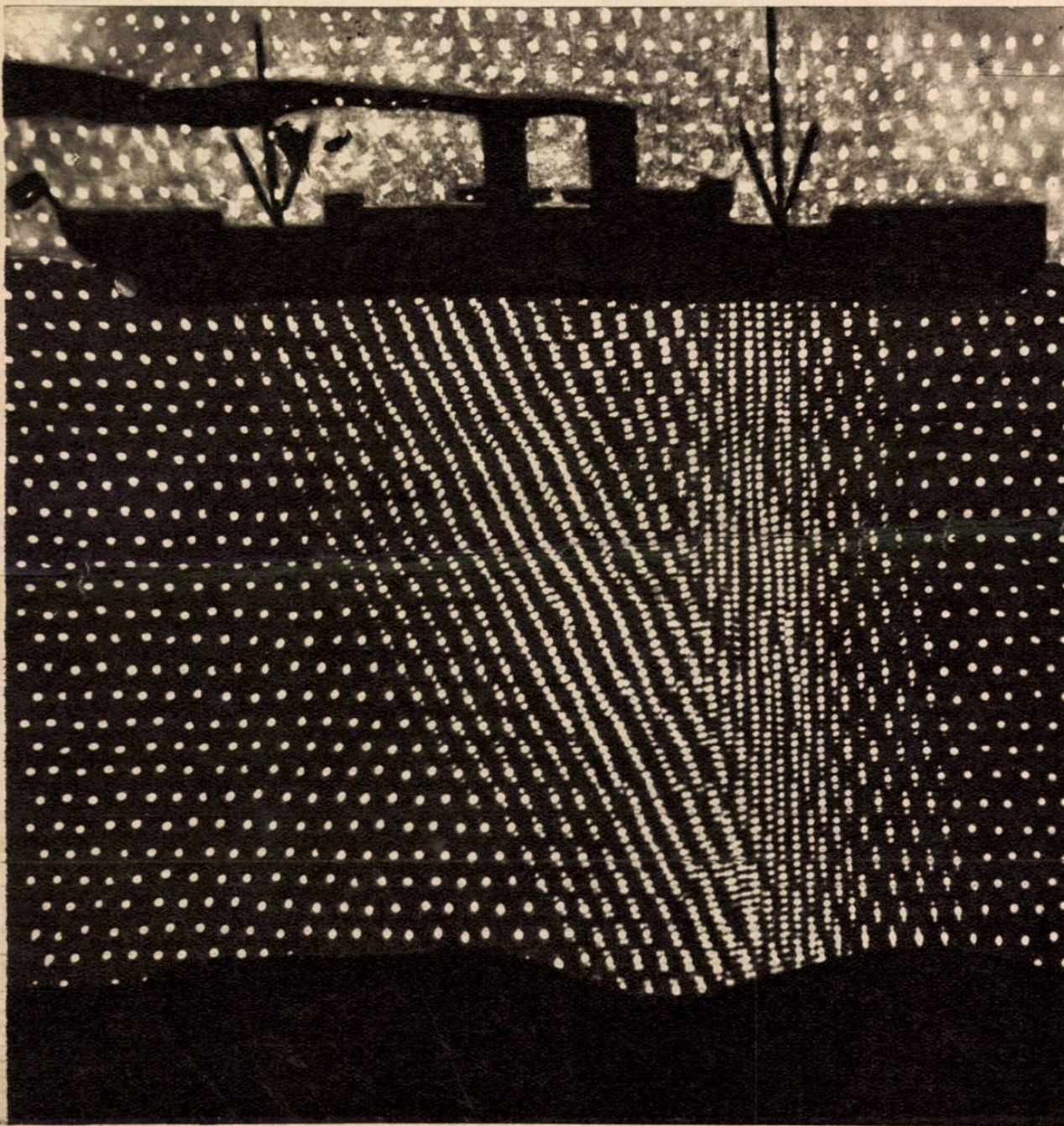
Spiritul inventiv al omului a găsit totuși mijlocul să identifice aceste unde rapide și imperceptibile — supranumite unde ultra-sonore. Dacă se introduce un baston de nikel bine magnetizat, într-o bobină de fir cuplată cu un tub emițător, bastonul este pus într-o foarte rapidă vibrație mecanică. După frecvența emițătorului, se pot găsi unde ultra-sonore de înaltă frecvență.

O altă metodă foarte întrebuințată pentru găsirea ul-

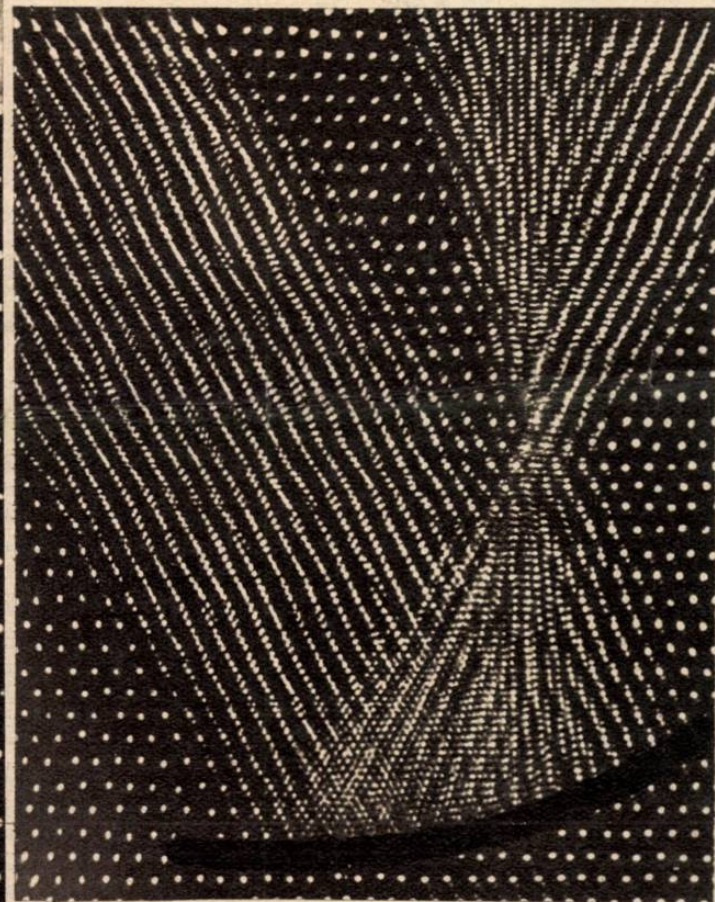
Descoperitorul undelor ultra-sonore lucrează în laborator având proiectate pe față undele.

Efectul undelor ultra sonore asupra unui transatlantic.

Un grup de unde ultrasonore proiectate pe o lentilă.

traundelor se bazează pe aceea că anumite cristale — și mai cu deosebire cuarțul — dau vibrații mecanice rapide sub influența unui câmp electric variabil. Dacă se așează o placă de cuarț, la o presiune anumită între două plăci de metal, nu mai trebuie decât ca

micul condensator astfel obținut să fie cupat cu un tub emițător, și cu aceasta emițătorul undelor ultra-sonore este gata. Cu cât este mai subțire placa de cuarț, cu atât va fi mai înaltă frecvența undelor ultra-sonore. În acest mod se pot obține ușor „sunete” de zece milioane vibrațiuni pe secundă.

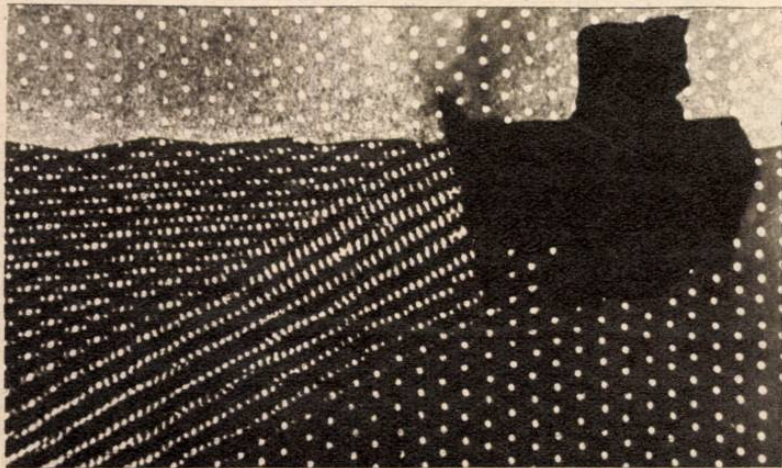
O ACȚIUNE MORTALĂ

Este interesant de cercetat mai deaproape conduita undelor ultrasonore. Cel mai bine se poate urmări acțiunea lor în lichide, unde — dacă este un emițător destul de puternic — parte din lichid este aruncat afară în chip de fântână; acest fenomen este însoțit de o căldură puternică. S'a putut dovedi că aceste undeucid peștișorii mici, sau broaște. Prin introducerea unei retorte în lichid, s'a reușit să se aprindă apoi așchii de lemn și chiar să se modeleze sticla. S'a putut stabili apoi influența asupra unor reacții chimice. De remarcat este faptul că molecula — a putut fi parțial despărțită. Importante sunt și rezultatele obișnuite cu ultra-undele la producerea emulsiilor fotografice. S'a constatat o urcare a sensibilității și o considerabilă influență asupra fineții emulsiunilor.

Atenție! Pericol de moarte: **Asupra ființelor mici undele ultrasonore acționează mortal.** Iată un grup de peștișori cari înoată pe undele ultrasonore. Unul dintre ei este omorât.

Modelul unei săli de audiere: **Se observă în fotografie cum pornesc undele sonore de la vorbitor orizontal, fiind reflectate apoi în sus în spre bănci.** Se observă deasemeni cum intensitatea undelor slăbește spre fundul sălii.

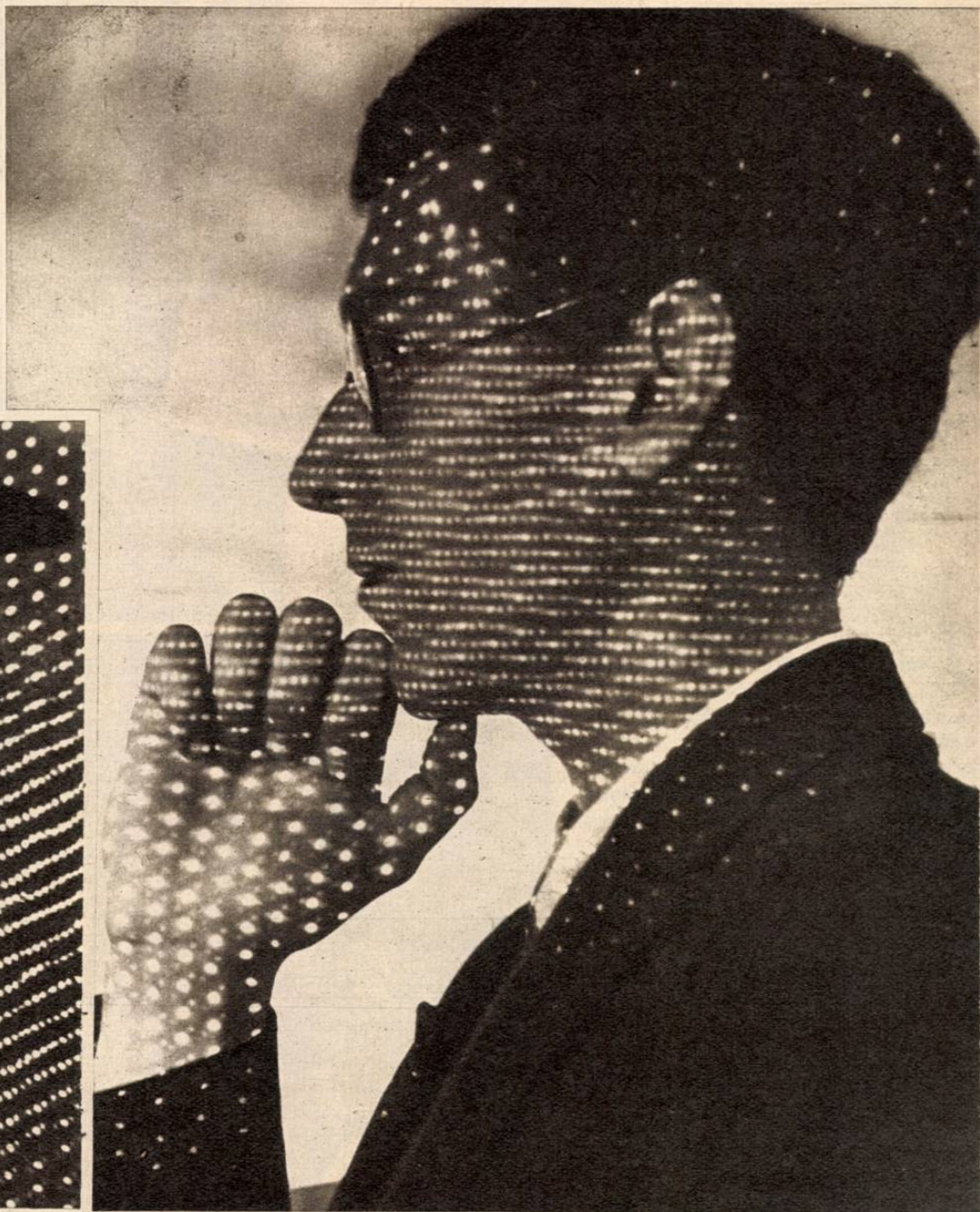
SUNETELE CARE NU SE AUD, DEVIN VIZIBILE

Deși imperceptibile pentru ureche, undele ultra-sonore se pot percepe cu alt organ al omului: cu ochiul.

Și iată cum:

Se lasă să cadă o rază fină de lumină pe un vas în care se găsește un lichid în nemișcare și se îndreaptă apoi în mijlocul unei lentile, în forma unui punct mic, puternic, pe un ecran de proiecție. Dacă se trimete o undă ultra-sonoră pornită dintr'un cuarț, perpendiculară pe raza de lumină prin vas, se naște o surprinzătoare apariție: se vede acum, lângă punctul de plecare al luminii, un rând de alte puncte la dreapta și la stânga. Nu este o apariție greu de înțeles. Același lucru s'ar întâmpla dacă în locul ultra-undelor sonore s'ar aduce niște gratii ale căror dimensiuni să fie la fel de mari cu lungimea de undă a undelor sonore. Așa bunăoară la o frecvență de zece milioane vibrații pe secundă, grătia să fie a zecea parte dintr'un milimetru.

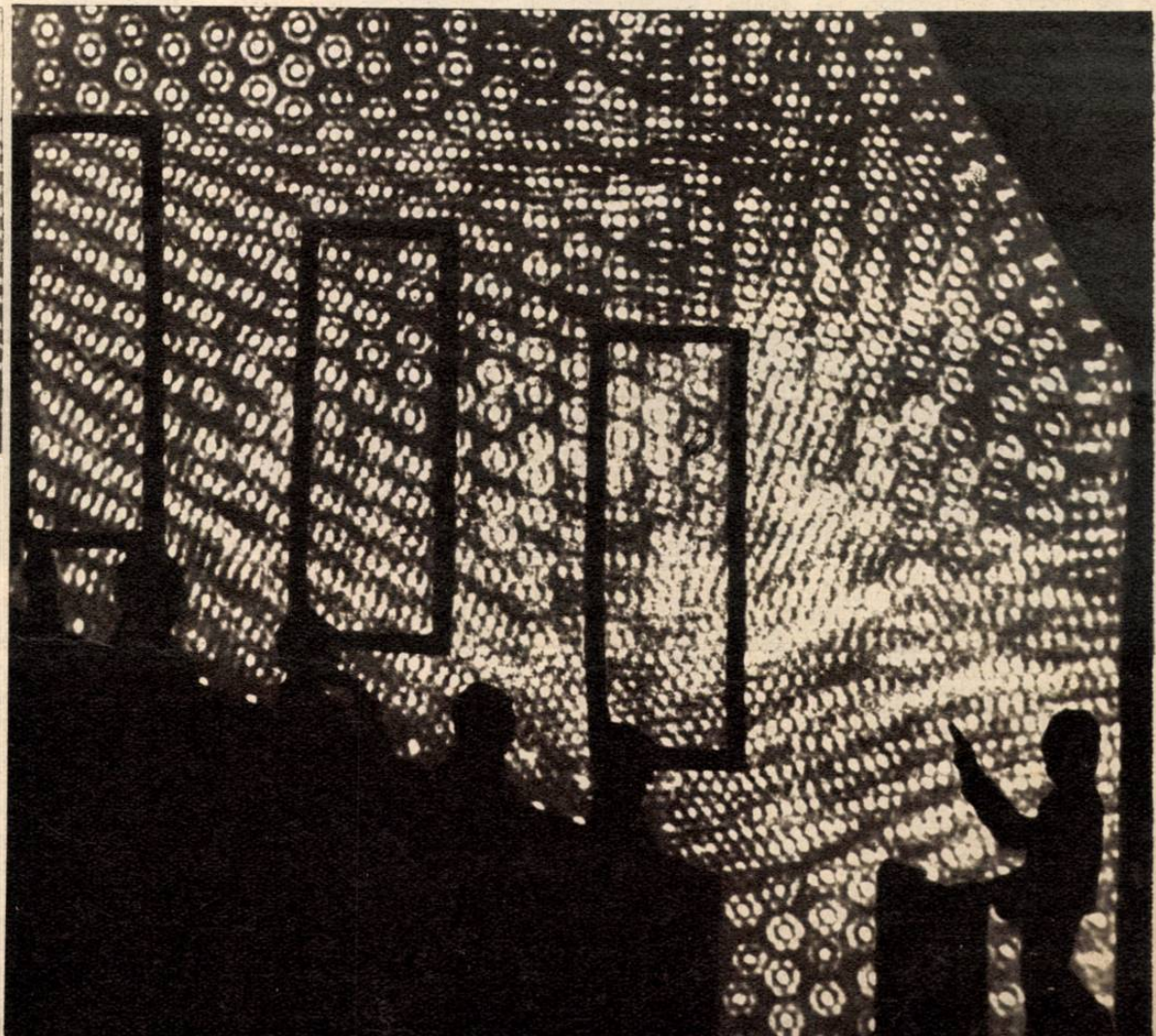
Figura omului ca plan de proiecție: **ce bine se pot vedea undele ultrasonore ne înfățișează fotografia alăturată care reprezintă figura unui om pe care se proiectează aceste unde.**

Dacă s'ar trimite așa dar, mai multe raze de lumină, s'ar putea vedea dintr'odată întreaga acțiune a undelor sonore într'un lichid oarecare.

Cu acest sistem, ultra-undele sonore sunt parțial reflectate pe plăci de metal.

Dacă se așează un metal, sau o prismă de sticlă în drumul razelor se produce o ruptură. Din lentile de metal se pot face deci, lentile pentru strângerea sau răspândirea ultra-undelor. Exact ca în optică.

ASIA 1935

VIAȚA TEATRALĂ IN JAPONIA

Teatrul antic în Reviste moderne.
— Viața socială. — Contrastele
educației.

IN teatru sau în cinema, găsim material pentru observații originale.

Teatrul Kabuki este la Tokio aproape ceea ce Comedia Franceză este la Paris. Vizita noastră coincide cu marea stagiune în care teatrul clasic, reprezintă o serie de piese în unul sau două acte dintre cele mai frumoase ale repertoriului.

În timp ce actorii, în superbe lor costume antice, joacă drame istorice, un diseur, așezat în fața scenei, acompaniat de muzicanți declamă din când în când, versuri epice, înlocuind astfel corurile teatrului grec.

Noi cari nu înțelegem cuvintele, remarcăm extraordinarul rafinament al decorurilor, cari ne evocă cele mai frumoase stampe vechi japoneze.

Programul redactat în englezește ne lămurește întrucâtva asupra subiectului piesei, dar nu îndeajuns. Astfel citim într-o dare de seamă: „Această piesă, scrisă acum trei sute de ani, nu ar trebui să mai prezinte interes astăzi, teatrul din Kabuki a conservat-o în repertoriul său numai pentru frumusețea ei neasemuită.”

Tradiția teatrului Kabuki, interzice femeilor accesul pe scenă, toate rolurile fiind interpretate de bărbați întocmai ca pe vremea shogun-ilor. Cu toate toaletele lor minunate și marea lor artă, ei nu-ți pot da iluzia de viață adevărată.

SUS : Luptători japonezi de circ,
MIJLOC : La teatrele de revistă, femeile joacă de multe ori în travesti...

... iar în teatrul clasic, bărbații interpretează rolul femeilor.

JOS : Un grup de girls japoneze la un music-hall din Tokio.

Probabil prin reacție, teatrele de revistă moderne (sunt trei sau patru mai importante în Tokio) întrebuințează numai femei cari se travestesc pentru a juca roluri de bărbați. Aceste teatre de revistă ca Shinjuku sau Takaratsuka, dau aceleași spectacole, dar mai puțin îndrăznețe decât cele dela Casino de Paris sau Folies Bergères. Comparația se poate face numai în ceea ce privește punerea în scenă.

Majoritatea tablourilor sunt japoneze. Gustul și varietatea costumelor, clasează pe decoratorii și croitorii japonezi printre cei mai buni din lume imediat după cei din Paris, Moscova sau Viena, mult mai înaintați decât cei din New-York sau Berlin.

Fetele din balet nu sunt alese, ca în majoritatea cazurilor la noi, după frumusețea lor fizică, recomandării sau bunăvoință.

Ele sunt formate într-o școală specială asemănătoare până la un anumit punct cu Conservatorul, numită Școala Schochiku. În 1934, din 1000 de candidate, numai 27 au fost admise și diplomate „girls”. În afară de îndrumările d-nului Shigetaka, directorul acestei școale, care le predă ritmica și dansul timp de opt ore zilnic, aceste tinere fete sunt obligate să urmeze cursuri de istorie, artă dramatică și coreografie. Această instrucțiune și selecție explică calitatea remarcabilă a spectacolelor din Tokio.

Când aceste mici actrițe reprezintă un tablou din vechea Japonie, totul la ele respiră încetineală și convenție, dar dacă tabloul următor reprezintă, de exemplu o plajă japoneză de astăzi, o scenă din Paris sau New-York, iată-le cum devin sglobii, iuți, sburdalnice, arborând cochete toaletele cele mai parisiene.

Și aci se poate vedea, uimitoarea facultate a tuturor Japonezilor de a trece fără tranziție dela tradiția orientală la modernismul occidental. Succesiunea tablourilor și amestecul celor două sensibilități care rezultă sunt cu atât mai surprinzătoare. Abia am văzut un tablou reprezentând un dancing palace, presărat de rumbe și fox-uri îndrăcite, că și vedem desfășurându-se o dramă al cărei subiect este împrumutat din timpurile feudale japoneze. O mamă fuge cu copilul ei, un băiețel, singurul moștenitor al unei familii nobile. Samuraii câmpului advers, însărcinați să-l regăsească, îl smulg din brațele mamei, îl duc câteva momente între culise și revin apoi încețitor, aducând numai capul tăiat... mama, copleșită de durere, imploră călăii și le cere să-l lase capul cel puțin. Urmează dansul mamei ținând în brațe capul retezat al copilului.

După acest tablou, destul de penibil vine unul aproape la fel: mama a înnebunit. Ea nu s'a despărțit de capul copilului, dar din cauza timpului scurs ea nu mai poartă în brațe decât un mic craniu. Noi cântece și dansuri ale femeii nebune. Un public occidental nu ar suporta mai ales într'un music-hall, un spectacol atât de penibil, după care să poată gusta fără tranziție un sketch plin de voe bună.

Teatrele de marionete, ca acel din Osaka, nu ne surprind mai puțin. Aci, personagiile, cari sunt numai pe jumătatea mărimii naturale, sunt îmbrăcate în costume sumptuoase. Nu sunt trase de sfori, ca în teatrele italienești, ci sunt purtate pe scenă de trei sau patru mașiniști, îmbrăcați în negru, cu capul acoperit cu o glugă. Dacă fundalul ar fi negru, acest fel de a opera ar mai avea un rost, dar decorurile sunt în culori vii, așa încât spectatorii nu pot avea nici urmă de iluzie.

Anumiți mașiniști reputați pentru talentul lor, au dreptul să-și ridice gluga. Pentru noi, Occidentali, acest amestec de operatori umani și de marionete este destul de plictisitor.

Reprezentările teatrale încep la 5 după masă și se termină la 11 noaptea. Dealtfel teatrele japoneze, au în afara foyerelor, numeroase baruri și restaurante, cu prețuri diferite, unele servind feluri japoneze, celelalte având bucătărie cu pretenții europene și galerii de magazine foarte elegante.

Spectatorul japonez, profită în entre-acte, ceva mai lungi decât ale noastre să se răcorească, să ia masa, sau să se facă cumpărăturile pentru care nu au avut vreme în timpul zilei.

Fiecare oraș japonez, oferă locuitorilor săi două centre de atracție la fel de simplice: mai întâiu, acolo unde sunt adunate străzile de spectacole, teatrele și sălile de cinema, decorațiunile și firmele luminoase, mult mai colorate și mai strălucitoare decât cele din Europa, crează o atmosferă de veselie și de viață, care dispune ușor mulțimea să se amuze.

Al doilea centru de atracție sunt străzile, decorate cu arcuri electrice unde toate casele și magazinele rămân deschise, până după miezul nopții.

Pe aceste străzi, este interzis accesul vehiculelor, și departe de sgomotul și primejdiile circulației, trecătorii pot admira vitrinele, și pot face cumpărături în mod mai distractiv.

Activitatea comercială și viața veselă se contopesc, dar un astfel de sistem nu este posibil decât în țările în cari orele de deschidere ale magazinelor și munca funcționarilor nu sunt reglementate prin legi.

VIAȚA SOCIALĂ ÎN JAPONIA

JAPONEZII CA AMFITRIONI

Tot așa, cum arta lor dramatică nu poate fi înțeleasă de europeni, decât după adevărate sforțări, la fel surprinde la început și concepția lor despre raporturile sociale și modul de a primi al Japonezilor.

În Japonia, occidentalii invită în casă și la masa lor pe Japonezii cu cari sunt în legături de afaceri sau prietenie. Dar reciprocitatea este foarte rară.

Japonezul nu primește decât în mod cu totul excepțional în dânsul acasă. El își invită oaspeții în restaurante sau în elegantele case de gheșe. De obicei, la aceste banchete iau parte numai bărbați, invitații mâncând așezați pe jos, într'un salon particular, nu în sala cea mare, cum se obișnuiește la noi. Gheșele se instalează în fața fiecărui invitat mai deosebit. Ele nu iau parte la masă, rolul lor constând în a distra și servi pe invitat. Gheșa este întotdeauna tânără, adeseori frumoasă, pieptănată cu mare îngrijire, îmbrăcată cu elegante kimonouri.

*Cu foarte rare excepții, aceste banchete se bucură de o ținută perfectă.

Femea japoneză, chiar aceea din cele mai înalte clase sociale, se consacră aproape cu totul căminului și copiilor ei și nu o preocupă cât de puțin viața mondenă. Această sarcină, revine gheșei profesioniste, special educată în acest scop, care ajută pe bărbați să primească.

Aceste banchete cu gheșe sunt foarte luxase și costisitoare. Prețul lor pentru opt sau zece persoane, variază între 500 și 2000 fr. fr. Bucătăria este întotdeauna japoneză. Nimic nu dovedește mai bine deosebirea dintre gusturile japoneze și ale noastre decât această bucătărie. Desigur, că am întâlnit occidentali, cari mi-au mărturisit că au sfârșit prin a o aprecia. Felurile sunt prezentate cu mult rafinament pe farfurioare minuscule.

Culoarea mâncărilor este armonios combinată, dar gustul este destul de neprevăzut. Trecem peste peștii cruzi, tăiați în felioare subțiri, asemănător somonului nostru afumat, care se mănâncă cu ajutorul bețișoarelor, după ce au fost înmuiate într'un sos sau soia. Trandafirii, sau albi, am putea să-i mâncăm dacă ar fi cu adevărat proaspeți, așa cum se întâmplă în marile restaurante. Dar, feliile de crustacee, cu mirosuri tari, legumele parfumate cu arome bizare și neprevăzute, sunt foarte greu de înghițit. Anumite feluri ne surprind. La primul dineu de gheșe ni se servește numai capul unui soi de pește, restul nefiind probabil considerat bun de mâncare. Când încerc să gust bucata de carne, gheșa îmi atrage atenția că greșesc și luându-mi bețișoarele cu o mișcare îndemânată, ea extrage din orbită, ochiul gelatinos, întinzându-mi-l ca pe o delicată. Bineînțeles că îl dăruiesc în mod spontan și generos.

Fripturile, untul, lăpturile, brânzeturile sunt din nenorocire, excluse din bucătăria japoneză. Judecând drept, trebuie să recunoaștem, că Japonezii au descoperit produsele de fermă, numai de câțiva ani, și abia acum au început să crească vitele cari, până astăzi nu se găseau decât în insula Yedo, în nordul Japoniei.

Laptele și untul sunt acum întrebuințate regulat în restaurantele cu bucătărie europeană. Fructele își fac încetul cu încetul apariția și astfel fragii complet necunoscuți cu zece ani în urmă sunt acum cultivați cu multă artă. Dar nu ne putem explica din care cauză portocalele și mandarinele au aci un gust atât de prost.

Japonezii sunt și în bucătărie tot atât de eclectici ca și în arta dramatică. În aparență ei trec fără mare greutate dela bucătăria japoneză la cea europeană, ne arătând vreo preferință pentru una din ele.

La sfârșitul mesei, gheșele, încep să danseze și ne prinde mirarea, văzând pe acești bărbați, gravi și serioși până atunci, că se ridică și urmăresc gheșele în ritmul dansului, încercând chiar să le imite mișcările.

La un dineu oferit de D. Amo, unul din înalții funcționari ai ministerului Afacerilor străine japoneze, am putut vedea pe acest important personaj, luând parte la aceste dansuri copilărești, bătând măsura din palme. Este într'adevăr un spectacol fermecător dar îndeajuns de curios, cunoscută fiind gravitatea și impasibilitatea obișnuită a bărbaților japonezi.

CONTRASTELE EDUCAȚIEI

Toți scriitorii, cari au vizitat Japonia, au descris cele două tradiții în educația tinerelor fete, cari constituiesc un anahronism în Japonia modernă. Una

constă în arta de a aranja florile, și a doua e ceremonia ceaiului. Aceste două arte, predate de obicei la aceeași școală, sunt atât de ciudate încât noi nu le putem înțelege, chiar atunci când ne sunt explicate. Tineretele Japoneze au nevoie de trei ani pentru a învăța să așeze florile în vase și tot atât timp pentru a-și însuși ritul extrem de complicat al ceremoniei ceaiului. Aceste cursuri sunt convenționale și variază după profesori. De exemplu, D. Ikevana, celebrul maestru în arta florilor ne spune cum trebuiesc aranjate florile în trei planuri suprapuse, planul superior reprezentând cerul, al doilea, omul și cel inferior, pământul. Rafinamentul acestor teorii încântă sufletul oriental.

Am văzut executându-se ceremonia ceaiului într'o școală, tineretele lucrând cu o încetineală cu neputință de descris. Amestec de mișcări ritmate, saluturi prelungite și bucătărie propriu zisă. Acest balet culinar, reușește după o oră și jumătate să ofere invitaților o mică ceașcă de ceai verde împreună cu câteva prăjituri de un gust îndoielnic. Dar nu trebuie să cercetăm amănuntele. Să fim înțelegători cu scopul acestui obicei, care nu ar fi rezistat asaltului veacurilor și mai ales celui al secolului trecut, dacă nu ar ascunde multe calități. Tinerelor fete, prin această pregătire, li se educă în special răbdarea, prin precizia minuțioasă a mișcărilor, dominarea nervilor și mlădierea voinței.

Este un bun antidot, împotriva dezechilibrului moral, provocat de agitația excesivă a civilizației noastre. Este aceeași constrângere și disciplină (misticismul fiind lăsat de o parte) care se impune călugărilor de mănăstiri, pentru a lăsa cât mai în voe aspirațiile lor spirituale.

Aceste resturi de tradiții vechi, nu împiedică pe Japonezi să aplice tineretului metode de educație cari rivalizează, ba chiar întrec spiritul practic al Occidentului. Cea mai semnificativă este aceea a excursiunilor în grup, făcute de elevii de școală, primăvara și toamna. Astfel, în timpul studiilor, un copil japonez vizitează toată țara, fără cheltueli speciale din partea părinților, costul excursiei, ridicându-se cu mijloace de locomoțiune și întreținere completă, la aproape 5 fr. fr. pe zi de copil, sarcină ce revine școlaii.

Este o excelentă propagandă patriotică în afară de ușurința cu care copiii au ocazia să înțeleagă istoria, geografia, științele naturale și arta națională. Numărul elevilor ce călătoresc în grup este foarte mare, căci în orașele prin cari trecem, îi întâlnim pretutindeni: în gări, restaurante, hoteluri și chiar în cinematografe.

În nici o altă țară din lume, nici în U. R. S. S., vitalitatea tineretului nu este atât de evidentă ca în Japonia.

PRIMUL INSTITUT COSMETIC MEDICAL

BULEVARDUL CAROL, 39

TELEFON 3.52-73

D-NA^a Dr. M. RABINOVICI dermatolog specializată la Paris și Viena, tratează: negi, pistrii, coșuri, etc. Îngrijirea feței cu hormoni și masaje pneumatice. Distrugerea definitivă și fără cicatrice a părului de prisos. Slăbirec locală a corpului prin masaje electrice, curs de gimnastică

Consult. 10—12 și 3—7 p. m.

Consult. gratuite Miercuri 11—12 a. m.

IN SLUJBA NEGUSULUI

(URMAREA ARTICOLULUI DIN PAG. 8-a)

Viața intimă a Împăratului e cât se poate de simplă, și Europeanii cari și-l închipesc că ar fi un fel de tiran oriental, se înșală. Suveranul consacră numai câteva minute pentru dejunul său; de când se luminează de ziua până noaptea târziu, el lucrează și se roagă. Apartamentele lui particulare sunt—o spunem fără înconjur!—murdare. De aceea, pe semne, de câteva luni s'a construit un palat nou. Din nenorocire, fiind făcut din material modern și mobilat europenește, clădirea aceasta seamănă mai mult cu un magazin mare sau cu un Cinema de pe bulevarde decât cu palat al Regelui Regilor.

Foarte econom cu timpul său, Negusul dă puține audiențe pe cari le acordă totdeauna scurte. În aceste ocazii, el ascultă cu seriozitate și bunăvoință, având în dreapta pe fiul său cel mai tânăr care—fără prea multă plictiseală—învață încet încet meseria anevoioasă de domnitor. Cu toată teama de timpul pierdut, Majestatea Sa primește de două-trei ori pe an pe Europeanii instalați acolo sau aflați în trecere prin Addis-Abeba. De exemplu, cu ocazia încoronării sau a zilei de naștere, îngăduie să vie să-l salute și să-i prezinte omagii, corpul diplomatic, înalții funcționari ai imperiului și câțiva „aleși” din rândul plebei. Diplomații au drept la câteva minute de convorbire, la puțină șampanie și prăjituri; funcționarii îl salută personal pe Împărat care le strânge mâna, iar plebea salută în grup și se retrage la fel.

Voi vorbi în treacăt despre dejunurile imperiale, deși ele ar merita ceva mai mult decât o simplă mențiune. Într-una din sălile palatului sunt așezate două mese mari, în formă de potcoavă; o masă intermediară le unește, la care prezidează Împăratul având în dreapta sa pe soția decanului Corpului diplomatic; eticheta e păstrată tot timpul dar ea sfârșește uneori să rătăcească două-trei ceasuri pe câte o drăgălașe europeană între doi „Șefi” etiopieni cari nu știu o iotă franțuzește. Alte detalii: bucatele, internaționale, și în general reci, se servesc cu o încetineală groaznică. Sosirea fiecărui fel e anunțată de niște lămpi mici cari se aprind pe toate mesele, apoi se sting. Îndărătul unui draperii, orchestra indigenă a **Şankallilor** execută ariile cele mai frumoase: Imnul imperial la început, Marșul Tafari la sfârșit, iar în interval selecțiuni din „Mascotta” sau „Mușchetarii la mânăstire”. Serviciul e făcut de tineri vorbăreți și familiari cari poartă ciorapi și mănuși albe precum și o tunică Ludovic XV în culorile etiopiene. La început, tot acest spectacol te înveselește, dar apoi începi să deplângi această imitație neizbutită a Curților europene, atunci când obiceiurile curat abisinienilor au farmecul lor, demnitatea lor și nu fac pe nimeni să surâdă...

Majestatea Sa Împărăteasa nu se ocupă de treburile Statului. Ea trăiește retrasă în mijlocul femeilor sale și al duhovnicilor. Cere foarte puțin Împăratului și poate de aceea obține totdeauna ce dorește. Dintre copiii pe cari i-a avut, numai băieții au trecut. Fetele au fost măritate, alegându-se fiecare câte un om politic, spre binele și liniștea țării. Lumea nu le cunoaște și, din ziua când căsătoria lor a asigurat liniștea într'un punct oarecare al teritoriului, rolul lor a încetat. Atențiunea poporului și a Europei e atrasă mai mult de cei doi fii ai Suveranilor. Întâiul, prințul moștenitor **Asfaw Wassen**, are acum aproape 25 de ani. De obicei, el trăiește departe de capitală, înconjurat de spioni, încâtușat de cele câteva inițiative pe cari ține cu orice preț să le ia, adesea și aspru dojenit de părintele lui, din capitală. În juru-i a strâns un număr de nemulțumiți cari, neimpăcându-se cu actuala cărmuire, preferă să aștepte viitorul.

Prințul **Makonnen**, în vârstă de zece ani, e obiectul tuturor alintărilor părintești; l-am văzut asistând la audiențe, la judecăți, la prânzuri oficiale, la revistele trupelor. Tatăl lui i-a încredințat conducerea provinciei **Harrar**, aceeași pe care el însuși a administrat-o odinioară. În vreme ce prințul moștenitor i se refuză un preceptor, o pereche de profesori francezi au primit sarcina să se ocupe cu ultimul născut. Împăratul urmărește de aproape această educație; el a izbutit chiar să-și înfrâneze dragostea părintească și să-și impue, afară de excepții rare să nu-și vadă fiul decât odată pe săptămână. Profesorii nu sunt mai puțin supraveghiați decât elevul lor și primesc mustrări aspre când inițiativele lor, pline de bunăvoință, nu corespund intențiilor imperiale. Tânărul prinț nu prea e silitor, dar are o fire vioaie și ciudată. Nu-i lipsit de bun simț dar se gândește cam prea mult la nașterea sa și la marile bucurii—crede el—pe cari i le rezervă soarta... Ar fi zadarnic să studiem caracterul Împăratului Haile-Selassie: intervin prea multe elemente cari ne falsifică judecata împiedicându-ne să avem o părere de ansamblu. Totuși, unele trăsături, ies în relief, dar trebuie să le privim în mod izolat și să nu tragem o concluzie cu orice preț. În primul rând, se cuvine să-i recunoaștem marele merit de a fi dat în țara sa prestigiul tuturor valorilor morale, de a fi învățat să se respecte curajul, munca și statornicia într-o țară unde numai forța fizică avea preț.

Pe de altă parte, dacă e un punct unde Majestatea Sa se deosebește profund de popor, acela e curiozitatea spiritului. Etiopianul, chiar cult, se interesează prea puțin sau deloc de noile invențiuni europene, de aparatele și metodele necunoscute. Împăratul, dimpotrivă, se pasionează pentru toate noutățile și cercetează cu luare

aminte posibilitățile de aplicare în țara sa. Această dorință de îmbunătățire, e drept că nu dă totdeauna roade, dar ea există și n-o putem trece cu vederea. Acum câteva luni, Majestatea Sa a venit la spitalul Menelik să asiste la amputarea unui picior. Chiar eu am făcut operația și am trebuit să dau Negusului tot soiul de indicații asupra noilor mijloace de anestezie, despre întreg mecanismul și rezultatele obținute. Împăratul a ținut să stea până la sfârșitul operației, contrariu Ministrului de Război care, la vederea sângelui, păru plictisit și plecă. La urmă, Suveranul însemnă în carnetul său cuvântul: „**syncaînă**”; numele produsului cu ajutorul căruia se tăia un picior fără durere și fără adormirea pacientului i s'a părut vrednic de ținut minte.

Unui observator imparțial sau aceluia care caută să fie astfel, Negusul îi apare, după împrejurări, bun sau crud. E bun față de cei săraci, față de cei slabi și obidiți, dar sunt dese cazurile când nu știe ce e iertarea. Vreau să cred că în astfel de împrejurări, el sacrifică bunătața dreptății și intereselor superioare ale țării: se știe investit de D-zeu cu o misiune și vrea s'o ducă la bun sfârșit. Din nenorocire, neliniștea și neîncrederea lui sistematică îi împiedică realizările. Așa, de pildă, în mai multe rânduri am atras luarea aminte a Majestății Sale asupra gravității sifilisului în popor și a înspăimântătoarei mortalități a copiilor. De fiecare dată am avut impresia că sunt înțeles; de fiecare dată împăratul a dat ordine Ministrilor săi și, la urma urmelor, nu s'a început nimic.

Voi reveni într-o zi asupra acestei chestiuni de administrație etiopiană, cât și asupra chestiunii Ministerelor. Deocamdată, e bine să se știe că acolo sunt o sumedenie de ministere, că de obicei, miniștrii sunt mai mult ori mai puțin înrudiți cu Negusul și că, pentru acesta din urmă, atribuirea unui portofoliu înseamnă mijlocul cel mai simplu și sigur ca să potolească un văr prea gălăgios sau un vasal războinic. E de prisos să adaug că Miniștrii nu fac nimic, toată munca efectivă fiind realizată de directorii din ministere. Cea mai mare parte a acestora sunt tineri abisinieni—în general educați de misionari—cari, după o muncă îndelungată au ajuns în aceste posturi răvnite.

Împăratul, are adeseori nevoie de bani, cu toate veniturile însemnate ce i le aduc în fiecare an diferitele bănci mondiale la cari și-a depozitat averea. Neorânduiala, potlogăria, fac din fiecare minister etiopian un adevărat butoi fără fund în care banii intră neîncetat, dar nu numai că nu aduc foloase, dar nici măcar nu se știe de urma lor! Așa s'a făcut că pe vremea când nu era decât moștenitor presuntiv, actualul împărat după o călătorie în Europa, ca să-și acopere cheltuielile de drum, a fost nevoit să reție fiecărui slujbaş leașa pe o lună. Iar în vremea din urmă, chiar cele câteva milioane, necesare cumpărării de arme și muniții, s'au găsit numai mulțumită unei rețineri de 20% făcută pe timp de un an din toate salariile funcționarilor publici.

Poporul Etiopian iubește și respectă pe stăpânul ce i l-a hărăzit D-zeu, dar ține cu tot dinadinsul să-l vadă, să se apropie de el, să-i vorbească, ceea ce explică puțină popularitate de care se bucură Negusul actual printre supușii săi. Bine'nțeles, el știe să se conformeze obiceiurilor țării, să ia o piatră pe umeri și urmat de poporul său, la fel împovărat, să înceapă croirea unui drum nou. Astfel, eu l-am văzut acum câteva luni, asistând în gară la debarcarea lăzilor cu cartușe și arme când el însuși a luat prima ladă și a dus-o la camion. Dar păstrează în toate manifestările lui o demnitate, ba chiar o majestate care răcește, înfrânează entuziasmul popular. Bravul popor etiopian îl adora pe **Menelik**, care nu pregeta să se așeze pe o piatră la marginea drumului și să împartă dreptatea; apoi, **Menelik** era un mare războinic și chiar astăzi numele lui face să se plece capetele. Cumplitul **Lidj Yassu** era și el iubit pentru ținuta impunătoare, curajul, puterea și chiar cruzimea lui. Poporul respectă dar iubește mai puțin pe Negusul actual care trece repede în trăsura pe străzile capitalei, de care e peste puțină să te apropii, care a fost nevoit să sporească dările și care, mai ales, nu e un războinic. „**Ce ne vom face cu acest negustor?**” Imi spunea un mare Șef într-o zi, aducând vorba de un război italo-abisinian. Nu ne îndoim, că așa cum a anunțat, Negusul va lua comanda trupelor, că va ști să se lupte ba chiar să cadă vitejește, dar el nu va fi niciodată conducătorul de oameni, Șeful hoardelor, cum au fost înaintașii lui... Iar Împăratul știe asta și-l doare.

Europa îi impută multe și greutățile întâmpinate în ziua admerii Etiopiei în Liga Națiunilor au fost mai mari ca ori când. În adevăr, e el stăpânul acestui imperiu? A făcut el tot ce i-a fost cu putință ca să desființeze sclavia? A împiedicat el, atât cât se putea, contrabandele de arme? Iată o sumă de întrebări la cari e greu de găsit un răspuns. Totuși, trebuie să recunoaștem ceea ce a făcut. Un lucru înainte de orice: Împăratul Haile-Selassie a moștenit o țară sălbatecă, iar în timpul de față domnește asupra unei țări pe jumătate civilizată. Această operă constructivă el a trebuit s'o înfăptuiască atunci când în fiecare zi, la fiecare ceas, se puneau la cale tot felul de ueltiri contra lui, fie de vasali, fie de prieteni și nu rare ori chiar de familia lui. Le-a cunoscut pe unele, s'a îndoit de altele și, în tăcere, a căutat să înăbușe totul.

DOAMNELOR! Dacă doriți a avea imediat dinți de o albeață strălucitoare. . . . .

Incepeți prin a-i peria cu KOLYNOS. Vedeți cu ce rapiditate ei dobândesc o albeață și o strălucire admirabilă. KOLYNOS înfrumusețează dinții Dv. cum nici un alt produs nu o poate face. Constatați cum, într'un timp foarte scurt, a dat dinților Dv. mai multe nuanțe de albeață. Incercați KOLYNOS chiar azi.

KOLYNOS

**CREMA
DENTARA**

1614

Blănușile scumpe și toaletele iuxtoase în valoare de sute de mii de dolari, care au fost întrebuințate în montarea filmului „Roberta” au trebuit să fie transportate în California în automobile blindate sub pază armată, pentru a fi ferite de atacurile gansterilor.

Foto RKO Radio Pictures

● In frumoasele luni de vară ai preferat, poate, să rămâi "naturală" — te-ai simțit așa de bine; dar soarele și vântul, — nu începe indoială — au vătămat pielea Dv., lucru ce trebuie corijat fără întârziere. Dungi ușoare sub ochi... pistrii... un ten bronzat care a devenit gălbui... și o asprime a pielii care vă dă aerul bătută de vânt. Necesități câteva tratamente pentru a albi și catifele pielea, pentru a recâștiga acel aer "soigné" care e indispensabil cu toaletele și activitatea dela oraș. Elizabeth Arden poate să refacă cu ușurință finețea tenului Dv., dacă urmați acasă, același tratament care atrag femeile in Saloanele ei.

Intrebuințați acasă următoarele produse:

POMADA BRUNĂ CONTRA PETELOR (Anti-Brown Spot Ointment)... admirabilul remediu întrebuințat in faimoasele saloane de tratament ale Elizabeth Arden. Face să dispară pistrii, arsurile de soare sau alte decolorațiuni, rafinează și albește pielea. Intrebuințați-o tot anul ca o cură pentru frăgezirea și infrumusețarea rapidă a pielii. Lei 950.

CREMA DE ALBIT (Bleachine Cream)... Dacă pielea vă este numai ușor arsă de soare, acest preparat delicat o va limpezi făcând-o din nou fină și catifelată. Intrebuințați-o in fiecare seară, chiar și pentru mâini, spre a le obține albe și frumoase. Lei 400.

CREMA VELVA ARDENA... stimulează și rafinează o piele uscată, dându-i o aparență "ingrijită." Special recomandată figurilor pline. Lei 250-1650.

CREMA ULTRA AMORETTA... pentru fixarea pudrei; conține puțin ulei făcând-o perfectă pentru usajul pielii uscate de vânt. Menține pudra netedă și previne o aparență gloduroasă.

Produsele ELIZABETH ARDEN se obțin in România la:

Vojtek & Weisz, Bul. Reg. Maria 24, Arad.
Iosif Bojet, Botoșani.
Krafft & Herberth, Kornzeile No. 7, Brașov.
Galeries Lafayette, Calea Victoriei 13, București.
Parfumeria Teatrului, Calea Victoriei 84, București.
Parfumeria "Elite," Strada Principele Carol No. 6, Cernăuți.
Drogueria "Royal," Piața Unirii No. 26, Cluj.

Parfumeria Franceză, Str. Carol 104, Constanta.
Parfumeria "Florența," Str. Domneasca 44, Galați.
Parfumeria "La Elefantă," Str. Cuza Vodă 62, Iași.
Drogueria "Appollo," Bul. Reg. Ferdinand 7a, Oradea.
Drogueria Centrală, Str. M. Cogălniceanu 6, Ploesti.
"Gea" Krayner, Timișoara.

Goal! Petea Vălcov a marcat in poarta Universității.

SPORT

NON BIS IN IDEM este una din numeroasele maxime ale înțelepciunii latine, pe care nici n'o turbură ca veridic, nici n'o face deplasată ca actualitate. Sau, mai bine spus, n'o făcuseră. Căci nu mai departe de Duminică, pe arena Venus, rezultatul obținut de Juventus contra Chinezei îi dă o puternică lovitură.

Intr'adevăr, pentru mulți — avem satisfacția de a fi printre puținii cari au recunoscut adevărul și care au spus că înfrângerea C. A. O.-ului era meditată — Juventus—C. A. O. 3—2 era o surpriză. Și calitatea esențială a surprizelor este de a nu se produce, ca regularitate, in fiecare săptămână. Ori, iată că Duminică, pe arena Venus, Juventus dispune de Chinezul din Timișoara nici mai mult, nici mai puțin decât cu 6—1.

—„Altă surpriză!" — au exclamat veșnic nedumeriții specialiști cari privesc footballul doar la suprafață, căci nu pot înțelege că o echipă nu este ca un film de cinematograf, uniform aceiași, oricând și oridecâte ori ar fi pusă să joace.

—„Un rezultat logic" — am conchis noi, împreună cu o minoritate. Logic, pentru că o sumă de factori veneau să tragă in talerul unei victorii bucureștene. E drept că scorul este prea ridicat, că ploaia de goaluri a fost prea torențială. Dar nici aceasta nu constituie un fenomen pentru explicarea căruia să recurgem la magie sau alte științe negre. E suficient să ne reproducem atmosfera ostilă in care au pășit timișorenii, încă înainte de a începe partida, pentru a înțelege — dacă ar mai fi nevoie — că un match de football nu se câștigă numai cu picioarele, respectiv chiar cu capul, dar mai ales cu moralul, cu posibilitățile psihice alături de cele fizice.

O fază a matchului Juventus-Chinezul.

Cu totul diferit ca aspect a fost matchul dintre Venus și Universitatea. Bucureștenii n'au fost in nici o clipă in dificultate. Dar aceasta s'a datorit unei superiorități totale și generalizate. Clujenii n'au izbutit — inferiori tehnicește, cu o înaintare lipsită de trăgători la poartă și de rutină — să lase o singură clipă impresia că ar putea — nu învinge, căci aceasta era exclus — dar măcar obține un scor mai strâns. 4 — 0 a exprimat fidel raportul de forțe. De notat că Universitatea a avut și un „11" m. apărât de lordăchescu și a avut — e drept — și un punct marcat in prima repriză, dar neacordat de arbitru.

* * *

Ceeace a avut darul să revolte publicul. Și, cum terenul se găsea îngrădit cu sârmă, „gentleman" — ii din tribune neputându-și lichida sentimentele pe cale directă, au fost nevoiți să recurgă la un sistem inedit și destul de neperfecționat. Au început un bombardament cu sticle goale de limonadă, bombardament foarte pitoresc, ca spectacol, dar destul de îngrijorător, ca eventuale desvoltări.

Pentru că, in primul rând, dacă Duminică d. Milivri și cei 22 de jucători au scăpat neatinși — dovadă că miracole se mai produc și in zilele noastre — nimic nu garantează că mâine, când aruncătorii de sticle vor căpăta experiența necesară și când rândurile lor vor crește și cu alți oameni de bine și civilizație, nimeni nu garantează că nu vom asista la spectacolul interesant al câtorva cutii craniene desfăcute, al câtorva fețe desfundate sau coloane vertebrale avariate. Apoi, nu e neapărat necesar ca sticlele să ajungă toate in arena atât de întinsă și atât de puțin populată. Tribunele, pe un spațiu mai restrâns, oferă mult mai mult material și negreșit, invectivele duioase și familiare cu care domnul de sus se adresează domnului de peste opt bănci vor fi avantajos înlocuite cu aceleași sticle de limonadă, preferabil goale.

Trebuie să recunoaștem ca perspectiva este agreabilă. Dar nu știm ce vor face cluburile, in ziua in care pe arene nu se vor mai putea aventura de cât aruncători profesioniști de sticle de limonadă și specimene umane special adaptate pentru a primi, fără consecință, chilogramul de sticlă fasonată in țeastă.

Gh. Țari

Elizabeth Arden
Elizabeth Arden Ltd.

LONDON 25 OLD BOND STREET W1

AVIAȚIA ne cheamă

CĂLĂTORIILE CU AIR FRANCE

A VIAȚIA este azi manifestarea cea mai concretă a forței unui popor, a vitalității sale, a inteligenței, a geniului său. Vă închipuiți că ar putea vreo națiune să renunțe, de bună voie, să sboare un timp determinat, dând înapoi cu un secol datoria de a urma progresul general? Ar fi o inimă oprită pe loc! Aviația are prea multe aspecte, prea multe fețe, prea multe aplicații, ca să ne mai putem lipsi de ea. A fost cea mai grozavă piedică în calea progresului, necunoașterea ei. Ea are un rol de întâietate în apărarea națională. Prin liniile ei de tranzit, e o forță economică. Prin legăturile cotidiene între popoare, are o misiune morală permanentă. E imaginea civilizației în țările necivilizate, e culmea civilizației în țările cele mai evoluat.

Aviația civilă, prin traectoriile ei fără număr, țese o pânză uriașă de păianjen care agață una de alta toate capitalele, sudează toate popoarele.

Avionul este cel mai tânăr mijloc de locomoțiune. Și a luat-o totuși înainte tuturor celorlalte, cu o obrăznicie admirabilă. Ca iuteală, e în fruntea tuturor. Iată, dar, dintr-o singură lovitură, realizate atâtea recorduri: fiind cel mai iute, e cel mai comod, e cel mai practic, e **cel mai sigur** mijloc de locomoțiune.

Dacă vreți să vedeți ceva impresionant, porniți-o într-o dimineață la **aeroport**, pe orice fel de vreme și regatul aviatic ce a început să se năfirișeze mereu mai copios la **Băneasa**, vă va surprinde emoționant. Atâta activitate ca la aeroport, chiar la aeroportul nostru, e o minune. Toată ziua mișună avioanele, vin pleacă, vin și pleacă, o activitate ritmică plină de nerv. Decolarea sau aterizarea

unui avion nu mai e un eveniment, cum și gara de Nord e banală. Lumea s'a obișnuit azi să întrebuințeze avionul și avionul nu mai miră pe nimeni. Cel mult, îl ignoră...

În cincisprezece ani și în toate cele cinci părți ale lumii, avionul a făcut progrese mărețe, tocmai în cele trei puncte esențiale: viteză, siguranță, confort. **Viteză**, pentru ca acest mijloc de transport să fie practic accesibil, să te faci să câștigi timpul fără să-l pierzi. Ceeace e perfect posibil azi, prin formele aerodinamice ale aparatului care permite să sori chiar când atmosfera e teribilă, fără ca aceasta să constituie o

Localitățile Toulouse, Barcelona și Alicante fotografiate din avion. (Foto Air-France Paris).

piedică pentru pilot, sau să producă neplăceri pasagerilor. Într'adevăr, cu conducerea interioară de azi, avionul e hermetic închis, încât pilotul nu simte și pasagerul nici nu observă, furtuna cea mai vijelioasă! **Siguranță**, pentru ca aparatul să nu mai fie la discreția celei mai neînsemnate pene, iar călătoria să poată avea loc pe orice vreme, furtună chiar, ciclon, tornadă, călduri grozave și geruri uriașe, ploi sau ceață. Întrebuințarea polimotoarelor, un serviciu impecabil de meteorologie, telefonul fără fir, pilotajul fără vizibilitate, radiofarele, toate se întrec să facă zborul cât mai regulat, spre liniștea deplină a călătorilor.

În vara asta, avionul serviciului regulat Paris-Berlin, pilotat de Gaston Génin, a fost surprins de furtună gravă. Rezultat: avionul a ajuns la Colonia cu o oră întreagă **mai de vreme**, după ce își bătuse propriul record, la 320 km. pe oră. Dacă nu mă aflam în avion n'aș fi crezut! Tocmai piedicile de altădată vin azi în ajutorul aviației! E ciudat? Nu, e frumos și interesant! La ora când voi mai sunteți în pat, pe toate aeroporturile, mii de piloți harnici pornesc în toate colțurile lumii și vremea rea, tocmai asta îi încurajează. În timp ce, iarna, sau vara pe furtună, trenurile și vapoarele tipă S. O. S.-uri fără șir, deraiază, naufragiază, se opresc sau se întorc, cursele aeriene au loc cu regularitate cronometrică, întârzie excepțional și ajung **înainte** de vreme, în mod normal. Fiecare nouă cursă e un record. Pentru că piloții nu execută o meserie ci oficiază o artă, o pasiune! Toți piloții companiilor aviatice au fost mai întâi eroi și nu uită niciodată acest amănunt, căci au memoria bună aceia în memoria cărora toată lumea se'nchină!

La fiecare 1 Aprilie, când încep orariile de vară, la fiecare 6 Octombrie când încep cele de iarnă, toate sezonurile sunt o revoluție, un progres al companiei respective: linii noi, recorduri noi în viteză, în confort, în siguranță. Imi spunea recent un prieten: nu-s nici automobilist, nici aviator, nici marinar, nici ceferist, nu-s nici cel puțin ciclist, dacă iau totuși avionul, e numai pentru că găsesc stupid ca să-ți pierzi ceasuri și zile pe vapor sau în tren, atunci când poți face același drum de cinci ori și de zece ori mai repede! Timpul e bani!

Cu orariile mereu noi ale lui **Air France**, câștigul de timp crește mereu, pe toate itinerariile, în proporții impresionante. Închipuiți-vă că plecați din București și vreți de pildă s'ajungeți la Paris. Prin oricare alt mijloc de transport, vă trebuie... — iertați-mă, dar e un calcul prea lung să aflu orele! — să spunem două zile în capăt. Câte ore plictisitoare vă așteaptă și nu se mai termină! Și transbordările obositoare, și cheltuielile suplimentare și halul în care ajungeți în Gare de l'Est! Dar prin avion? Pleci liniștit din București la 7.30 dimineața, la 8.50 ești la Belgrad; la 10.40 ești la

